

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สำนักงานส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 110/2553

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

“ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น”

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหนังสือ : หลักสูตรสถานศึกษา
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 110/2553

พิมพ์ครั้งที่ 1 : 2,000 เล่ม

จัดพิมพ์และเผยแพร่ : กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
โทรศัพท์ 0 2282 2853, 0 2282 1895
โทรสาร 0 2281 3732

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว
2249 ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2551 เพื่อให้ใช้แทนหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เป็นไปตามหลักการและปรัชญาการศึกษานอกระบบ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่อยู่นอกระบบ เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ สถานศึกษาที่จะนำหลักสูตรนี้ไปใช้ต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษานั้น ๆ

ดังนั้น เพื่อให้การนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจึงได้จัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และใช้เป็นเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

(นายวิชาตี จีระวุฒิ)

เลขาธิการ กศน.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ความเป็นมาของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ	
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	1
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	3
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
พุทธศักราช 2551	12
ทิศทางการจัดการศึกษา	13
องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา	13
หลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
“ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น”	15
บริบทพื้นฐาน	17
ปรัชญา “คิดเป็น”	20
วิสัยทัศน์	20
พันธกิจ	20
หลักการ	21
จุดหมาย	21
กลุ่มเป้าหมาย	21
กรอบโครงสร้าง	22
ระดับการศึกษา	22
สาระการเรียนรู้	22
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	22
มาตรฐานการเรียนรู้	22
เวลาเรียน	22
หน่วยกิต	22
โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	22
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	23
สาระทักษะการเรียนรู้	25
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	29
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	37

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
สาระความรู้พื้นฐาน	43
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	49
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	83
สาระการประกอบอาชีพ	97
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	101
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	117
สาระทักษะการดำเนินชีวิต	123
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	127
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	141
สาระการพัฒนาสังคม	146
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	149
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	163
แผนการลงทะเบียนเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	167
วิธีการจัดการเรียนรู้	168
การจัดกระบวนการเรียนรู้	168
สื่อการเรียนรู้	170
การเทียบโอน	170
การวัดและประเมินผลการเรียน	170
การจบหลักสูตร	171
เอกสารหลักฐานการศึกษา	171
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	172
ภาคผนวก	175
คณะผู้จัดทำ	202

ความเป็นมาของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ต้องการจัดการศึกษาให้ทั่วถึงและพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม รวมถึงการเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขึ้น และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2551 แล้ว เพื่อให้ใช้แทนหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เป็นไปตามหลักการและปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่อยู่นอกระบบ เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ การศึกษาตลอดชีวิต ดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข โดยสถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษานั้น ๆ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ได้ดำเนินการนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในทุกภาคของประเทศ ภาคละ 2 จังหวัด (กระบี่ นครศรีธรรมราช เชียงราย พิจิตร มหาสารคาม อุบลราชธานี ชลบุรี ระยอง ราชบุรี และพระนครศรีอยุธยา) และกรุงเทพมหานคร ในเขตปทุมวันและเขตพระโขนง ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 กับผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. สถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. และสถานศึกษาภาคีเครือข่ายที่จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้มีการวิจัยติดตามผลการนำร่องการใช้หลักสูตรดังกล่าวด้วย ซึ่งจากผลการติดตามในระยะแรกได้พบปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบให้มากที่สุด และในปีการศึกษา 2553 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั่วประเทศ กับผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. สถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กศน. และสถานศึกษาภาคีเครือข่ายที่จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard-based curriculum) คือ เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมายหรือสิ่งที่คาดหวังในการพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดโครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่สะท้อนถึงสิ่งที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องเชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนั้น เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บรรลุถึงหลักการและจุดหมายที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรดังกล่าว รวมทั้งสาระสำคัญที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่นำไปสู่การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน จึงต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม นอกจากนี้ หลักสูตรสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อเตรียมคนให้สามารถปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2553 เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน อันเป็นหลักประกันให้กับผู้เรียนและผู้รับบริการมีความมั่นใจว่า การศึกษาที่ได้รับนั้นมีมาตรฐานตามที่สถานศึกษาได้ประกันคุณภาพไว้

ซึ่งมาตรฐานที่ 2 การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามตัวบ่งชี้ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คืออะไร

นักวิชาการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้

Cheng (1996: 4) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ ซึ่งมารวมตัวเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ได้มีโอกาสจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผลสูงขึ้น และได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

David (1996: 4-5) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวทางหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาโดยการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยมีความเชื่อว่า การให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่มากขึ้นจะทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงขึ้น มีความยืดหยุ่นมากขึ้น และมีผลผลิตดีขึ้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2543: ข-ค) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียนได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

จากความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน องค์กร และชุมชน อันจะส่งผลให้การดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิผลสูงขึ้น

การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีหลักการสำคัญอย่างไร

อุทัย บุญประเสริฐ (2545: 189-191) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของไทย ดังนี้คือ

1. หลักการกระจายอำนาจ เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการจัดการศึกษา ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

2. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน ฯลฯ การที่บุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะเต็มใจและยินดีร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ในอดีตตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการศึกษาจะเป็นแบบมีการรวมการจัดการศึกษาไปไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว คนมีการศึกษามากขึ้น สังคมเปลี่ยนแปลงไปมากและค่อนข้างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องให้อำนาจคืนสู่ท้องถิ่น ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน ให้ได้มีบทบาทจัดการศึกษามากขึ้น

4. หลักการบริหารจัดการตนเอง เนื่องจากระบบการจัดการศึกษาโดยทั่วไปนั้น มักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลางเป็นหลักในแทบทุกเรื่อง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารจัดการด้วยตนเองเลย การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นมีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี และถ้าส่วนกลางทำหน้าที่เพียงแต่กำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงานได้ สามารถดำเนินการได้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันได้แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

การบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานมีรูปแบบอย่างไร

อุทัย บุญประเสริฐ (2543: จ) ได้กล่าวถึง รูปแบบการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้คือ

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารเป็นหลัก (administration control SBM) ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้มาจากการเลือกตั้งหรือคัดมาจากรุ่นผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (professional control SBM) เกิดแนวคิดที่ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูมีบทบาทที่มากที่สุด ในคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียน บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (community control SBM) แนวคิดสำคัญคือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหารเป็นกรรมการและเลขานุการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (professional-community control SBM) แนวคิดเรื่องนี้เชื่อว่า ทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มต่างอยู่ใกล้ชิดกันมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการได้ดีที่สุด สัดส่วนของครูและผู้ปกครองในคณะกรรมการโรงเรียน

จะมีเท่ากันแต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน เป็นคณะกรรมการการบริหาร

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

หลักสูตรคืออะไร

คำว่า “curriculum” มาจากภาษาละติน หมายถึง “race course” หรือสนามแข่ง เพราะในการศึกษามีการแข่งขันไปสู่หลักชัย และได้รับวุฒิปัตหรือปริญญาบัตรเป็นรางวัล (เสาวพร เมืองแก้ว, 2538: 21)

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรต่าง ๆ กัน ดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 3) กล่าวว่า หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาที่เรียน จุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน และกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน

Good (1973: 522) ได้ให้ความหมายหลักสูตรไว้ 3 ความหมายดังนี้ (1) เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้สำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง (2) คำโครงทั่วไปหรือคำโครงเฉพาะ ซึ่งทางโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตร หรือสามารถเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป และ (3) กลุ่มวิชาและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาคอยแนะแนวทางให้คำปรึกษา ความหมายของหลักสูตร ในข้อนี้ หมายถึงหลักสูตรทั้งฉบับ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่งและการจัดประสบการณ์ให้อีกส่วนหนึ่ง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ในการเรียนรู้ และกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียนที่จัดโดยสถาบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามความสามารถของผู้เรียน

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างไร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังที่ นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 11) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการแปลจุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ หลักสูตรจะเป็นเสมือนหางเสือที่จะคอยกำหนดทิศทางให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้เรียนซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความเจริญของชาติ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นก็จะมีความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

อำภา บุญช่วย (2537: 17-18) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เป็นเอกสารของทางราชการ หรือเป็นบัญญัติของทางรัฐบาล เพื่อให้บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชน ดังนั้น หลักสูตรจึงเปรียบเสมือน “คำสั่ง” หรือ “ข้อบังคับ” ของทางราชการชนิดหนึ่งนั่นเอง

2. เป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการที่จะจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาของรัฐบาลให้แก่โรงเรียน

3. เป็นแผนการดำเนินงานของนักบริหารการศึกษา ที่จะต้องอำนวยการควบคุมดูแลและติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล

4. เป็นแผนการปฏิบัติงาน หรือเครื่องชี้แนะทางในการปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะเสนอแนะจุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งครูควรจะต้องปฏิบัติตามอย่างจริงจัง

5. เป็นเครื่องมือของรัฐ ในอันที่จะพัฒนาคนและพัฒนากำลังคน ซึ่งจะเป็ตัวจักรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามแผนของรัฐบาล

6. เป็นเครื่องชี้ถึงความสำเร็จของชาติ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ถ้าประเทศชาติใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้คนในประเทศของตนมีคุณภาพ

จากความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เป็นสิ่งที่กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประเทศชาติ

หลักสูตรมีกี่ประเภท

สมนึก ธาตุทอง และ นุชนารถ ธาตุทอง (2545: 12-13) ได้อธิบายลักษณะของหลักสูตรแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรเนื้อหาวิชา (subject curriculum or subject centered curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาความรู้เป็นหลัก ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่สำคัญ ได้แก่ ความคิดรวบยอด ทักษะ กฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เน้นที่ผลการเรียนจากเนื้อหาสาระอย่างเดียว ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนกัน ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ได้เน้นที่ความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน แต่เน้นที่ทฤษฎีและการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการนำไปใช้ การทำข้อสอบจึงมีความสำคัญมากกว่าการนำไปใช้ในชีวิตจริง

2. หลักสูตรหมวดวิชา (broad-field curriculum) เป็นหลักสูตรรวบรวมศาสตร์และวิชาต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกันเข้าไว้ในหมวดวิชาใหม่ เช่น หมวดวิชาภาษาจะรวมภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเข้าด้วยกันประกอบด้วย วรรณคดี การอ่าน การสื่อสาร การใช้ภาษา หลักภาษา ตัวอย่างของหลักสูตรรวมวิชา จะเห็นได้ชัดเจนในหลักสูตรการศึกษาปี 2530 ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

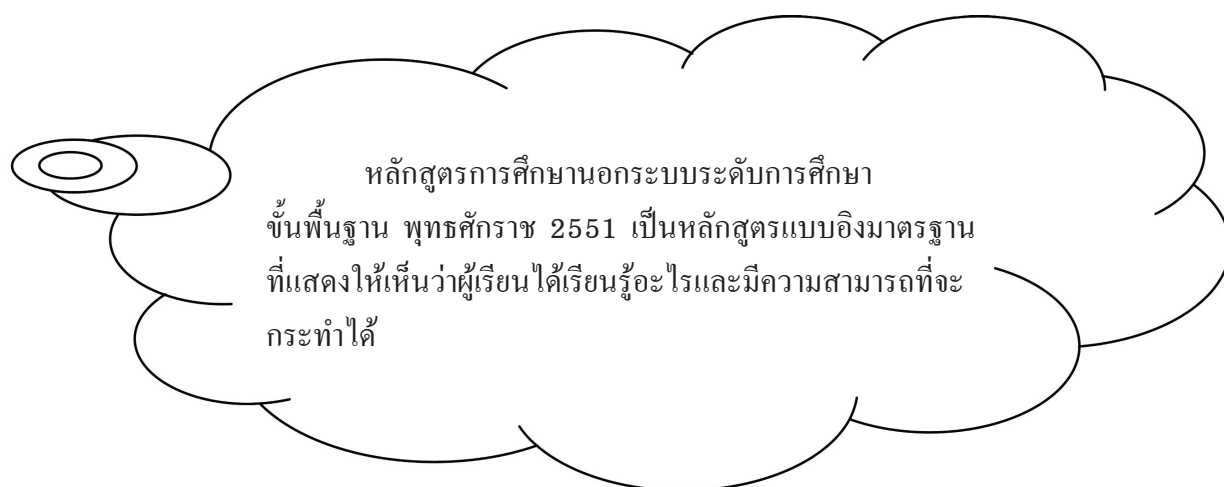
3. หลักสูตรสัมพันธ์ (core curriculum) เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันอยู่กับหมวดหมู่เดียวกันเน้นวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็ปัญหาของบุคคลหรือส่วนรวมก็ได้ จะใช้เวลาเรียนติดต่อกันในแต่ละครั้งประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งการเรียนการสอนแบบหน่วย และมีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้หลาย ๆ หน่วย เน้นการบูรณาการ

4. **หลักสูตรสหสัมพันธ์** (correlated curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กันในหมวดวิชาหรือระหว่างวิชา มีความสอดคล้องต่อเนื่อง เชื่อมโยงกันไม่ขาดตอน เช่น วรรณคดีกับประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์กับวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

5. **หลักสูตรประสบการณ์** (experience curriculum) หรือ หลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (child-centered curriculum) หรือหลักสูตรยึดการดำรงชีวิต (area of living design) มีลักษณะที่คล้ายกัน กล่าวคือ การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ใด ๆ ก็ตาม ต้องจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของการดำรงชีวิต โดยผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมในการเลือกหากิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ และตรงกับจุดหมายในหลักสูตร ลักษณะการร่วมกิจกรรมจะต้องอยู่บนพื้นฐานความถนัด ความสนใจของผู้เรียน เรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหาและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

6. **หลักสูตรบูรณาการ** (integrated curriculum) เป็นหลักสูตรที่รวมประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งคัดเลือกมาจากหลายวิชา แล้วจัดเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ของประสบการณ์ เป็นการบูรณาการเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สัมพันธ์และต่อเนื่อง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต จะเห็นได้ชัดเจนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยนำวิชาหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เรียกว่า “มวลประสบการณ์” มาจัดกลุ่มเพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามได้แก่ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

7. **หลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน** (standard-based curriculum) หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่มีการกำหนดมาตรฐานเชิงเนื้อหา (content standard) อย่างชัดเจน จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา Jons S. Kendall and Robert J. Marzano (1996 อ้างถึงใน สมนึก ชาติทอง และ นุชนารถ ชาติทอง, 2545: 13) ได้อธิบายไว้ว่า มาตรฐานเนื้อหาแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรและมีความสามารถที่จะกระทำได้ โดยที่มาตรฐานการปฏิบัติได้ (performance standard) ทำให้มีความชัดเจน คือ ระดับของประสิทธิภาพที่คาดหวังตามมาตรฐานเนื้อหา

หลักสูตรมีองค์ประกอบอย่างไร

นักการศึกษา ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2531: 7-8) กล่าวว่า หลักสูตรนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญและขาดไม่ได้อย่างน้อย 6 อย่างคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ และประสบการณ์ ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

วิชัย ดิสสระ (2535: 11) กล่าวว่า หลักสูตรประกอบด้วย

1. หลักสูตรแม่บท ได้แก่ ข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยจุดมุ่งหมายและแนวทางการศึกษา โครงสร้างของเนื้อหาสาระ ประกอบด้วยหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชาเนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญ ๆ อัตราเวลาเรียน และแนวทางการสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียน

2. เอกสารและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ เอกสารและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ครูใช้สอนและ ผู้เรียนใช้เรียน เช่น คู่มือครู แผนการสอน โครงการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบฝึกหัด ฯลฯ และวัสดุ อุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

3. กิจกรรมการเรียน ได้แก่ การดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียน ทั้งของครูและผู้เรียน เช่น การสอน ให้ผู้เรียนค้นคว้า อภิปราย การอบรม การบรรยาย การสาธิต การปฏิบัติ ฯลฯ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูและผู้บริหารการศึกษา เป็นผู้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางและจุดมุ่งหมายในหลักสูตรแม่บท

4. การประเมินผล ได้แก่ หลักการของการประเมิน กระบวนการวัดต่าง ๆ พร้อมทั้งเครื่องมือและแบบฟอร์มในการประเมินผลการศึกษาเพื่อที่จะรู้ว่าผู้เรียนคนใดมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ขึ้นหรือไม่เพียงใด เมื่อทราบแล้วจะได้พิจารณาถึงเกณฑ์ที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่ถึงจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้นักเรียนผู้นั้นบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ตั้งไว้

Beauchamp (1975: 107-109) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญ ซึ่งจะต้องเขียนไว้ในเอกสารหลักสูตร มี 4 ประการ คือ เนื้อหาสาระและวิธีการจัด จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ แนวการนำหลักสูตรไปใช้สอน และการประเมินผล

Saylor and Alexander (1974: 189) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ ความมุ่งหมายของการศึกษา การจัดเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

Taba (1962: 1) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า หลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบใด จะมีองค์ประกอบอย่างน้อยที่สุด 4 อย่างคือ วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับการสอนแต่ละวิชา กระบวนการเรียนการสอนหรือการนำหลักสูตรไปใช้ และโครงการประเมินผลตามหลักสูตร

จากแนวคิดขององค์ประกอบของหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

หลักสูตร ควรประกอบด้วย

❶ วัตถุประสงค์ ❷ เนื้อหา ❸ การจัดการเรียนรู้ และ ❹ การวัดและประเมินผล

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา (School-Based Curriculum) คืออะไร

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551: 1) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ซึ่งจัดทำโดยคณะบุคคลของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้เรียน และชุมชน สังคม ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในชุมชน สังคม อย่างมีความสุขซึ่งต้องไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ และสิทธิมนุษยชน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีรูปแบบอย่างไร

ในการพัฒนาหลักสูตร มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน นักการศึกษาได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

Tyler (1949: 2) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร โดยตั้งคำถามไว้ 4 ข้อ คือ

1. มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับ
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. จะพิจารณาได้อย่างไรว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นได้บรรลุแล้ว

Taba (1962: 345-399) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. จำแนกความต้องการ (diagnosis of need) เป็นการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการโดยการสำรวจปัญหาและความต้องการ รวมทั้งความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย (formulation of objectives) โดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อนำมาพิจารณาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการ และเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้คำว่า เป้าหมาย (goal) และจุดมุ่งหมาย (objectives)

3. การคัดเลือกเนื้อหาวิชา (selection of content) โดยคัดเลือกเนื้อหาความรู้ที่จะต้องนำมากำหนดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความต้องการ และความจำเป็นของสังคมโดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย ซึ่งสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหา และจุดมุ่งหมาย

4. การจัดรวบรวมเนื้อหา (organization of content) โดยพิจารณาจากความยากง่ายของสารวิชา ภูมิภาค ความพร้อมของผู้เรียน

5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experience) เพื่อนำมาเสริมเนื้อหาวิชาที่ต้องนำมาสอนและกระบวนการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

6. การจัดรวบรวมกระบวนการเรียนรู้ (organization of learning activities) โดยพิจารณาว่าในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนความเชื่อมโยงและจัดลำดับกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกัน

7. การพิจารณาถึงวิธีการและแนวทาง (determination of what to evaluate and of the ways and means of doing it) การประเมินผลเป็นการประเมินขั้นสุดท้าย เป็นการประเมินผลประสิทธิภาพของหลักสูตรว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และมีความเหมาะสมเพียงใด และกำหนดด้วยว่า จะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร มีอะไรช่วยในการประเมิน

Saylor and Alexander (1974: 27) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก ได้แก่ ภูมิหลังของผู้เรียน สังคม ธรรมชาติของการเรียนรู้ แผนการศึกษาชาติ ทรัพยากรและความสะดวกสบายในการพัฒนาหลักสูตร และคำแนะนำจากผู้ประกอบอาชีพ
2. การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร มี 6 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน สังคม และปรัชญาการศึกษา 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การนำหลักสูตรไปใช้ 5) การประเมินผลหลักสูตร 6) การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ผู้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือใคร

ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาทุกแห่ง จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการขึ้น ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าว ควรจะประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. หัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา
3. หัวหน้างานแนะแนว
4. หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล
5. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
6. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. ครูผู้สอน คีษานีเทศก์
8. ผู้แทนผู้ปกครอง
9. ผู้แทนองค์กรชุมชน
10. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
11. ผู้แทนศิษย์เก่า

บทบาทของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ควรมีดังนี้

1. ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนดำเนินงานวิชาการ
2. ร่วมกันกำหนดรูปแบบและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. ร่วมกันศึกษาสภาพ ปัญหา และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. ร่วมกันกำหนดจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะต้องสอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
5. จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา
6. ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ
7. นิเทศ ติดตามผล ตรวจสอบผลสำเร็จหรือปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เมื่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องนำเสนอ ขออนุมัติหลักสูตรกับคณะกรรมการสถานศึกษาก่อนนำไปใช้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546: 7-8)

เมื่อสถานศึกษาโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนจะนำไปใช้
สถานศึกษาจะต้อง ขออนุมัติหลักสูตรกับคณะกรรมการสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร การจัดหลักสูตร การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การเทียบโอน การวัดและประเมินผล การเรียน การจบหลักสูตร เอกสารหลักฐานการศึกษา และการบริหารหลักสูตร ในการดำเนินงานจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยกำหนดสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นไปตาม ที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1	ทักษะการเรียนรู้	5		5		5	
2	ความรู้พื้นฐาน	12		16		20	
3	การประกอบอาชีพ	8		8		8	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5		5		5	
5	การพัฒนาสังคม	6		6		6	
	รวม	36	12	40	16	44	32
		48 หน่วยกิต		56 หน่วยกิต		76 หน่วยกิต	
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต		100 ชั่วโมง		100 ชั่วโมง		100 ชั่วโมง	

หมายเหตุ วิชาเลือกในแต่ละระดับ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียน เรียนรู้จากการทำโครงการ จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และภาคีเครือข่าย โดยยึดหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นฐานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของจังหวัด อำเภอ และชุมชน ให้เป็นไปตามปรัชญา “คิดเป็น” และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการการพัฒนาในระดับจังหวัด อำเภอ และชุมชน เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อไป

ทิศทางการจัดการศึกษา

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามที่ผู้เรียนต้องการ และสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาจังหวัด อำเภอ และชุมชน โดยสถานศึกษาจะต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เอกสารสาระการเรียนรู้ จำนวน 5 สาระ ดังนี้
 - 2.1 สาระทักษะการเรียนรู้
 - 2.2 สาระความรู้พื้นฐาน (ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)
 - 2.3 สาระการประกอบอาชีพ
 - 2.4 สาระทักษะการดำเนินชีวิต
 - 2.5 สาระการพัฒนาสังคม
3. เอกสารการดำเนินงาน จำนวน 4 เล่ม ดังนี้
 - 3.1 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.2 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน
 - 3.3 คู่มือดำเนินงาน (การบริหารจัดการ แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพข.) การวัดและประเมินผลการเรียน)
 - 3.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้
4. ข้อมูลความต้องการพัฒนาของจังหวัด อำเภอ และชุมชนจากที่ได้ศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องข้างต้นแล้วนั้น สถานศึกษากำหนดทิศทางการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองเป้าหมายของผู้เรียน การพัฒนาของจังหวัด อำเภอ และชุมชน ให้สอดคล้องกับปรัชญา “คิดเป็น”

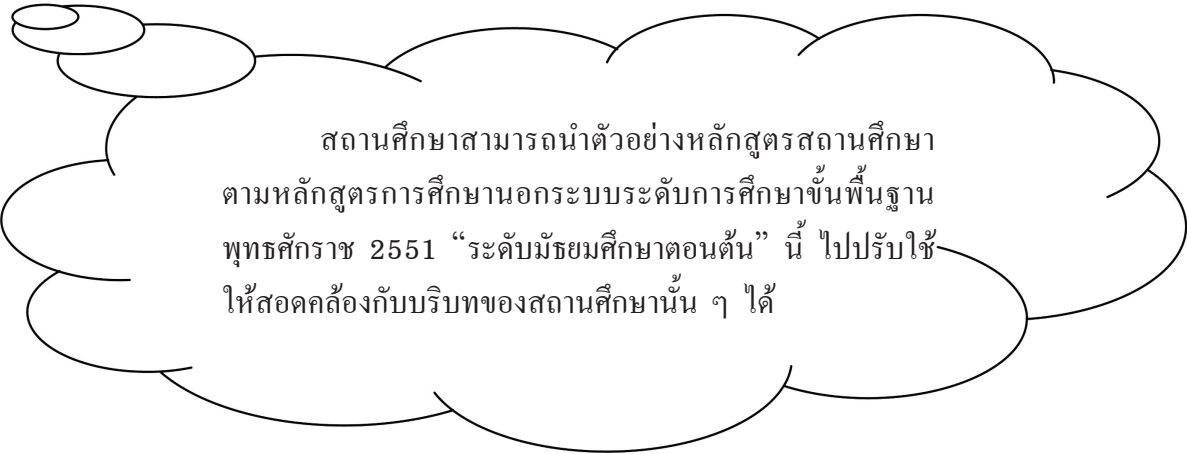
องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นการกำหนดกรอบการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นทิศทางการพัฒนาผู้เรียน และชุมชน สังคม ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. บริบทพื้นฐาน
2. ปรัชญา “คิดเป็น”
3. วิสัยทัศน์
4. พันธกิจ

5. หลักการ จุดหมายของหลักสูตร
6. กลุ่มเป้าหมาย
7. กรอบโครงสร้าง
 - 7.1 ระดับการศึกษา
 - 7.2 สาระการเรียนรู้
 - 7.3 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
 - 7.4 มาตรฐานการเรียนรู้
 - 7.5 เวลาเรียน
 - 7.6 หน่วยกิต
 - 7.7 โครงสร้างหลักสูตร
8. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 8.1 ทักษะการเรียนรู้
 - 8.2 ความรู้พื้นฐาน (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)
 - 8.3 การประกอบอาชีพ
 - 8.4 ทักษะการดำเนินชีวิต
 - 8.5 การพัฒนาสังคม
9. แผนการลงทะเบียนเรียนของสถานศึกษาตลอดหลักสูตร
10. วิธีการจัดการเรียนรู้
 - 10.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 10.2 การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม
 - 10.3 การเรียนรู้แบบทางไกล
 - 10.4 การเรียนรู้แบบชั้นเรียน
 - 10.5 การเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ
11. การจัดกระบวนการเรียนรู้
 - 11.1 สภาพปัญหา ความต้องการ
 - 11.2 แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้
 - 11.3 นำไปประยุกต์ใช้
 - 11.4 ประเมินผลการเรียนรู้
12. สื่อการเรียนรู้
13. การเทียบโอน
14. การวัดและประเมินผลการเรียน
15. การจบหลักสูตร
16. เอกสารหลักฐานการศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
“ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น”

สถานศึกษาสามารถนำตัวอย่างหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 “ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” นี้ ไปปรับใช้
ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ได้

บริบทพื้นฐาน

ประวัติความเป็นมาของจังหวัด.....

จังหวัด.....เป็นจังหวัดที่.....

นโยบายพัฒนาของจังหวัด.....

วิสัยทัศน์

พันธกิจ

ยุทธศาสตร์จังหวัด.....

ข้อมูลอำเภอ.....

สภาพภูมิศาสตร์

ประวัติความเป็นมาของอำเภอ

ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอ..... เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัด..... ตั้งอยู่
ทางด้านทิศ..... ของอำเภอเมือง..... ห่างจากจังหวัด
ประมาณ..... กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ..... กิโลเมตร

อาณาเขต

อำเภอ..... มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ..... ตารางกิโลเมตร หรือ
ประมาณ..... ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดเขตอำเภอ

ทิศตะวันตก ติดเขตอำเภอ

ทิศใต้ ติดเขตอำเภอ

ทิศตะวันออก ติดเขตอำเภอ

แผนที่อำเภอ.....

ลักษณะภูมิอากาศ

การปกครอง

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะประชากร

อำเภอ..... มีประชากรรวมทั้งสิ้น..... คน แยกเป็นชาย..... คน
หญิง..... คน (ข้อมูล ณ เดือน..... พ.ศ.....)

สภาพเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ

.....(ข้อมูล ณ เดือน..... พ.ศ.....)

สภาพสังคมและวัฒนธรรม สิ่งสำคัญและสิ่งโดดเด่นในชุมชน

ข้อมูลสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ชื่อสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ..... ตั้งอยู่เลขที่.....

หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... โทรสาร.....

เว็บไซต์ :

E-mail :

ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา

.....
.....
.....

สังกัด

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ..... สังกัด

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด.....

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

บุคลากร

.....
.....
.....

คณะกรรมการสถานศึกษา

.....
.....
.....

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

.....
.....
.....

แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชน

.....
.....
.....

เป้าหมายการจัดการศึกษา

ปรัชญา “คิดเป็น”

ปรัชญา “คิดเป็น” มีแนวคิดภายใต้ความเชื่อที่ว่า “คนเราสามารถพัฒนาการคิด การตัดสินใจ” ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้ ด้วยการฝึกทักษะ การใช้ข้อมูลที่หลากหลายทั้งด้านตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และวิชาการมาวิเคราะห์ เชื่อมโยง สัมพันธ์ สร้างสรรค์ เป็นแนวทาง วิธีการ สำหรับตนเอง แล้วประเมินดีค่าตัดสินใจเพื่อตนเอง และชุมชน สังคม ซึ่งเป็นลักษณะของคน “คิดเป็น”

วิสัยทัศน์

พ.ศ. 2555 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต.....
จัดการศึกษาพัฒนาทักษะการคิด ให้ผู้เรียนสามารถชี้นำตนเองในการเรียนรู้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียงได้

พันธกิจ

เพื่อให้การดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามวิสัยทัศน์ และสอดคล้องกับปรัชญา “คิดเป็น” มีพันธกิจ ดังนี้

1. จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนสามารถชี้นำตนเองในการเรียนรู้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียงได้ ด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพการคิด ตัดสินใจ
2. จัดการเรียนรู้พัฒนาประสิทธิภาพการคิด ตัดสินใจ ของผู้เรียนด้วยการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ และการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน
3. สนับสนุน ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายร่วมมือจัดการศึกษานอกระบบ เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาการเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย ด้วยการใช้องค์ความรู้และปัจจัยดำเนินการของตนเองให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
4. พัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษาได้ตามปรัชญาและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม
2. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ
4. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ จึงกำหนดจุดหมาย ดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
2. มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และเรียนรู้ต่อเนื่อง
3. มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
4. มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกร กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ไร้แรงงาน กลุ่มผู้นำท้องถิ่น กลุ่ม อสม. กลุ่มทหารกองประจำการ

กรอบโครงสร้าง

① ระดับการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

② สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้

1. **สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

2. **สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. **สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง และการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มั่นคง

4. **สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ

5. **สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระที่เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

③ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

④ มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระ ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. **มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษา** เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2551

2. **มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ** เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละระดับ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2551

⑤ เวลาเรียน

ในแต่ละระดับใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

⑥ หน่วยกิต

ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

⑦ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษา พุทธศักราช 2551 ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต		หมายเหตุ
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก	
1	ทักษะการเรียนรู้	5	4	
2	ความรู้พื้นฐาน	16	6	
3	การประกอบอาชีพ	8	3	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5	1	
5	การพัฒนาสังคม	6	2	
	รวม	40	16	
		56 หน่วยกิต		
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต		100 ชั่วโมง		

หมายเหตุ วิชาเลือกในแต่ละระดับ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียน เรียนรู้จากการทำโครงการ จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

1. สาระทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้
- มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น
- มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

2. สาระความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร
- มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. สาระการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทางและตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง
- มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก
- มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม
- มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

4. สาระทักษะการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแล ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

5. สาระการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรมประเพณีเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะเพื่อความสงบสุขของสังคม

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา และสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

หมายเหตุ สาระการเรียนรู้ความรู้พื้นฐาน มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร ซึ่งภาษาในมาตรฐานนี้หมายถึง ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

สาระทักษะการเรียนรู้

สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เข้าถึงและเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ จัดการความรู้ กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการชี้นำตนเองในการเรียนรู้ได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

สาระทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้
- มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น
- มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละมาตรฐาน

- มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	สามารถวิเคราะห์ เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการแสวงหาความรู้จากการอ่าน ฟัง และสรุปได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. สามารถวิเคราะห์ความรู้จาก การอ่าน การฟัง การสังเกต และสรุปได้ถูกต้อง 2. สามารถจัดระบบการแสวงหาความรู้ให้กับตนเอง 3. ปฏิบัติตามขั้นตอนในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง และทักษะการจดบันทึก

- มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	สามารถจำแนก จัดลำดับความสำคัญ และเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. จำแนกความแตกต่างของแหล่งเรียนรู้ และตัดสินใจเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ 2. เรียงลำดับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ และจัดทำระบบในการใช้แหล่งเรียนรู้ของตนเอง 3. สามารถปฏิบัติการใช้แหล่งเรียนรู้ตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง

มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	สามารถจำแนก ผลที่เกิดขึ้นจากขอบเขตความรู้ ตัดสินคุณค่า กำหนดแนวทางพัฒนา
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นของขอบเขตความรู้ ตัดสินคุณค่ากำหนดแนวทางพัฒนา 2. เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการความรู้ กับการนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชน 3. ปฏิบัติตามกระบวนการจัดการความรู้ได้อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	ความสามารถในการศึกษา เลือกรสร จัดเก็บ และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ทั้งสามประการ และการใช้เทคนิคในการฝึกทักษะ การคิดเป็น เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายหรือทบทวนปรัชญาคิดเป็นและลักษณะของข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม ที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อประกอบการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหา 2. จำแนก เปรียบเทียบ ตรวจสอบข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม ที่จัดเก็บ และทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งสามด้าน เพื่อประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา 3. ปฏิบัติตามเทคนิคกระบวนการคิดเป็น ประกอบการตัดสินใจได้อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	สามารถวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็น เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัย กับการนำไปใช้ในชีวิต และดำเนินการวิจัยทดลองตามขั้นตอน
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. ระบุปัญหา ความจำเป็น วัตถุประสงค์ และประโยชน์ ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย และสืบค้นข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจในปัญหาการวิจัย รวมทั้งกำหนดวิธีการหาความรู้ความจริง 2. เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัยกับการนำไปใช้ในชีวิต 3. ปฏิบัติการศึกษา ทดลอง รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปความรู้ความจริงตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน

สาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชาบังคับ

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
1.1-1.5	ทักษะการเรียนรู้	ทร21001	ทักษะการเรียนรู้	5
รวม				5

สาระทักษะการเรียนรู้ รายวิชาเลือก

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
1.1	ทักษะการเรียนรู้	ทร02006	โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้	3
1.4		ทร02029	คิดเป็นกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1
รวม				4

รายวิชาเลือกในสาระทักษะการเรียนรู้ ที่ส่วนกลาง
พัฒนาขึ้น จำนวน 42 รายวิชา เป็นรายวิชาที่สามารถใช้เรียน
ได้ในทุกระดับ

ที่นำเสนอมานี้เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น สถานศึกษา
สามารถเลือกใช้รายวิชาอื่น ๆ ได้อีกใน 42 รายวิชา

คำอธิบายรายวิชาบังคับ

และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา ทร21001 ทักษะการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. สามารถวิเคราะห์ เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการแสวงหาความรู้จากการอ่าน ฟัง และสรุปได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ
2. สามารถจำแนก จัดลำดับความสำคัญ และเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
3. สามารถจำแนกผลที่เกิดขึ้นจากขอบเขตความรู้ ตัดสินคุณค่า กำหนดแนวทางพัฒนา
4. ความสามารถในการศึกษา เลือกสรร จัดเก็บ และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งสามประการ และการใช้เทคนิคในการฝึกทักษะ การคิดเป็น เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา
5. สามารถวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็น เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัยกับการนำไปใช้ในชีวิต และดำเนินการวิจัยทดลองตามขั้นตอน

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ทบทวน ความหมาย ความสำคัญ และกระบวนการของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ทบทวนทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหาและเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการอ่าน การฟัง การสังเกต การจำ และการจดบันทึก

ฝึกทักษะการวางแผนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะพื้นฐานและเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเองในเรื่องการวางแผน การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ การวิเคราะห์วิจารณ์

เจตคติ/ปัจจัย ที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ การเปิดรับโอกาสการเรียนรู้ การคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างแรงจูงใจ การสร้างวินัยในตนเอง การคิดเชิงบวก ความคิดสร้างสรรค์ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความรับผิดชอบ

2. การใช้แหล่งเรียนรู้

ทบทวนความหมาย ความสำคัญของการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ศึกษาแหล่งเรียนรู้ หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย หอสมุดเฉพาะ หอสมุดโรงเรียน พิพิธภัณฑ์ อุทยานแห่งชาติ แหล่งเรียนรู้สำคัญอื่น ๆ ในประเทศ

ศึกษา เรียนรู้ การใช้อินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการและสนใจ

3. การจัดการความรู้

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ หลักการของการจัดการความรู้ กระบวนการจัดการความรู้ การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดความรู้ การพัฒนาขอบข่ายความรู้ของกลุ่ม การจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ความรู้ ฝึกทักษะกระบวนการจัดการความรู้ด้วยตนเองและด้วยการรวมกลุ่มปฏิบัติโดยการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

ระบุความรู้ที่ต้องใช้ การแสวงหาความรู้ สรุปลองความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ การรวมกลุ่ม ปฏิบัติการเพื่อต่อยอดความรู้ การพัฒนาขอบข่ายความรู้ของกลุ่ม

สรุปลองความรู้ของกลุ่ม จัดทำสารสนเทศองค์ความรู้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน

4. การคิดเป็น

ทบทวนทำความเข้าใจกับความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบ และเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้เรื่องความหมายและความสำคัญของการคิดเป็น โดยใช้ข้อมูลอย่างน้อย 3 ประการ คือ ข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม อย่างพอเพียงมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดทางเลือกในการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาที่เหมาะสมอย่างคนคิดเป็น

ศึกษาทำความเข้าใจและฝึกทักษะในการพิจารณาข้อมูล ทั้งด้านวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม จนสามารถจำแนกและเปรียบเทียบลักษณะของข้อมูลทั้ง 3 ประการได้จากกรณีที่หลากหลาย เพื่อนำไปใช้ในการเลือกเก็บข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการคิดตัดสินใจอย่างคนคิดเป็น

ฝึกปฏิบัติการคิด การตัดสินใจอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็นจากกรณีตัวอย่าง

5. การวิจัยอย่างง่าย

ทบทวนความหมาย ความสำคัญการวิจัยอย่างง่าย กระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินงาน

ศึกษา ฝึกทักษะ สถิติง่าย ๆ เพื่อการวิจัย เครื่องมือการวิจัย และการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย ๆ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ควรจัดในลักษณะของการบูรณาการทักษะต่าง ๆ ไปพร้อมกับการสร้างสถานการณ์ในการเรียนรู้ที่หลากหลาย ชับซ้อน อย่างสร้างสรรค์ เพื่อ 1) ฝึกให้ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมาย และวางแผนการเรียนรู้ 2) เพิ่มพูนให้มีทักษะพื้นฐานในการการวางแผน การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง การวิเคราะห์วิจารณ์ 3) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบผลสำเร็จ และนำความรู้ไปใช้ในวิถีชีวิตให้เหมาะสมกับตนเอง และชุมชน/สังคม

2. การใช้แหล่งเรียนรู้

ให้ผู้เรียนศึกษาสารสนเทศ จากระดับชุมชนสู่ระดับจังหวัด ประเทศ และโลก การเรียนรู้การใช้ อินเทอร์เน็ต และแหล่งเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นในการนำไปใช้ในการแสวงหาข้อมูล เพื่อการเรียนรู้ของตนเอง

3. การจัดการความรู้

ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหลักการ และกระบวนการของการจัดการความรู้ การฝึกปฏิบัติจริงโดยการรวมกลุ่มปฏิบัติการ/ชุมชนปฏิบัติการ (Community of Practice = CoP) สรุปลองความรู้ของกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม ยกระดับความรู้ และจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ความรู้

4. การคิดเป็น

ให้ผู้เรียนที่ยังไม่เคยเรียนสาระนี้มาก่อนได้ศึกษาเล่าเรียน และฝึกทักษะการคิด การตัดสินใจ ในรายละเอียด เช่นเดียวกับในระดับประถมศึกษา สำหรับผู้เรียนที่ได้เรียนสาระนี้มาก่อนแล้วควรจัดให้ผู้เรียน

ได้ทบทวน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเชื่อมโยง ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบมาสู่การคิดเป็นคล้ายกระบวนการอภิปราย ถกแถลงอย่างกว้างขวาง

ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลทางด้านวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม จากเอกสาร แหล่งความรู้ ใบความรู้ ฯลฯ และให้มีการฝึกอธิบายและยกตัวอย่าง เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของลักษณะข้อมูลทั้ง 3 ประการ ควรให้มีการทำใบงานในการฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้ลักษณะของข้อมูลทั้ง 3 ด้าน

ให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการปฏิบัติในการทำแบบฝึกหัดในใบงาน และการอภิปรายถกแถลงถึงกระบวนการคิด แก้ปัญหาอย่างการคิดเป็นที่ต้องใช้ข้อมูล และกระบวนการคิด แก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็นจากกรณีตัวอย่างที่หลากหลายยิ่งขึ้น

5. การวิจัยอย่างง่าย

จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารที่เกี่ยวข้อง ฝึกทักษะการสังเกตและค้นหาปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน/ในสาระที่เรียน การตั้งคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน/ผู้รู้ การคาดเดาคำตอบอย่างมีเหตุผล/การตั้งสมมติฐาน การฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการวิจัยที่มีความซับซ้อนขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน การนำเสนอข้อมูล การสรุปข้อมูลและเขียนรายงานผลการเผยแพร่ข้อค้นพบ

การวัดและประเมินผล

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ใช้การประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่แสดงออกเกี่ยวกับ การกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการเรียนรู้ รวมทั้งทักษะพื้นฐานและเทคนิคในการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จ

2. การใช้แหล่งเรียนรู้

จากการสังเกต ความสนใจ การมีส่วนร่วม และผลงานที่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้

3. การจัดการความรู้

จากการสังเกต ความสนใจ การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วม การให้ความร่วมมือในกลุ่มปฏิบัติการ ผลงาน/ชิ้นงานจากการรวมกลุ่มปฏิบัติการ ใช้วิธีการประเมินแบบมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินตีค่าความสามารถ ความสำเร็จกับเป้าหมายที่วางไว้ และระบุข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข ส่วนที่ทำได้ดีแล้วก็พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4. การคิดเป็น

ประเมินจากการอภิปราย การทำแบบฝึกหัด ทำใบงาน และการสังเกตจากการอภิปราย ถกแถลง การให้เหตุผล ความรอบคอบและละเอียดยิ่งขึ้น ความพอเพียง และความเหมาะสมในการแสวงหาข้อมูลทั้ง 3 ประการ ประกอบการคิด การตัดสินใจ

5. การวิจัยอย่างง่าย

จากการสังเกต ความสนใจ การมีส่วนร่วม ความร่วมมือ จากผลงาน/ชิ้นงานที่มอบหมายให้ฝึกปฏิบัติ ในระหว่างเรียน และการสอบปลายภาคเรียน

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทร21001 ทักษะการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. สามารถวิเคราะห์ เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการแสวงหาความรู้จากการอ่าน ฟัง และสรุปได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ
2. สามารถจำแนก จัดลำดับความสำคัญ และเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
3. สามารถจำแนกผลที่เกิดขึ้นจากขอบเขตความรู้ ตัดสินคุณค่า กำหนดแนวทางพัฒนา
4. ความสามารถในการศึกษา เลือกรสร จัดเก็บ และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งสามประการ และการใช้เทคนิคในการฝึกทักษะ การคิดเป็น เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา
5. สามารถวิเคราะห์ปัญหา ความจำเป็น เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการวิจัยกับการนำไปใช้ในชีวิต และดำเนินการวิจัยทดลองตามขั้นตอน

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1. บอกความหมาย ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1. ความหมาย ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3
		2. มีทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2. การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3
		3. อธิบายปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ	3. ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3
		4. สามารถวางแผนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้	4. ปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ	3
			5. การวางแผนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง	8
			6. การฝึกทักษะวางแผนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง การวิจารณ์	20

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
2	การใช้ แหล่งเรียนรู้	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของการใช้ห้องสมุดอำเภอ	1. ความหมาย ความสำคัญ ของการใช้ห้องสมุดอำเภอ	3
		2. อธิบายการเข้าถึงสารสนเทศ ของห้องสมุดประชาชน	2. การเข้าถึงสารสนเทศ ของห้องสมุดประชาชน	3
		3. อธิบายแหล่งเรียนรู้ หอสมุด- แห่งชาติ หอสมุดวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดโรงเรียน พิพิธภัณฑ์ อุทยานแห่งชาติ แหล่งเรียนรู้ สำคัญอื่น ๆ ในประเทศ	3. แหล่งเรียนรู้ หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุด- โรงเรียน พิพิธภัณฑ์ อุทยานแห่งชาติ แหล่งเรียนรู้ สำคัญอื่น ๆ ในประเทศ	14
		4. อธิบายและปฏิบัติการใช้ อินเทอร์เน็ต และการเข้าถึง ข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการ และสนใจ	4. การใช้อินเทอร์เน็ต การเข้าถึง ข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการ และสนใจ	20
3	การจัดการ ความรู้	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ หลักการ กระบวนการจัดการ ความรู้ การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอด ความรู้ การพัฒนาขอบข่าย ความรู้ของกลุ่ม และการจัดทำ สารสนเทศเผยแพร่ความรู้	1. ความหมาย ความสำคัญ หลักการ กระบวนการจัดการ ความรู้ การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอด ความรู้ การพัฒนาขอบข่าย ความรู้ของกลุ่ม และการจัดทำ สารสนเทศเผยแพร่ความรู้	8
		2. ปฏิบัติการจัดการความรู้ ในเนื้อหาที่สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน	2. การฝึกทักษะกระบวนการ จัดการความรู้ด้วยตนเอง และ กระบวนการจัดการความรู้ ด้วยการรวมกลุ่มปฏิบัติการ	20
		3. จัดทำสารสนเทศและเผยแพร่ ความรู้	3. สรุปลองค์ความรู้ของกลุ่ม จัดทำสารสนเทศองค์ความรู้ ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว	12

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
4	การคิดเป็น	1. อธิบายได้ถึงความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบ และเชื่อมโยงมาสู่กระบวนการคิดเป็น และระบบคิด การแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็น 2. อธิบายลักษณะของข้อมูลวิชาการ ตนเอง และสังคมสิ่งแวดล้อม โดยเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลทั้ง 3 ประการ 3. อธิบายและฝึกปฏิบัติการคิดเป็นจากกรณีตัวอย่างต่าง ๆ ถึงกระบวนการแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็นได้อย่างเป็นระบบ	1. ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบ 5 ประการโดยสรุป	5
			2. ปรัชญาการคิดเป็น 2.1 ความหมาย/ความสำคัญ 2.2 ศัพท์เฉพาะ 2.3 การเชื่อมโยงของความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/กศน. สู่ปรัชญาการคิดเป็น	5
			3. ลักษณะของข้อมูล 3 ด้าน ที่จะนำมาใช้ประกอบการคิดในการตัดสินใจ คือ ข้อมูลทางวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึงการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลทั้ง 3 ประการดังกล่าว	10
			4. กระบวนการคิดการแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็นในรายละเอียด พร้อมตัวอย่างการนำไปปฏิบัติในวิถีการดำเนินชีวิตจริง	10
			5. กรณีตัวอย่างที่หลากหลายเพื่อการฝึกทักษะการปฏิบัติ	10
5	การวิจัยอย่างง่าย	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ การวิจัยอย่างง่าย กระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินงาน 2. มีทักษะในการใช้สถิติง่าย ๆ เพื่อการวิจัยและจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3. มีทักษะในการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย ๆ	1. ความหมาย ความสำคัญ การวิจัยอย่างง่าย กระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินงาน	10
			2. ฝึกทักษะ สถิติง่าย ๆ เพื่อการวิจัย เครื่องมือการวิจัย	10
			3. ฝึกทักษะในการเขียนโครงการวิจัยอย่างง่าย ๆ	20

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

คำอธิบายรายวิชา ทร02006 โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

หลักการและแนวคิดของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ความหมายของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การเตรียมการทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะและกระบวนการที่จำเป็นในการทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (การหาข้อมูล การเลือกใช้ข้อมูล การจัดทำข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การพัฒนาต่อยอดความรู้) การดำเนินการในการทำโครงการ เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การทำไดอารี่ออนไลน์ การสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ควรจัดในลักษณะของการบูรณาการทักษะต่าง ๆ ไปพร้อมกับการสร้างสถานการณ์ในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกดำเนินการในการทำโครงการ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ และนำความรู้ไปใช้ในวิถีชีวิต ให้เหมาะสมกับตนเอง และชุมชน สังคม

การวัดและประเมินผล

ใช้การประเมินจากสภาพจริงของผู้เรียนที่แสดงออกเกี่ยวกับดำเนินการในการทำโครงการ

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทร02006 โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้
จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	โครงการ เพื่อพัฒนา ทักษะการเรียนรู้	1. มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการ และแนวคิดโครงการ ความหมายของโครงการ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ประเภทของโครงการ การเตรียมการทำโครงการ ทักษะและกระบวนการ ในการทำโครงการ การดำเนินการในการทำโครงการ 2. มีความสามารถในการดำเนินการทำโครงการ และสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ 3. มีเจตคติที่ดีต่อการทำโครงการ และเห็นคุณค่าของโครงการ	1. หลักการและแนวคิดของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 2. ความหมายของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 3. การเตรียมการทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 4. ทักษะและกระบวนการที่จำเป็นในการทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (การหาข้อมูล การเลือกใช้ข้อมูล การจัดทำข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การพัฒนาต่อยอดความรู้) 5. การดำเนินการในการทำโครงการ เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การทำไดอารี่ออนไลน์ 6. การสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ	120

คำอธิบายรายวิชา ทร02029 คิดเป็นกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

หลักการและปรัชญาคิดเป็น

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

ความมีเหตุมีผล

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ความรู้ที่จำเป็น เช่น วิธีการวิเคราะห์ รายรับ-รายจ่าย รู้วิธีการประหยัด

คุณธรรม เช่น มีวินัยในการใช้จ่าย ซื่อสัตย์สุจริต ประหยัด ฯลฯ

คิดเป็นแบบพอเพียงจากกรณีตัวอย่างผู้ประสบความสำเร็จด้านเศรษฐกิจพอเพียง

การบูรณาการ ทักษะเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ควรจัดในลักษณะของการบูรณาการทักษะต่าง ๆ ไปพร้อมกับการสร้างสถานการณ์ในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการคิดเป็นกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ และนำความรู้ไปใช้ในวิถีชีวิตให้เหมาะสมกับตนเอง ชุมชน และสังคม

การวัดและประเมินผล

ใช้การประเมินจากสภาพจริงของผู้เรียนที่แสดงออกเกี่ยวกับการคิดเป็นกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทร02029 คิดเป็นกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย**

มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	คิดเป็น กับปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	1. สามารถสรุปหลักการ และปรัชญาการคิดเป็นได้ 2. รู้และเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง 3. สามารถบูรณาการทักษะ การคิดกับปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง เพื่อ ไปใช้ ในชีวิตประจำวัน 4. มีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต แบบพอเพียง	1. หลักการและปรัชญาคิดเป็น 2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ที่จำเป็น เช่น วิธีการ วิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย รู้วิธีการประหยัด มีคุณธรรม เช่น มีวินัย ในการใช้จ่าย ซื่อสัตย์สุจริต ประหยัด ฯลฯ 3. คิดเป็นแบบพอเพียง จากกรณีตัวอย่างผู้ประสบ ความสำเร็จด้านเศรษฐกิจ พอเพียง การบูรณาการ ทักษะเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	40

สาระความรู้พื้นฐาน

สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สาระความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

รายวิชา ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	การฟัง การดู 1. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู 2. วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู 3. สามารถแสดงทรรศนะและความคิดเห็นต่อผู้พูดอย่างมีเหตุผล 4. มีมารยาทในการฟัง และดู
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. สรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู 2. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟัง และดูสื่อโฆษณาและข่าวสารประจำวันอย่างมีเหตุผล 3. วิเคราะห์การใช้น้ำเสียง กิริยาท่าทาง ถ้อยคำของผู้พูดอย่างมีเหตุผล 4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟังและดู

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	การพูด 1. สามารถพูดนำเสนอความรู้ แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธเจรจาต่อรองด้วยภาษา กิริยาท่าทางที่สุภาพในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 2. มีมารยาทในการพูด
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. พูดนำเสนอความรู้ ความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรองด้วยภาษา กิริยาท่าทางที่สุภาพ 2. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการพูด

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	การอ่าน 1. สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. จับใจความสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 3. สามารถอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนเอง 4. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อ่านในใจได้คล่อง และเร็ว 2. อ่านออกเสียงและอ่านทำนองเสนาะได้อย่างถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ 3. วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน 4. เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ เพื่อพัฒนาตนเอง 5. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	การเขียน 1. สามารถเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ 2. สามารถใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน 3. สามารถแต่งบทร้อยกรองตามความสนใจได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และลักษณะคำประพันธ์ 4. สามารถเขียนสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้ 5. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. เลือกใช้ภาษาในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้อย่างสร้างสรรค์ 2. ใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับความคิดก่อนการเขียน 3. แต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ 4. เขียนบทร้อยแก้วประเภทประวัติตนเอง อธิบายความ ย่อความข่าว 5. เขียนรายงานการค้นคว้าสามารถอ้างอิงแหล่งความรู้ได้ถูกต้อง 6. กรอกรายการต่าง ๆ 7. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการเขียน และมีการจดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	หลักการใช้ภาษา 1. รู้และเข้าใจชนิด และหน้าที่ของคำ พยางค์ วลี ประโยค และสามารถอ่าน เขียน ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา 2. สามารถใช้เครื่องหมาย วรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์ 3. สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาษาพูด และภาษาเขียน 4. รู้และเข้าใจสำนวน สุภาษิต คำพังเพย ในการพูด และเขียน
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความแตกต่างของคำ พยางค์ วลี ประโยคได้ถูกต้อง 2. ใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง 3. อธิบายความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนได้ 4. อธิบายความแตกต่างความหมายของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	วรรณคดี วรรณกรรม 1. รู้และเข้าใจความแตกต่างของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น ตลอดจนเห็นคุณค่า
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความแตกต่างและคุณค่าของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น

รายวิชา ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติเกี่ยวกับภาษาท่าทาง การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ ด้วยประโยคที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน และงานอาชีพของตน ได้ถูกต้องตามหลักภาษาวัฒนธรรม และกาลเทศะของเจ้าของภาษา
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. เข้าใจเกี่ยวกับภาษา ท่าทาง ฟัง พูด อ่าน เขียน ด้วยประโยคที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน และงานอาชีพ 2. จัดระบบความสัมพันธ์ของการติดต่อสื่อสารด้วยประโยคที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน และงานอาชีพ 3. มีทักษะที่ถูกต้องตามหลักภาษา วัฒนธรรม และกาลเทศะของเจ้าของภาษา

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รายวิชา คณิตศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วนและทศนิยม เลขยกกำลัง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การวัด ปริมาตรและพื้นที่ผิว คู่อันดับและกราฟ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติและเรขาคณิตสามมิติ สถิติและความน่าจะเป็น
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	- ระบุ หรือยกตัวอย่างเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วนและทศนิยม เลขยกกำลัง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การวัด การหาปริมาตรและพื้นที่ผิว คู่อันดับและกราฟ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติและเรขาคณิตสามมิติ สถิติและความน่าจะเป็น - สามารถคิดคำนวณและแก้โจทย์ปัญหาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

รายวิชา วิทยาศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และประเทศ สาร แร่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก และดาราศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	- ใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ และทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้ - อธิบายเกี่ยวกับเซลล์ กระบวนการดำรงชีวิตของพืช และระบบต่าง ๆ ของสัตว์ - อธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ การถ่ายทอดพลังงาน การแก้ปัญหา การดูแลรักษา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและประเทศ - อธิบายเกี่ยวกับโลก และบรรยากาศปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน การป้องกันภัยที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ - อธิบายเกี่ยวกับสมบัติทางกายภาพและทางเคมีของสาร การจำแนกสาร กรด เบส ธาตุ สารประกอบ สารละลาย และของผสม และใช้สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยต่อชีวิต - อธิบายเกี่ยวกับแรง และการใช้ประโยชน์ของแรง - อธิบายเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า การต่อวงจรไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน แสงและสมบัติของแสง เลนส์ ประโยชน์และโทษจากแสง การเปลี่ยนรูปพลังงาน พลังงานความร้อนและแหล่งกำเนิด การนำพลังงานไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และการอนุรักษ์พลังงานได้ - อธิบายเกี่ยวกับดวงดาว และการใช้ประโยชน์

**สาระความรู้พื้นฐาน
รายวิชาบังคับ**

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
2.1	ความรู้พื้นฐาน	พท21001	ภาษาไทย	4
2.1		พต21001	ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	4
2.2		พค21001	คณิตศาสตร์	4
2.2		พว21001	วิทยาศาสตร์	4
รวม				16

**สาระความรู้พื้นฐาน
รายวิชาเลือก**

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
2.1	ความรู้พื้นฐาน	พท22003	บันทึกไว้ได้ประโยชน์	1
2.1		พต22001	ภาษาอังกฤษอ่าน - เขียน	2
2.2		พค22001	สมการ อสมการ และระบบสมการ	1
2.2		พว02017	เทคโนโลยีชีวภาพ	2
รวม				6

คำอธิบายรายวิชาบังคับ

และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา พท21001 ภาษาไทย จำนวน 4 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู

1. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
2. วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
3. สามารถแสดงทรรศนะและ ความคิดเห็นต่อผู้พูดอย่างมีเหตุผล
4. มีมารยาทในการฟังและดู

การพูด

1. สามารถพูดนำเสนอความรู้ แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธเจรจาต่อรอง ด้วยภาษากริยาท่าทางที่สุภาพในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. มีมารยาทในการพูด

การอ่าน

1. สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. จับใจความสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
3. สามารถอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนเอง
4. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การเขียน

1. สามารถเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์
2. สามารถใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน
3. สามารถแต่งบทร้อยกรองตามความสนใจได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และลักษณะคำประพันธ์
4. สามารถเขียนสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้
5. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

หลักการใช้ภาษา

1. รู้และเข้าใจชนิด และหน้าที่ของคำ พยางค์ วลี ประโยค และสามารถอ่าน เขียนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา

2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์
3. สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน
4. รู้และเข้าใจสำนวน สุภาษิต คำพังเพยในการพูดและเขียน

วรรณคดี วรรณกรรม

รู้และเข้าใจความแตกต่างของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น ตลอดจนเห็น

คุณค่า

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

การฟัง การดู

การสรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟัง ดู และมีมารยาทในการฟังและดู

การพูด

การพูดนำเสนอความรู้ ความคิดเห็น โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรอง และมีมารยาทในการพูด

การอ่าน

การอ่านออกเสียงและอ่านในใจทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง การแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน ตลอดจนมารยาทในการอ่าน

การเขียน

การใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับความคิดก่อนการเขียน การแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ การเขียนสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ และการเขียนรายงาน การค้นคว้า อ้างอิง ตลอดจนมารยาทในการเขียน

หลักการใช้ภาษา

ชนิดและหน้าที่ของคำ พยางค์ วลี ประโยค การใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ พจนานุกรม คำราชาศัพท์ ความแตกต่างและความหมายของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย

วรรณคดีและวรรณกรรม

ความแตกต่างและคุณค่าของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าโดยการฝึกปฏิบัติจริง เป็นรายบุคคลหรือกระบวนการกลุ่มเกี่ยวกับทักษะการฟัง การดู การพูด การอ่าน การเขียน และหลักการใช้ภาษา

การวัดและประเมินผล

การสังเกต การฝึกปฏิบัติ การทดสอบ (แบบทดสอบ) และการประเมินชิ้นงานในแต่ละกิจกรรม

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พท21001 ภาษาไทย จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู	1. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู 2. วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู 3. สามารถแสดงทรรศนะ และความคิดเห็นต่อผู้พูดอย่างมีเหตุผล 4. มีมารยาทในการฟังและดู
การพูด	1. สามารถพูดนำเสนอความรู้ แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรองด้วยภาษากริยาทำทางที่สุภาพ ในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 2. มีมารยาทในการพูด
การอ่าน	1. สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. จับใจความสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 3. สามารถอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนเอง 4. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน
การเขียน	1. สามารถเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ 2. สามารถใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด เพื่อพัฒนา งานเขียน 3. สามารถแต่งบทร้อยกรองตามความสนใจได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และลักษณะคำประพันธ์ 4. สามารถเขียนสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้ 5. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน
หลักการใช้ภาษา	1. รู้และเข้าใจชนิด และหน้าที่ของคำ พยางค์ วลี ประโยค และสามารถอ่าน เขียนได้ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา 2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์ 3. สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน 4. รู้และเข้าใจสำนวน สุภาษิต คำพังเพยในการพูดและเขียน
วรรณคดี วรรณกรรม	รู้และเข้าใจความแตกต่างของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น ตลอดจนเห็นคุณค่า

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แยกแยะ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและ จุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน	5. หลักการวิเคราะห์ วิวิจารณ์	15
		5. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาท ในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน	6. มารยาทในการอ่านและนิสัย รักการอ่าน	2
4	การเขียน	1. เลือกใช้ภาษาในการนำเสนอ ตามรูปแบบของงานเขียน ประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้อย่างสร้างสรรค์	1. หลักการเขียน การใช้ภาษา ในการเขียน	4
		2. ใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับ ความคิดก่อนการเขียน	2. หลักการเขียนแผนภาพความคิด	14
		3. แต่งบทร้อยกรอง ประเภท กลอนสี่ กลอนสุภาพ	3. หลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร ประเภทต่าง ๆ เช่น การเขียน เรียงความ ย่อความ เขียนชี้แจง เขียนแสดงความคิดเห็น คำขวัญ คำคม คำโฆษณา เขียนรายงานการค้นคว้า การกรอกแบบพิมพ์และ ใบสมัครงาน	20
		4. เขียนบทร้อยแก้วประเภท ประวัติตนเอง อธิบายความ ย่อความ ข่าวก		
		5. เขียนรายงานการค้นคว้า สามารถอ้างอิงแหล่งความรู้ ได้ถูกต้อง		
		6. กรอกแบบรายการต่าง ๆ		
		7. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาท ในการเขียน และมีการ จดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ	4. การปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาท ในการเขียนและมีนิสัยรัก การเขียน	2
5	หลักการใช้ภาษา	1. อธิบายความแตกต่างของคำ พยางค์ วลี ประโยค การสะกดคำได้ถูกต้อง	1. ความหมายของคำ พยางค์ วลี ประโยค และการสะกดคำ	3
		2. ใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์ ได้ถูกต้อง	2. หลักในการสะกดคำ	3
		3. อธิบายความแตกต่างระหว่าง ภาษาพูดและภาษาเขียน	3. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์ และ การใช้เลขไทย	4
			4. การใช้คำและการสร้างคำ ในภาษาไทย	9

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. อธิบายการใช้ความแตกต่างและความหมายของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง 5 อธิบายหลักการและสามารถแต่งคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ	- การสร้างคำไทย - คำประสม - คำซ้อน - คำซ้ำ - คำสมาส คำสนธิ - หลักการสังเกตคำภาษาอื่น ๆ ที่ใช้ในภาษาไทย 5. ชนิดของประโยค 6. การใช้ระดับภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 7. การใช้สำนวนสุภาษิตคำพังเพย 8. หลักการแต่งคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ เช่น กาพย์ยานี กาพย์ฉกบั๊ว กลอน ฯลฯ	8 4 5 4
6	วรรณคดี วรรณกรรม	อธิบายความแตกต่าง และคุณค่าของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบัน และวรรณกรรมท้องถิ่น	1. หลักการพิจารณาวรรณคดี 2. หลักการพิจารณาวรรณกรรม 3. ประวัติความเป็นมาลักษณะ และคุณค่าของเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก 4. หลักการพิจารณาวรรณคดีด้านวรรณศิลป์ และด้านสังคม - สามก๊ก - ราชธาธิราช - กลอนเสภาขุนช้าง ขุนแผน - กลอนบทละครเรื่องรามเกียรติ์	5 5 5 5

คำอธิบายรายวิชา พต21001 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จำนวน 4 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับ ภาษาท่าทาง การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ ด้วยประโยคที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน และงานอาชีพของตนได้ถูกต้องตามหลักภาษาวัฒนธรรม และกาลเทศะ ของเจ้าของภาษา

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาท่าทางในการสื่อความหมาย วิธีการรับ-ตอบโทรศัพท์อย่างง่าย ๆ การแสดงความรู้สึก ดีใจ เสียใจ เข้าใจ พอใจ ไม่พอใจ ให้กำลังใจ สนใจ และไม่สนใจ วิธีการพูดแทรก พูดขอบคุณและการ ตอบรับ วิธีการพูดแสดงความคิดเห็น ความต้องการ และการเสนอให้ความช่วยเหลือผู้อื่นพร้อมกับการตอบรับ รวมทั้งลักษณะของประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำสั่ง และประโยคอุทาน ซึ่ง ใช้ในชีวิตประจำวันในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ลักษณะและการใช้ประโยคความรวม (Compound Sentence) Past Tense ในรูปต่าง คำกริยา คำกริยาวิเศษณ์ คำสันธาน และคำอุทาน โดยสามารถนำไปใช้ในการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันและการ ประกอบอาชีพ การอ่านข่าวสารข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ การอ่านสลากสินค้าและการตีความหมายของ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งเข้าใจการใช้ Internet เพื่อสืบค้นข้อมูล

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้สถานการณ์จำลอง และ/หรือ สื่อที่เหมาะสม
2. ฟัง พูด อ่าน เขียน จากสถานการณ์จำลองโดยใช้สื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับ สถานการณ์

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบจากการนำไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์
2. สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พต21001 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน
จำนวน 4 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติเกี่ยวกับภาษาท่าทาง การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษต่างประเทศ ด้วยประโยชน์ที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน และงานอาชีพของตนได้ถูกต้องตามหลักภาษาวัฒนธรรม และกาลเทศะ ของเจ้าของภาษา

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ภาษาท่าทาง ในการสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน (Language in daily life)	เข้าใจและใช้ภาษา ในการสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน	1. ภาษาตามมารยาทสังคมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้ 1.1 การทักทาย การกล่าวลา เช่น – Good morning. – Good afternoon. – Good evening. – Hi/Hello. – How are you? – How are you today? – I'm fine, thank you and you? – Nice to see you. – Nice to see you too. – Glad to see you. – Glad to see you too. – Good bye. Bye. – See you soon. – See you on...(Day)... 1.2 การแนะนำตนเองและผู้อื่น เช่น Pat : Hello, I'm Pat. Suda : Hi, my name is Suda. How do you do?	15

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			หรือ A : Bob, this is John, my friend from New Zealand. B : How do you do? Nice to meet you. John : How do you do? Nice to meet you, too. etc. 2. ภาษาท่าทางที่ใช้ในโอกาสต่าง ๆ ดังนี้ 2.1 ท่าทางที่สื่อความหมายทางภาษา เช่น กวักมือ = Come here. โบกมือ = Bye-bye. ชู 2 นิ้ว = Victory ผายมือ = This way, please. etc. 2.2 ท่าทางการปฏิบัติตามวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษา เช่น – Hand Shaking. – Waving good-bye. – Good-bye hug/kiss – Good night hug/kiss etc.	5

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			2.3 คำศัพท์ สำนวน ประโยคและท่าทางที่ใช้สื่อสารในโอกาสต่าง ๆ เช่น – Merry Christmas. – Happy New Year. – Happy Valentine's. – Happy Birthday. – Congratulations on your graduation. – Thanks. – Thank you very much. – The same to you. – Many happy returns. etc.	
2	การโต้ตอบโทรศัพท์ (Telephone Conversation)	รับ-ตอบโทรศัพท์อย่างง่าย ๆ	1. คำศัพท์ สำนวน ประโยคต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสารในการรับโทรศัพท์อย่างง่ายรวมกัน การรับฝากข้อความทางโทรศัพท์ – Is Miss/Mrs./Mr. Robert home? – I'm speaking. – He/She is out. – He/She will be back soon. Would you like to wait? etc. 2. การรับฝากข้อความทางโทรศัพท์ A : Hello, may I speak to Mrs. Wanida? B : Sorry, she's not here now. Would you like to leave her a message? A : My name is Somsri. Please tell her to call me to 02-281-3732. etc.	10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
3	การแสดง ความรู้สึกต่าง ๆ (Expression of feelings)	ใช้ภาษาอังกฤษ ในการแสดง ความรู้สึก (ดีใจ/เสียใจ/ เข้าใจ/พอใจ/ ไม่พอใจ/ ให้กำลังใจ/ สนใจ/ไม่สนใจ)	1. คำ วลี ประโยค บทสนทนาที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ 1.1 พอใจ/ไม่พอใจ – That’s great./ That’s bad. – How wonderful! – How awful! – I am so pleased to hear that. – I am afraid I don’t like it. – I love/like/enjoy it. – I am disappointed to see that. etc. 1.2 สนใจ/ไม่สนใจ – I’m interested in..... – I’m not interested in..... – I don’t care (about that)..... – I have no idea. etc. 1.3 ให้กำลังใจ/เห็นใจ/ปลอบใจ – Don’t worry. – Cheer up. – Take it easy. – Relaxed. – You will be fine. – Well done. – You did a good job. etc. 1.4 ดีใจ/เสียใจ – I’m glad that you can come. – I’m so pleased to see you. – I’m glad to hear from you.	10

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			– I'm so sorry to hear that..... – I'm so sorry for being late. – I'm terrible sorry for..... – It's my sympathy to hear that..... – I'm deeply regret about..... – Please pass my sympathy to..... etc.	
4	การพูดแสดงความคิดเห็นรูปแบบต่าง ๆ (Expression of opinion, ideas/wishes/offering helps, etc.)	พูดแสดงความคิดเห็นและแสดงความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ	ภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็นความต้องการ 1. การแสดงความคิดเห็น (เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย/ยอมรับ/ไม่ยอมรับ) A : The weather in Bangkok is hotter than Singapore. B : I think so./I don't think so./ I agree with you. A : Living in Bangkok is not so pleasant, don't you think that? B : Yes, but living in rural areas is less convenient. etc. 2. การแสดงความต้องการและตอบรับ เช่น – I'd like some more coffee. – I want to go to..... – I wish you should go with me. – I need..... – Yes,please do./Sure. etc. 3. การแสดงความช่วยเหลือและบริการผู้อื่น รวมทั้งตอบรับ เช่น – What can I do for you? – Can I help you? – Need some help?	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			– If you need anything, please tell me./ let me know. – Certainly. – Yes, of course. – I'm afraid..... – Sorry, but..... - etc. 4. การกล่าวขอบคุณและตอบรับ เช่น – Thank you for your help. – Thank you every much for your kindness. – Thank you for your invitation. - etc. 5. การพุดขออนุญาตและตอบรับ – May I interrupt you for a moment? – May I come in? – Can I borrow your pen? – (It's) my pleasure. – Don't mention it. – Yes, you can. - etc. 6. การพุดขอโทษและตอบรับ – I'm very sorry to be late. – I'm lost your box, I'm so sorry. – I'm terrible sorry for..... – Sorry, it's my fault. – Please forgive me for being late. – Forget it. – Don't worry. – It doesn't matter. - etc.	

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			7. การพูดแทรกอย่างสุภาพ เช่น – Excuse me, sir. Could you speak louder? – Excuse me, madam. – Could you show me that book? etc.	
5	ประโยคต่าง ๆ ในภาษาอังกฤษ (Different Types of English Sentences)	รู้จักลักษณะ ของประโยค ในภาษาอังกฤษ (ประโยคบอกเล่า/ ประโยคคำถาม/ ประโยคปฏิเสธ/ ประโยคคำสั่ง/ ประโยคอุทาน) และสามารถ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน	1. ประโยคคำถาม คำที่ใช้ในการตั้งคำถาม ได้แก่ Who, When, Where, Why, What, Whom, How เช่น – What is your name? – Where do you teach? – When did he leave school? – How do you like it? etc. 2. ประโยคปฏิเสธ รูปแบบประโยคปฏิเสธและคำกริยาที่ใช้ เช่น – They are not farmer. – He doesn't like Bobby. – I don't want to go with him. etc. 3. ประโยคคำสั่ง รูปแบบประโยคคำสั่ง/กลุ่มคำที่ใช้และตัวอย่างประโยค เช่น – Come here. – Let's go now. – Open the door, please. – Please sit down. – Come hear right now. etc.	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			4. ประโยคอุทาน รูปแบบประโยคอุทานและตัวอย่างประโยค เช่น – Oh! My god. – Oh, my god! – How marvelous! – What a wonderful party! etc.	
6	ประโยคความรวม (Compound Sentence)	รู้จักลักษณะของ Compound Sentence และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	1. ส่วนประกอบของ Compound Sentence 2. ประโยค 2 ประโยคมารวมกันด้วยคำเชื่อมที่เหมาะสม คือ and, but, or เช่น – We tried our best <u>but</u> we lost the game. – Both they <u>and</u> we tried hard. – I'll go to the cinema <u>or</u> visit my parent. 3. การเชื่อมประโยคให้เป็น Compound Sentence โดยใช้เครื่องหมาย/คำเชื่อม ต่อไปนี้ 3.1 , (Comma) + คำสันธาน เช่น – They tried their best, yet they didn't succeed. ; (Semicolon) ใช้ในกรณีที่มีเครื่องหมายอื่น ๆ อยู่ด้วยหลายแห่ง เช่น – I also bought her a new car ; I have not yet, nowhere, given it to her. Correlative Conjunction ได้แก่ คำต่อไปนี้ both.....and..... either.....or..... neither.....nor..... not only.....but also..... เช่น – Neither did he listen, nor did he improve.	40

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)			
			– Not only the English teacher get him a bad grade, but also the social teacher did so.				
7	Past Tense	ใช้ Past Tense ในรูปแบบต่าง ๆ ได้	Past Tense ในรูปแบบต่าง ๆ 1. Past Simple Tense <table border="1"><tr><td>Subject + was were</td></tr><tr><td>Subject + V₂</td></tr></table> 1.1 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และจบลงไปแล้วก่อนพูดประโยคนั้น เช่น – He spoke. – She came here yesterday. 1.2 แสดงการกระทำที่กระทำเป็นประจำในอดีต โดยมีคำที่แสดงความบ่อย ความเป็นประจำอยู่ด้วย เช่น – He always got up late when he was young. 2. Past continuous tense <table border="1"><tr><td>Subject + was were + V ing + conj. + Subject + V₂</td></tr></table> กล่าวถึงเหตุการณ์ 2 อย่าง ในอดีต โดยขณะที่เหตุการณ์หนึ่งดำเนินอยู่มีอีกเหตุการณ์แทรกเข้ามา – เหตุการณ์ที่ดำเนินอยู่ใช้ Past continuous tense – เหตุการณ์ที่เกิดใหม่แทรกเข้ามาใช้ Past simple tense – คำที่เชื่อมเหตุการณ์ที่สองเข้าด้วยกัน คือ when หรือ while เช่น – I was reading a book when she came in. While I was reading a book, she came in.	Subject + was were	Subject + V ₂	Subject + was were + V ing + conj. + Subject + V ₂	40
Subject + was were							
Subject + V ₂							
Subject + was were + V ing + conj. + Subject + V ₂							

คำอธิบายรายวิชา พค21001 คณิตศาสตร์ จำนวน 4 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วนและทศนิยม เลขยกกำลัง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การวัด ปริมาตรและพื้นที่ผิว คู่อันดับและกราฟ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติ และเรขาคณิตสามมิติ สถิติและความน่าจะเป็น

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

จำนวนและการดำเนินการ จำนวนเต็มบวก จำนวนเต็มลบ และศูนย์ การเปรียบเทียบจำนวนเต็ม การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม สมบัติของจำนวนเต็มและการนำไปใช้

เศษส่วนและทศนิยม ความหมายของเศษส่วนและทศนิยม การเขียนเศษส่วนและทศนิยม และเขียนทศนิยมซ้ำเป็นเศษส่วน การเปรียบเทียบเศษส่วนและทศนิยม การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วนและทศนิยม โจทย์ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับเศษส่วนและทศนิยม

เลขยกกำลัง ความหมายของเลขยกกำลัง การเขียนแสดงจำนวนในรูปสัญกรณ์วิทยาศาสตร์ การคูณ และการหารเลขยกกำลังที่มีฐานเดียวกัน และเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็ม

อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับอัตราส่วน สัดส่วนและร้อยละ

การวัด หน่วยความยาว พื้นที่ การหาพื้นที่ของรูปเรขาคณิต การแก้โจทย์ปัญหา หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่และการคาดคะเน

ปริมาตรและพื้นที่ผิว การหาพื้นที่ผิว และปริมาตรของปริซึมทรงกระบอก การหาปริมาตรของพีระมิด กรวย และทรงกลม การเปรียบเทียบหน่วยปริมาตร การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ผิว และปริมาตร

คู่อันดับและกราฟ คู่อันดับและกราฟ การนำไปใช้

ความสัมพันธ์ของรูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ ภาพของรูปเรขาคณิตสองมิติที่เกิดจากการคลี่รูปเรขาคณิตสามมิติ ภาพที่ได้จากการมองทางด้านหน้า ด้านข้างหรือด้านบนของรูปเรขาคณิตสามมิติ การวาดหรือประดิษฐ์รูปเรขาคณิตที่ประกอบขึ้นจากลูกบาศก์

สถิติ การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การหาค่ากลางของข้อมูล การเลือกใช้ค่ากลางของข้อมูล การอ่าน การแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ความน่าจะเป็น การทดลองสุ่มและเหตุการณ์ การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์และการนำไปใช้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า โดยการปฏิบัติจริง ทดลอง สรุป รายงาน เพื่อพัฒนาทักษะ/กระบวนการในการคิดคำนวณ การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อความหมาย ทางคณิตศาสตร์และนำประสบการณ์ด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการที่ได้ไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ สามารถทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ มีความรอบคอบ มีความรับผิดชอบ มีวิจารณญาณและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

การวัดและประเมินผล

ใช้วิธีการที่หลากหลายตามสภาพความเป็นจริงให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการวัด

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พค21001 คณิตศาสตร์ จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วนและทศนิยม เลขยกกำลัง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การวัด ปริมาตรและพื้นที่ผิว คู่อันดับและกราฟ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติ และเรขาคณิตสามมิติ สถิติและความน่าจะเป็น

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	จำนวนและการดำเนินการ	1. ระบุหรือยกตัวอย่างจำนวนเต็มบวก จำนวนเต็มลบ และศูนย์ 2. เปรียบเทียบจำนวนเต็ม 3. บวก ลบ คูณ หาร จำนวนเต็ม และอธิบายผลที่เกิดขึ้น 4. บอกสมบัติของจำนวนเต็ม และนำความรู้เกี่ยวกับสมบัติของจำนวนเต็มไปใช้	1. จำนวนเต็มบวก จำนวนเต็มลบ และศูนย์ 2. การเปรียบเทียบจำนวนเต็ม 3. การบวก ลบ คูณ และหาร จำนวนเต็ม 4. สมบัติของจำนวนเต็ม และการนำไปใช้	3 3 13 6
2	เศษส่วนและทศนิยม	1. บอกความหมายของเศษส่วนและทศนิยม 2. เขียนเศษส่วนในรูปทศนิยม และเขียนทศนิยมซ้ำในรูปเศษส่วน 3. เปรียบเทียบเศษส่วนและทศนิยม 4. บวก ลบ คูณ หาร เศษส่วนและทศนิยมได้ และอธิบายผลที่เกิดขึ้น 5. นำความรู้เกี่ยวกับเศษส่วนและทศนิยมไปใช้แก้โจทย์ปัญหา รวมทั้งสถานการณ์เกี่ยวกับความน่าจะเป็น	1. ความหมายของเศษส่วนและทศนิยม 2. การเขียนเศษส่วนด้วยทศนิยม และการเขียนทศนิยมซ้ำเป็นเศษส่วน 3. การเปรียบเทียบเศษส่วนและทศนิยม 4. การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วนและทศนิยม 5. โจทย์ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับเศษส่วนและทศนิยม	1 2 2 12 5

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
3	เลขยกกำลัง	1. บอกความหมายและเขียนเลขยกกำลังที่มีเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็มแทนจำนวนที่กำหนดให้	1. ความหมายและการเขียนเลขยกกำลัง	2
		2. บอกและนำเลขยกกำลังมาใช้ในการเขียนแสดงจำนวนในรูปสัญกรณ์วิทยาศาสตร์	2. การเขียนแสดงจำนวนในรูปสัญกรณ์วิทยาศาสตร์	4
		3. คูณและหารของเลขยกกำลังที่มีฐานเดียวกัน และเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็ม	3. การคูณและการหารเลขยกกำลังที่มีฐานเดียวกัน และเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็ม	7
4	อัตราส่วน และร้อยละ	1. กำหนดอัตราส่วน	1. อัตราส่วน	5
		2. คำนวณสัดส่วน	2. สัดส่วน	3
		3. หาค่าของร้อยละ	3. ร้อยละ	5
		4. แก้โจทย์ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ	4. การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ	7
5	การวัด	1. เปรียบเทียบหน่วยความยาวพื้นที่ในระบบเดียวกันและต่างระบบ	1. การเปรียบเทียบหน่วยความยาวพื้นที่	1
		2. เลือกใช้หน่วยการวัดเกี่ยวกับความยาวและพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม	2. การเลือกใช้หน่วยการวัดเกี่ยวกับความยาวและพื้นที่	1
		3. หาพื้นที่ของรูปเรขาคณิต	3. การหาพื้นที่ของรูปเรขาคณิต	2
		4. แก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	4. การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ในสถานการณ์ต่าง ๆ	4
		5. อธิบายวิธีการคาดคะเนและนำวิธีการไปใช้ในการคาดคะเนเวลา ระยะทาง ขนาด น้ำหนัก	5. การคาดคะเนเวลา ระยะทาง ขนาด น้ำหนัก	2

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
6	ปริมาตร และพื้นที่ผิว	1. อธิบายลักษณะและสมบัติของ ปริซึม พีระมิด ทรงกระบอก กรวย ทรงกลม หาปริมาตร และพื้นที่ผิวของปริซึม	1. ลักษณะสมบัติและการหา พื้นที่ผิวและปริมาตรของ ปริซึม	3
		2. หาปริมาตรและพื้นที่ผิวของ ทรงกระบอก	2. การหาปริมาตรและพื้นที่ผิว ของทรงกระบอก	2
		3. หาปริมาตรของพีระมิด กรวย และทรงกลม	3. การหาปริมาตรของพีระมิด กรวย และทรงกลม	5
		4. เปรียบเทียบหน่วย ความจุ หรือหน่วยปริมาตรในระบบ เดียวกันหรือต่างระบบ และ เลือกใช้หน่วยการวัดเกี่ยวกับ ความจุหรือปริมาตรได้อย่าง เหมาะสม	4. การเปรียบเทียบหน่วยปริมาตร	2
		5. ใช้ความรู้เกี่ยวกับปริมาตรและ พื้นที่ผิวแก้ปัญหาในสถานการณ์ ต่าง ๆ	5. การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับ ปริมาตรและพื้นที่ผิว	2
		6. ใช้การคาดคะเนเกี่ยวกับ ปริมาตรและพื้นที่ผิวใน สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสม	6. การคาดคะเนปริมาตรและ พื้นที่ผิว	2
7	คู่อันดับ และกราฟ	1. อ่านและอธิบายความหมาย คู่อันดับ	1. คู่อันดับ	2
		2. อ่านและแปลความหมายกราฟ บนระนาบพิกัดฉากที่กำหนดให้	2. กราฟ	3
		3. เขียนกราฟแสดงความเกี่ยวข้อง ของปริมาณสองชุดที่กำหนดให้	3. การนำคู่อันดับและกราฟไปใช้	3
8	ความสัมพันธ์ ระหว่างรูป เรขาคณิตสองมิติ และสามมิติ	1. อธิบายลักษณะของรูปเรขาคณิต สามมิติจากภาพสองมิติที่ กำหนดให้	1. ภาพของรูปเรขาคณิตสองมิติ ที่เกิดจากการคลี่รูปเรขาคณิต สามมิติ	4

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2. ระบุภาพสองมิติที่ได้จากการมองด้านหน้า ด้านข้าง ด้านบนของรูปเรขาคณิตสามมิติที่กำหนดให้ 3. วาดหรือประดิษฐ์รูปเรขาคณิตที่ประกอบขึ้นจากลูกบาศก์เมื่อกำหนดภาพสองมิติที่ได้จากการมองทางด้านหน้า ด้านข้าง หรือด้านบน	2. ภาพของมิติที่ได้จากการมองด้านหน้า ด้านข้าง หรือด้านบนของรูปเรขาคณิตสามมิติ 3. การวาดหรือประดิษฐ์รูปเรขาคณิตที่ประกอบขึ้นจากลูกบาศก์	4 2
9	สถิติ	1. เก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม 2. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม 3. การหาค่ากลางของข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่ 4. เลือกและใช้ค่ากลางของข้อมูลที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม 5. อ่าน แปลความหมาย และวิเคราะห์ข้อมูล จากการนำเสนอข้อมูลที่กำหนดให้ 6. อภิปรายและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทางสถิติที่สมเหตุสมผล	1. การรวบรวมข้อมูล 2. การนำเสนอข้อมูล 3. การหาค่ากลางของข้อมูล 4. การเลือกใช้ค่ากลางของข้อมูล 5. การอ่าน การแปลความหมาย และการวิเคราะห์ข้อมูล 6. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ	2 6 7 2 2 2
10	ความน่าจะเป็น	1. หาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์จากการทดลองสุ่มที่ผลแต่ละตัวมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นเท่า ๆ กัน 2. ใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล 3. ใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นประกอบการตัดสินใจ	1. การทดลองสุ่ม และเหตุการณ์ 2. การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ 3. การนำความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ต่าง ๆ ไปใช้	3 7 5

คำอธิบายรายวิชา พว21001 วิทยาศาสตร์ จำนวน 4 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นและประเทศ สาร แร่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก และดาราศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิทยาศาสตร์

2. สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

เซลล์ กระบวนการดำรงชีวิตของพืชและสัตว์ ระบบนิเวศ โลก บรรยากาศ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. สารเพื่อชีวิต

การจำแนกสาร ธาตุและสารประกอบ สารละลาย กรด-เบส สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต

4. แร่และพลังงานเพื่อชีวิต

แร่และการใช้ประโยชน์ของแร่ งานและพลังงาน

5. ดาราศาสตร์เพื่อชีวิต

ดวงดาวกับชีวิต

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และทักษะ มีความสามารถในการตัดสินใจ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ให้ผู้เรียน ศึกษา ค้นคว้า สำรวจ ตรวจสอบ ทดลอง จำแนก อธิบาย อภิปราย นำเสนอด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการพบกลุ่ม การสอนเสริม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การรายงาน การศึกษา จากแหล่งเรียนรู้ ประสบการณ์ตรงโดยใช้สถานการณ์จริง ปรากฏการณ์ธรรมชาติ และประสบการณ์จากผู้เรียน

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการสังเกต การอภิปราย การสัมภาษณ์ ทักษะปฏิบัติ รายงานการทดลอง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้ ผลงาน การทดสอบ การประเมิน การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พว21001 วิทยาศาสตร์ จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นและประเทศ สาร แร่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก และดาราศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1.1 กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1. อธิบายธรรมชาติและสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2. อธิบายกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ 3. นำความรู้ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ 4. เกิดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ 5. มีจิตวิทยาศาสตร์ 6. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีต่อชีวิต และสังคม	1. กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 1.1 ความหมายและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1.2 กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 1.2.1 วิธีการทางวิทยาศาสตร์ 5 ขั้นตอน 1.2.2 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 13 ทักษะ 1.2.3 เจตคติทางวิทยาศาสตร์ 6 ลักษณะ 1.2.4 จิตวิทยาศาสตร์ 2. เทคโนโลยี 2.1 ความหมาย และความสัมพันธ์ของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อชีวิตและสังคม	5

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	1.2 โครงการ วิทยาศาสตร์	7. นำความรู้ และเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม 8. เลือกใช้วัสดุ และอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม 1. อธิบายประเภท เลือกหัวข้อ วางแผน วิธีทำ นำเสนอและประโยชน์ของโครงการ 2. วางแผนการทำโครงการ 3. ทำโครงการวิทยาศาสตร์ 4. อธิบายและบอกแนวได้ในการนำผลจากโครงการไปใช้ได้ 5. นำความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และโครงการไปใช้	2.2 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน 2.3 เทคโนโลยีกับการประกอบอาชีพ และการนำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิต 3. วัสดุ และอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ 3.1 ประเภทของวัสดุ และอุปกรณ์ 3.2 วิธีใช้วัสดุ และอุปกรณ์ 1. ประเภทของโครงการ 2. การเลือกหัวข้อโครงการ 3. การวางแผนการกระทำโครงการ 4. การนำเสนอโครงการ 5. ประโยชน์ของโครงการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	5
2	สิ่งมีชีวิตและ สิ่งแวดล้อม 2.1 เซลล์	1. อธิบายลักษณะ โครงสร้าง องค์ประกอบ และหน้าที่ของเซลล์ 2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเซลล์พืชและเซลล์สัตว์	1. ลักษณะ รูปร่างของเซลล์พืช และสัตว์ 1.1 สิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว 1.2 สิ่งมีชีวิตหลายเซลล์ 2. องค์ประกอบโครงสร้าง และหน้าที่ของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์ 3. กระบวนการที่สารผ่านเซลล์ 3.1 การแพร่ 3.2 การออสโมซิส	10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	2.2 กระบวนการดำรงชีวิตของพืชและสัตว์	1. อธิบายกระบวนการแพร่และออสโมซิส 2. อธิบายโครงสร้างและการทำงานของระบบลำเลียงในพืช 3. อธิบายความสำคัญและปัจจัยที่จำเป็นสำหรับกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง 4. อธิบายโครงสร้างและการทำงานของระบบสืบพันธุ์ในพืชในท้องถิ่น 5. อธิบายการทำงานของระบบต่าง ๆ ในสัตว์	1. การดำรงชีวิตของพืช 1.1 ระบบการลำเลียงน้ำอาหาร และแร่ธาตุของพืช 1.2 โครงสร้างและการทำงานของระบบลำเลียงน้ำในพืช 1.3 โครงสร้างและการทำงานของระบบลำเลียงอาหารในพืช 1.4 กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง 1.4.1 ความสำคัญของกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง 1.4.2 ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง 1.5 ระบบสืบพันธุ์ในพืช 1.5.1 โครงสร้างและการทำงานของระบบสืบพันธุ์ของพืชไร้ดอก 1.5.2 โครงสร้างและการทำงานของระบบสืบพันธุ์ของพืชมีดอก 2. การดำรงชีวิตของสัตว์ 2.1 โครงสร้างและการทำงานของระบบต่าง ๆ ของสัตว์ 2.1.1 ระบบหายใจ 2.1.2 ระบบย่อยอาหาร 2.1.3 ระบบขับถ่าย 2.1.4 ระบบสืบพันธุ์ ฯลฯ	20

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	2.3 ระบบนิเวศ	1. อธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในระบบนิเวศในท้องถิ่น และการถ่ายทอดพลังงาน 2. อธิบายและเขียนแผนภูมิแสดงสายใยอาหารของระบบนิเวศต่าง ๆ ในท้องถิ่น 3. อธิบายวัฏจักรของน้ำและคาร์บอน	1. ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในระบบนิเวศ 2. การถ่ายทอดพลังงาน 3. สายใยอาหาร 4. วัฏจักรของน้ำ 5. วัฏจักรคาร์บอน	10
	2.4 โลก บรรยากาศ ปรากฏการณ์ ทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากร ธรรมชาติ	1. บอกส่วนประกอบและวิธีการแบ่งชั้นของโลก 2. อธิบายการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลกโดยกระบวนการต่าง ๆ 3. บอกองค์ประกอบและการแบ่งชั้นบรรยากาศ 4. บอกความหมายและความสำคัญของอุณหภูมิความชื้นและความกดอากาศ	1. โลก 1.1 โลก ส่วนประกอบและการแบ่งชั้นของโลก 1.2 ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นและประเทศ 1.3 การเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก 1.3.1 กระบวนการยกตัวและการยุบตัว 1.3.2 การผุพังอยู่กับที่ 1.3.3 การกร่อน 1.3.4 การพัดพา 1.3.5 การทับถม 1.3.6 กรณีศึกษาภัยจากการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก เช่น แผ่นดินไหว การเกิดปรากฏการณ์สึนามิ 2. บรรยากาศ 2.1 ชั้นบรรยากาศ องค์ประกอบและการแบ่งชั้นบรรยากาศ 2.2 อุณหภูมิ ความชื้น และความกดอากาศในท้องถิ่น	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		5. อธิบายความสัมพันธ์ของ อุณหภูมิ ความชื้นและความ กดอากาศต่อชีวิตความเป็นอยู่ 6. บอกชนิดของลม 7. อธิบายอิทธิพลของลมต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม 8. บอกวิธีการป้องกันภัยที่เกิดจาก ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 9. บอกประโยชน์ของการพยากรณ์ อากาศ 10. อธิบายเกี่ยวกับสภาพปัญหา การใช้และการแก้ไขสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติใน ท้องถิ่น และประเทศ 11. อธิบาย สรุปแนวคิดในการ รักษาสมดุลของระบบนิเวศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน	2.3 ความสัมพันธ์ของอุณหภูมิ ความชื้นและความกดอากาศ ที่มี ผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ 3. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 3.1 ชนิดของลม 3.1.1 ลมมรสุม 3.1.2 ลมพายุหมุนเขตร้อน ฯลฯ 3.1.3 กรณีศึกษาการเกิดพายุไต้ฝุ่น พายุวงช้าง พายุเฮอร์ริเคน ฯลฯ 3.2 อิทธิพลของลมต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม 3.3 การป้องกันภัยที่เกิดจาก ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 3.4 ความสำคัญและประโยชน์ ของการพยากรณ์อากาศ 4. ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 4.1 การใช้และปัญหาเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น และประเทศ 4.2 การดูแลรักษาทรัพยากร ธรรมชาติในท้องถิ่น 4.2.1 ขยะ 4.2.2 น้ำเสีย 4.2.3 ดินถล่ม 4.2.4 การกัดเซาะชายฝั่ง ฯลฯ	

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			4.3 สภาพสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและประเทศ 4.4 ปัญหาและการแก้ไขสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและประเทศ 4.5 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน 4.6 สภาวะโลกร้อน สาเหตุและผลกระทบ การป้องกันและแก้ไขปัญหาโลกร้อน	
3	สารเพื่อชีวิต 3.1 สารและการจำแนกสาร 3.2 ธาตุและสารประกอบ	1. อธิบายสมบัติทางกายภาพและสมบัติทางเคมี 2. อธิบายความแตกต่าง และจำแนกธาตุ สารประกอบ สารละลาย และสารผสม 3. จำแนกสารโดยใช้เนื้อสารและสถานะเป็นเกณฑ์ 1. อธิบายและจำแนกธาตุ สารประกอบ โลหะ อโลหะ และโลหะกึ่งอโลหะ 2. บอกผลกระทบที่เกิดจากธาตุกัมมันตรังสี 3. อธิบายการเกิดสารประกอบ 4. บอกธาตุและสารประกอบที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	1. สมบัติของสาร 1.1 สมบัติทางกายภาพของสาร 1.2 สมบัติทางเคมีของสาร 2. เกณฑ์ในการจำแนกสาร 2.1 ใช้สถานะ 2.2 ใช้เนื้อสาร 3. สมบัติของธาตุ สารประกอบ สารละลาย สารผสม 1. ความหมายและสมบัติของธาตุกัมมันตรังสี 2. สมบัติของโลหะ อโลหะ และโลหะกึ่งอโลหะ 3. ธาตุกัมมันตรังสี 4. สารประกอบ 4.1 ความหมาย 4.2 การเกิดสารประกอบ 4.3 ธาตุและสารในชีวิตประจำวัน	10 10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	3.3 สารละลาย	1. อธิบายสมบัติและองค์ประกอบของสารละลาย 2. อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการละลายของสาร 3. หาความเข้มข้นของสารละลาย 4. อธิบายและเตรียมสารละลายบางชนิด 5. อธิบายและจำแนกกรด เบส และเกลือ 6. อธิบายและตรวจสอบความเป็นกรด-เบส ของสาร 7. อธิบายการใช้กรด-เบส บางชนิดในชีวิต	1. สารละลาย 1.1 สมบัติของสารละลาย และองค์ประกอบของสารละลาย 1.2 ความสามารถในการละลายของสาร 1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการละลายของสาร 1.4 ความเข้มข้นของสารละลาย 1.5 การเตรียมสารละลาย 2. กรด-เบส 2.1 ความหมายและสมบัติของกรด-เบส และเกลือได้ 2.2 ความเป็นกรด-เบสของสาร 2.3 กรด-เบส ของสารในชีวิตประจำวัน 2.4 กรณีสึกษากรด-เบสที่มีผลต่อคุณสมบัติของดิน	10
	3.4 สารและผลิตภัณฑ์ในชีวิต	1. อธิบายสารและสารสังเคราะห์ 2. อธิบายการใช้สารและผลิตภัณฑ์ของสารบางชนิดในชีวิตประจำวันและเลือกใช้	1. สาร 1.1 สารอาหาร 1.2 สารปรุงแต่ง 1.3 สารปนเปื้อน 1.4 สารเจือปน 1.5 สารพิษ 2. สารสังเคราะห์ 2.1 ประเภท และการเกิด 2.2 สมบัติและประโยชน์ 3. สารและผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในชีวิต 4. การเลือกใช้สารในชีวิต	10

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. อธิบายผลกระทบที่เกิดจากการใช้สาร และผลิตภัณฑ์ที่มีต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม	5. ผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม	
4	แรงและพลังงานเพื่อชีวิต 4.1 แรงและการใช้ประโยชน์ 4.2 งานและพลังงาน	1. ระบุประเภทและความหมายของแรงประเภทต่าง ๆ 2. อธิบายการกระทำของแรงและโมเมนต์ของแรง 3. บอกประโยชน์ของแรงในชีวิตประจำวัน 4. การหาค่าผลจากการกระทำของแรง และโมเมนต์ 5. ให้ความรู้ในเรื่องโมเมนต์ในชีวิตประจำวัน 1. อธิบายความหมายของงานและพลังงานในรูปแบบต่าง ๆ 2. การต่อวงจรไฟฟ้าอย่างง่าย 3. ใช้กฎของโอห์มในการคำนวณ 4. บอกวิธีการอนุรักษ์และประหยัดพลังงาน 5. อธิบายสมบัติของแสง พลังงานความร้อน และนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. แรง 1.1 ความหมายและหน่วยของแรง 1.2 ผลการกระทำของแรง 2. โมเมนต์ 2.1 ความหมายและ ชนิดของโมเมนต์ 2.2 การหาค่าโมเมนต์ 2.3 การใช้โมเมนต์ในชีวิตประจำวัน 1. ความหมายของงานและพลังงาน 2. รูปของพลังงาน 3. ไฟฟ้า 3.1 พลังงานไฟฟ้า 3.2 กฎของโอห์ม 3.3 การต่อความต้านทานแบบต่าง ๆ 3.4 การหาค่าความต้านทาน 3.5 ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน 3.6 การอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า 4. แสง 4.1 แสง และสมบัติของแสง 4.2 เลนส์ 4.3 ประโยชน์ และโทษของแสง	20 20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		6. อธิบายพลังงานทดแทน และ เลือกใช้ได้	5. พลังงานความร้อน และ แหล่งกำเนิด 5.1 พลังงานความร้อน และ แหล่งกำเนิด 5.2 อุณหภูมิ และการวัด การขยายตัวของวัตถุ 5.3 การนำไปใช้ประโยชน์ 5.4 พลังงานทดแทนและการ ใช้ประโยชน์ เช่น เอทานอล ไบโอดีเซล พลังงานนิวเคลียร์ ฯลฯ	
5	ดาราศาสตร์ เพื่อชีวิตดวงดาว กับชีวิต	1. ระบุชื่อของกลุ่มจักราศี 2. อธิบายวิธีการหาดาวเหนือ 3. อธิบายการใช้แผนที่ดาว 4. อธิบายประโยชน์จากกลุ่ม ดาวฤกษ์ต่อการดำรงชีวิต ประจำวัน	1. กลุ่มดาวจักราศี 2. การสังเกตตำแหน่งของดาวฤกษ์ 3. วิธีการหาดาวเหนือ 4. แผนที่ดาว 5. การใช้ประโยชน์จากกลุ่ม ดาวฤกษ์	10

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

คำอธิบายรายวิชา พท22003 บันทึกไว้ได้ประโยชน์ จำนวน 1 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู

1. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
2. วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
3. สามารถแสดงทรรศนะและความคิดเห็นต่อผู้พูดอย่างมีเหตุผล
4. มีมารยาทในการฟังและดู

การพูด

1. สามารถพูดนำเสนอความรู้ แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรอง ด้วยภาษากริยาท่าทางที่สุภาพในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. มีมารยาทในการพูด

การอ่าน

1. สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. จับใจความสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
3. สามารถอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนเอง
4. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การเขียน

1. สามารถเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์
2. สามารถใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน
3. สามารถแต่งบทร้อยกรองตามความสนใจได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และลักษณะคำประพันธ์
4. สามารถเขียนสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้
5. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

หลักการใช้ภาษา

1. รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำ พยางค์ วลี ประโยค และสามารถอ่าน เขียนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา

2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์
3. สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน
4. รู้และเข้าใจสำนวน สุภาษิต คำพังเพยในการพูดและเขียน

วรรณคดี วรรณกรรม

รู้และเข้าใจความแตกต่างของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น ตลอดจนเห็น

คุณค่า

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความหมาย ประโยชน์ของการบันทึก การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคล ประเภทของการบันทึก ได้แก่ บันทึกเหตุการณ์ บันทึกย่อเรื่อง บันทึกรายงาน บันทึกความเห็น บันทึกติดต่อสั่งการ และรูปแบบ หลักการเขียนบันทึกของแต่ละประเภท

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ครูนำตัวอย่างการเขียนบันทึกประเภทต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนศึกษา โดยครูนำเสนอประเด็นสำคัญของการบันทึกแต่ละประเภทให้ผู้เรียนเลือกเขียนบันทึกประเภทใดประเภทหนึ่งมาคนละ 1 ฉบับ รายละเอียดต่าง ๆ ให้สมมุติขึ้นเองตามความเหมาะสม นำผลงานของผู้เรียนแต่ละคนมาวิเคราะห์วิจารณ์ร่วมกันและผู้เรียนช่วยกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกต
2. การฝึกปฏิบัติ
3. การมีส่วนร่วมของผู้เรียน

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พท22003 บันทึกไว้ได้ประโยชน์ จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู	1. สามารถสรุปความ จับประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู2. วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู3. สามารถแสดงทรรศนะและความคิดเห็นต่อผู้พูดอย่างมีเหตุผล4. มีมารยาทในการฟังและดู
การพูด	1. สามารถพูดนำเสนอความรู้ แสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เจรจาต่อรองด้วยภาษากริยาทำทางที่สุภาพในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม2. มีมารยาทในการพูด
การอ่าน	1. สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ2. จับใจความสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน3. สามารถอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนเอง4. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน
การเขียน	1. สามารถเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์2. สามารถใช้แผนภาพความคิด จัดลำดับความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน3. สามารถแต่งบทร้อยกรองตามความสนใจได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และลักษณะคำประพันธ์4. สามารถเขียนสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ได้5. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน
หลักการใช้ภาษา	1. รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำ พยางค์ วลี ประโยค และสามารถอ่าน เขียนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน อักษรย่อ คำราชาศัพท์3. สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน4. รู้และเข้าใจสำนวน สุภาษิต คำพังเพยในการพูดและเขียน
วรรณคดี วรรณกรรม	รู้และเข้าใจความแตกต่างของวรรณคดี วรรณกรรมปัจจุบันและวรรณกรรมท้องถิ่น ตลอดจนเห็นคุณค่า

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ความหมาย ประเภท และประโยชน์ การบันทึก	บอกความหมาย ประเภท และประโยชน์ของการบันทึก	ความหมาย และประโยชน์ ของการบันทึก	2
2	รูปแบบหลักการ เขียนบันทึก	อธิบายรูปแบบหลักการเขียนบันทึก แต่ละประเภท	ประเภทของการบันทึก ได้แก่ บันทึกเหตุการณ์ บันทึกย่อเรื่อง บันทึกรายงาน บันทึกความเห็น บันทึกติดต่อสั่งการ	6
3	ภาษาที่ใช้ในการ บันทึก	ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคล และประเภทของการบันทึก	การใช้ภาษาในการเขียนบันทึก	6
4	การเขียนบันทึก แต่ละประเภท	เขียนบันทึกแต่ละประเภท	รูปแบบหลักการเขียนบันทึก ของแต่ละประเภท	26

คำอธิบายรายวิชา พต22001 ภาษาอังกฤษอ่าน - เขียน จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติเกี่ยวกับ ภาษาท่าทาง การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ ด้วยประโยคที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน และงานอาชีพของตนได้ถูกต้องตามหลักภาษาวัฒนธรรม และกาลเทศะ ของเจ้าของภาษา

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Information) คำสั่ง คำขอร้อง การแสดงความต้องการ และความช่วยเหลือ แสดงความรู้สึก และความคิดเห็น คำอธิบาย ความชอบ และไม่ชอบ หัวข้อเรื่อง (Topic) ใจความสำคัญ (Main Idea)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ฝึกอ่าน เขียน ข้อมูลส่วนบุคคล คำขอร้อง การแสดงความต้องการ และความช่วยเหลือ และการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น คำอธิบาย ความชอบ และไม่ชอบ สามารถจับใจความสำคัญ นำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้

การวัดและประเมินผล

พิจารณาจากความสามารถในการนำความรู้และทักษะการอ่าน เขียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	คำอธิบาย	3. อ่านและเขียนตอบรับ และปฏิเสธการให้ ความช่วยเหลือได้	ประโยชน์ตอบรับและปฏิเสธให้ความ ช่วยเหลือ Certainly./ Yes of course./ Sure./ Go right ahead./ Need some help?/ What can I do to help?/ Would you like any help?/ I'm afraid.../ I'm sorry, but...../ Sorry, but.....etc.	10
		4. อ่านและเขียนแสดง ความรู้สึกและความ คิดเห็น พร้อมทั้ง ให้เหตุผลประกอบ ได้อย่างเหมาะสม	ประโยชน์แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น Nice./ Very nice./ Well done./ Congratulation on..../ I like..... because.../ I love...../ because.... I feel....because..../ I think..../ I believe...../ I agree/disagree..... I'm afraid I don't like.../ I don't believe...../ I have no idea...../ Oh no! etc.	10
		ปฏิบัติตามคำอธิบาย ง่าย ๆ ได้	คำอธิบาย เช่น การทำอาหารและเครื่องดื่ม การประดิษฐ์ การใช้ยา/สลาภยา บอกทิศทาง การใช้อุปกรณ์ ♦ Passive Voice ที่ใช้ในโครงสร้าง ประโยคง่าย เช่น is/are + Participle ♦ คำสันธาน (Conjunction) and/ but/ for/ before/ after etc. ♦ ตัวเชื่อม (connective words) เช่น First..../ Second...../ Third..../ Fourth..../ Finally..... etc.	10

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
3	การแสดงความรู้สึกชอบและไม่ชอบ (Like and Dislike)	อ่านและเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียง กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบอย่างเหมาะสมได้	ภาษาที่ใช้ในการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นและให้เหตุผลประกอบ เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ สวย น่าเกลียด เสียงดัง ดี ไม่ดี จากข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ ในชีวิตประจำวัน เช่น Nice./ Very nice./ Well done./ Congratulations. I like.....because.../ I love...../ because...../ I feel....because..../ I think..../ I believe...../ I agree/disagree..... I don't believe...../ I have noidea...../ Oh no! etc.	10
4	หัวข้อเรื่อง (Topic) และใจความสำคัญ (Main Idea) ของบทสนทนา นิทานและเรื่องสั้น	1. ระบุมหัวข้อเรื่อง (Topic) จากการอ่านบทสนทนา นิทานและเรื่องสั้น 2. สรุปใจความสำคัญ (Main Idea) จากการอ่านบทสนทนา นิทานและเรื่องสั้นได้ 3. ตอบคำถามจากการอ่านบทสนทนา นิทานและเรื่องสั้นได้	บทสนทนา นิทาน เรื่องสั้นและเรื่องจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ การจับใจความสำคัญ เช่น หัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน คำถามเกี่ยวกับใคร ความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ใช่หรือไม่ ◆ Yes/No Question ◆ Wh-Question ◆ Or-Question etc. Tenses : present simple/present continuous/ Past simple/future simple etc. Simple sentence/ Compound sentence	15

คำอธิบายรายวิชา พค22001 สมการ อสมการ และระบบสมการ จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วนและทศนิยม เลขยกกำลัง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การวัด ปริมาตรและพื้นที่ผิว คู่อันดับและกราฟ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติ และเรขาคณิตสามมิติ สถิติและความน่าจะเป็น

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

การคิดคำนวณ และฝึกการแก้โจทย์ปัญหา การให้เหตุผล การเขียนสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว จากสถานการณ์หรือปัญหาอย่างง่าย การแก้สมการและอสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว การอ่าน การเขียน และการแปลความหมายของกราฟ รวมทั้งระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการคิดคำนวณ และสามารถนำไปใช้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดประสบการณ์ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า โดยการปฏิบัติจริง ทดลอง สรุปรายงาน เพื่อพัฒนาทักษะ/กระบวนการในการคิดคำนวณ การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และนำประสบการณ์ด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการที่ได้ไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้ สามารถทำงานอย่างเป็นระบบ มีระเบียบ มีความรอบคอบ มีความรับผิดชอบ มีวิจารณญาณและมีความเชื่อมั่น

การวัดและประเมินผล

ใช้วิธีการที่หลากหลายตามสภาพความเป็นจริงมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการวัด และประเมินผล เช่น การอภิปรายกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ใบงาน การทดสอบย่อย และการนำเสนอผลงาน

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พค22001 สมการ อสมการ และระบบสมการ
จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วนและทศนิยม เลขยกกำลัง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ การวัด ปริมาตรและพื้นที่ผิว คู่อันดับและกราฟ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติ และเรขาคณิตสามมิติ สถิติและความน่าจะเป็น

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	สมการเชิงเส้น ตัวแปรเดียว	1. แก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว อย่างง่าย 2. เขียนสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว จากสถานการณ์หรือปัญหา อย่างง่าย	1. สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว 2. การเขียนสมการเชิงเส้น ตัวแปรเดียวจากสถานการณ์ หรือปัญหา	2 6
2	การแก้โจทย์ปัญหา สมการเชิงเส้น ตัวแปรเดียว	แก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการ เชิงเส้นตัวแปรเดียวอย่างง่าย	โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการเชิงเส้น ตัวแปรเดียว	6
3	การแก้โจทย์ปัญหา อสมการเชิงเส้น ตัวแปรเดียว	แก้สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว	อสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว และการนำไปใช้	4
4	การเขียนกราฟ และความสัมพันธ์ เชิงเส้น	เขียนกราฟแสดงความเกี่ยวข้อง ระหว่างปริมาณ 2 ชุด ที่มีความ สัมพันธ์เชิงเส้น	กราฟแสดงความเกี่ยวข้องระหว่าง ปริมาณ 2 ชุด ที่มีความสัมพันธ์ เชิงเส้น	6
5	การเขียนกราฟ สมการเชิงเส้น สองตัวแปร	เขียนกราฟของสมการเชิงเส้น สองตัวแปร	กราฟสมการเชิงเส้นสองตัวแปร	6
6	การแก้ระบบ สมการเชิงเส้น สองตัวแปรและ การนำไปใช้	แก้ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร และนำไปใช้แก้ปัญหาอย่างสมเหตุ สมผล	ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร และการนำไปใช้	10

คำอธิบายรายวิชา พว02017 เทคโนโลยีชีวภาพ จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

เทคโนโลยีชีวภาพ ความหมายเทคโนโลยีชีวภาพ การโคลนนิ่ง GMOs Stem cell การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ประโยชน์ และผลกระทบของเทคโนโลยีชีวภาพต่อมนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า ทดลอง อธิบาย อภิปราย และนำเสนอด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการพบกลุ่มการเรียนรู้แบบทางไกล แบบชั้นเรียน ตามอัธยาศัย การสอนเสริม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำรายงาน การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ประสบการณ์โดยตรง ใช้สถานการณ์จริง ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ประสบการณ์การเรียนรู้ และการเรียนรู้ด้วยโครงงาน

การวัดและประเมินผล

การสังเกต การอภิปราย การสัมภาษณ์ ทักษะปฏิบัติ รายงานการทดลอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผลงาน การทดสอบ การประเมิน การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิต

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พว02017 เทคโนโลยีชีวภาพ จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	เทคโนโลยีชีวภาพ	1. อธิบาย ความหมายของเทคโนโลยีชีวภาพได้ 2. อธิบายหลักการ โคลนนิ่ง GMOs Stem cell และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชได้ 3. ปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชได้ 4. บอกประโยชน์ และผลกระทบของเทคโนโลยีชีวภาพต่อมนุษย์ สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจได้	1. ความหมายเทคโนโลยีชีวภาพ 2. การโคลนนิ่ง 3. GMOs 4. Stem cell 5. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช 5.1 ประวัติ 5.2 ความสำคัญ 5.3 ห้องปฏิบัติการ 5.4 เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือแก้ว 5.5 สารเคมี 5.6 การเตรียมอาหารเพาะเลี้ยง 5.7 เทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช การเตรียมตัวอย่าง การทำความสะอาด 5.8 ปฏิบัติการย้ายเนื้อเยื่อพืช 5.9 การย้ายปลูกในสภาพธรรมชาติ 5.10 ปัญหาที่พบในการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช 6. ประโยชน์ และผลกระทบของเทคโนโลยีชีวภาพต่อมนุษย์ สิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจ	80

สาระการประกอบอาชีพ

สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง และการตัดสินใจประกอบอาชีพ เรียนรู้ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

สาระการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทาง และตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทาง และตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลกที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชนเพื่อการพัฒนาอาชีพ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	- อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก ที่จะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนและสอดคล้องกับชุมชน สังคม - อธิบายเหตุผลปัจจัย ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองได้ - จัดระบบความสำคัญในการตัดสินใจพัฒนาอาชีพได้ - ปฏิบัติการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาอาชีพได้

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในการพัฒนาอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	- อธิบายทักษะที่เกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการพัฒนาอาชีพที่ตัดสินใจเลือกได้ - เห็นความสัมพันธ์ของการจัดระบบเตรียมความพร้อมกับการพัฒนาอาชีพ - ปฏิบัติการวิเคราะห์ทักษะในการพัฒนาอาชีพ

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เพื่อพัฒนาอาชีพ เข้าสู่ตลาดการแข่งขันตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็ง
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	- อธิบายความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ เพื่อพัฒนาอาชีพได้ - ดำเนินการปรับปรุงแผนธุรกิจด้านการจัดการการผลิตหรือการบริการ และด้านการจัดการการตลาดตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ - อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างระบบการพัฒนาธุรกิจกับการขับเคลื่อนธุรกิจอย่างมีคุณธรรม - ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการพัฒนาอาชีพได้

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้ พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	- อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ - วิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การตลาด การผลิตหรือการบริการ แผนธุรกิจเพื่อสร้างธุรกิจให้มีความเข้มแข็ง - อธิบายการจัดระบบ การพัฒนาอาชีพ สู่ความเข้มแข็งได้ - ปฏิบัติการทำแผนและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง

สาระการประกอบอาชีพ รายวิชาบังคับ

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
3.1	การประกอบอาชีพ	อช21001	ช่องทางการพัฒนาอาชีพ	2
3.2-3.3		อช21002	ทักษะการพัฒนาอาชีพ	4
3.4		อช21003	พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง	2
รวม				8

สาระการประกอบอาชีพ รายวิชาเลือก

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
3.4	การประกอบอาชีพ	อช22001	การพัฒนาแผนและโครงการอาชีพ	3
รวม				3

คำอธิบายรายวิชาบังคับ

และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา อช21001 ช่องทางการพัฒนาอาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลกที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความหมาย ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะขอบข่ายการงานอาชีพ กระบวนการทำงาน การบริหารจัดการของอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก เพื่อการพัฒนาอาชีพจากการงานอาชีพต่าง ๆ เช่น

งานบ้าน เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับงานบ้านและชีวิตความเป็นอยู่ในบ้าน ผ้าและเครื่องแต่งกาย อาหาร และโภชนาการ โดยเน้นการแก้ปัญหาในการทำงาน มีความรับผิดชอบ สะอาด มีระเบียบ ประหยัด อดออม อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนและสอดคล้องกับชุมชน สังคม

งานเกษตร เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการประมง ตามกระบวนการผลิต และการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนและสอดคล้องกับชุมชน สังคม

งานช่าง เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานตามกระบวนการของงานช่าง ซึ่งประกอบด้วยการบำรุงรักษา การติดตั้ง ประกอบ การซ่อมและการผลิตเพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนและสอดคล้องกับชุมชน สังคม

งานประดิษฐ์ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานด้านการประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นความประณีต สวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์และเทคโนโลยี และเน้นการอนุรักษ์ และสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนและสอดคล้องกับชุมชน สังคม

งานธุรกิจ เป็นการวิเคราะห์งานหรือกิจกรรมที่เป็นการนำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ร่วมกัน หรือเปลี่ยนสภาพเพื่อที่จะก่อให้เกิดคุณค่าที่สูงกว่าเดิม โดยที่ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้จัดการหวังว่า สิ่งที่ทำนั้นจะยั่งยืน และเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต โดยในงานหรือกิจกรรมทางธุรกิจจะกล่าวถึงงานการตลาด งานการผลิตหรือบริการ งานการเงินและบัญชี และงานทรัพยากรมนุษย์

ความหมาย ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก ที่เหมาะสมกับตนเอง วิเคราะห์ความเป็นไปได้ต่าง ๆ ได้แก่ การลงทุน การตลาด กระบวนการผลิต การขนส่ง การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป และผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ความรู้ความสามารถของตนเองต่อสิ่งที่ต้องการพัฒนา การลำดับความสำคัญของการพัฒนาที่มีความเป็นไปได้ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อนำไปปรึกษาผู้รู้ การตัดสินใจเลือกพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง โดยวิเคราะห์ความพร้อมของตนเอง ความต้องการของตลาด เทคนิคความรู้ ทักษะในอาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เน้นการสำรวจอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก และสิ่งที่ต้องการพัฒนาที่สอดคล้องกับอาชีพของตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สรุปเป็นองค์ความรู้สิ่งที่ต้องการพัฒนา

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริง ผลงานปฏิบัติ สังเกตความสนใจ ความร่วมมือในกระบวนการเรียนรู้

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช21001 ช่องทางการพัฒนาอาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และ โลก ที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การงานอาชีพ	- อธิบายความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ - อธิบายลักษณะขอบข่าย กระบวนการผลิตงานอาชีพ ในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก เพื่อนำมาวิเคราะห์ ในการพัฒนาอาชีพ - อธิบายการจัดการในงานอาชีพ ในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก เพื่อนำมาวิเคราะห์ ในการพัฒนาอาชีพ	- ความสำคัญ และความจำเป็น ในการพัฒนาอาชีพ - การพัฒนาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก – งานบ้าน – งานเกษตร – งานช่าง – งานประดิษฐ์ – งานธุรกิจ - ฯลฯ - การพัฒนากระบวนการจัดการ งานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก 3.1 การจัดการการผลิต – การวางแผน – การจัดทำโครงการ – การใช้วัสดุอุปกรณ์ – การใช้แรงงาน – การใช้สถานที่ – การใช้ทุน - ฯลฯ	50

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. อธิบายคุณธรรม จริยธรรม ในการพัฒนาอาชีพ 5. อธิบายการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมในการพัฒนา อาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก	3.2 การจัดการการตลาด – การกำหนดทิศทาง การตลาด – การหาความต้องการ ของตลาด – การขนส่ง – การขาย – การกำหนดราคาขาย – การทำบัญชีประเภท ต่าง ๆ ฯลฯ 4. คุณธรรม จริยธรรม – ความรับผิดชอบ – การประหยัด – การอดออม – ความสะอาด – ความประหยัด – ความขยัน – ความซื่อสัตย์ ฯลฯ 5. การอนุรักษ์พลังงาน และ สิ่งแวดล้อมในการพัฒนาอาชีพ ในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก	
2	ช่องทางการ พัฒนาอาชีพ	1. อธิบายความจำเป็นในการ มองเห็นช่องทางการพัฒนา อาชีพได้อย่างเหมาะสมกับ ตนเอง	1. ความจำเป็นในการมองเห็น ช่องทางเพื่อพัฒนาอาชีพ	20

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2. ศึกษาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพ 3. กำหนดวิธีการและขั้นตอนการประกอบอาชีพโดยพิจารณาความเป็นไปได้ของการพัฒนาอาชีพ และจัดลำดับ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการลำดับการพัฒนาอาชีพที่กำหนด	2. ความเป็นไปได้ในการพัฒนาอาชีพ – การลงทุน – การตลาด – กระบวนการผลิต – การขนส่ง – การบรรจุหีบห่อ – การแปรรูป – ผลกระทบต่อชุมชน และสภาพแวดล้อม – ความรู้ความสามารถ ฯลฯ 3. การกำหนดวิธีการพัฒนาอาชีพพร้อมให้เหตุผล	
3	การตัดสินใจเลือกพัฒนาอาชีพ	1. ตัดสินใจเลือกพัฒนาอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง	1. การตัดสินใจเลือกพัฒนาอาชีพ – ความพร้อม – ความต้องการของตลาด – ความรู้ ทักษะและเทคนิคต่าง ๆ – ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม – สถานที่ – แรงงาน – เงินทุน – ฯลฯ	10

คำอธิบายรายวิชา อช21002 ทักษะการพัฒนาอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

3.3 มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในการพัฒนาอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เพื่อพัฒนาอาชีพเข้าสู่ตลาด การแข่งขันตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็ง

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความจำเป็นในการฝึกทักษะเพื่อพัฒนาอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความหมาย ความสำคัญของการจัดการเพื่อพัฒนาอาชีพ และระบบการจัดการเพื่อการพัฒนาอาชีพ ที่ตัดสินใจเลือก แหล่งเรียนรู้ในการฝึก วิธีการฝึก การตัดสินใจเลือกแหล่ง และวิธีการฝึก การบันทึกรายงาน การฝึกทักษะการพัฒนาอาชีพโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

ความหมาย ความสำคัญของการจัดทำ และหรือปรับปรุงการจัดการอาชีพ

การทำแผนธุรกิจ แผนธุรกิจเป็นแผนแม่บทในการประกอบอาชีพของทุกคนในครอบครัว ชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการในการระดมความคิดจากการวิเคราะห์ชุมชนที่กำหนดด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็งเป็นผลสำเร็จ โดยกำหนด เป้าหมายและกลยุทธ์ การดำเนินงานที่จะดำเนินการไปตามแผนธุรกิจ

การจัดการความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพและจัดการเกี่ยวกับผลการดำเนินการในอดีตที่ผ่านมา ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปี จนถึงปัจจุบัน เน้นยอดขายของประเภทสินค้า ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ผลกำไร วิเคราะห์ คู่แข่งขัน วิเคราะห์ส่วนครองตลาดสัมพันธ์ วิเคราะห์สมรรถนะของธุรกิจ วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในด้าน จุดแข็ง จุดอ่อน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรค ว่าประเด็นใดจะก่อให้เกิดความเสี่ยง ในการประกอบอาชีพต้องจัดการแก้ปัญหาความเสี่ยงนั้น เพื่อความเข้มแข็งในอาชีพ

การจัดการการผลิต หรือการบริการ เป็นการจัดการเกี่ยวกับ การควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐานตาม ความต้องการของตลาด การใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี การลดต้นทุนการผลิต หรือการบริการ

การจัดการการตลาด เป็นการนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด ซึ่งดำเนินการโดยการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การวิจัยตลาด การส่งเสริมการขาย การจัดทำข้อมูลฐานลูกค้า ความสามารถกระจายสินค้าให้ถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผนและโครงการพัฒนาธุรกิจ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สำรวจ วิเคราะห์ทักษะที่ต้องการพัฒนาอาชีพแหล่งฝึกและวิธีการฝึก กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี การถอดบทเรียนจากการฝึกทักษะเพื่อการพัฒนาอาชีพโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการทำแผนธุรกิจของชุมชน หรือของผู้เรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการความเสี่ยง การจัดการการผลิต การจัดการการตลาด อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา หรือพาไปศึกษาของจริง เพื่อฝึกปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่าง ๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนจะเกิดความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอย่างแท้จริง

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ การทำแผนงาน และโครงการพัฒนาอาชีพ โดยการนำภูมิปัญญาในชุมชนมาประยุกต์ใช้

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช21002 ทักษะการพัฒนาอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

3.3 มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในการพัฒนาอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เพื่อพัฒนาอาชีพเข้าสู่ตลาด การแข่งขันตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็ง

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ทักษะในการพัฒนาอาชีพ	- อธิบายความจำเป็นในการฝึกทักษะ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี - อธิบายความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ และระบบการจัดการ เพื่อการพัฒนาอาชีพ โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา - สำรวจแหล่งเรียนรู้ และสถานที่ฝึกทักษะในการพัฒนาอาชีพ - วางแผนในการฝึกทักษะอาชีพ โดยพัฒนาต่อยอด และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา - ฝึกทักษะอาชีพตามแผนที่กำหนดไว้ได้โดยมีการบันทึกขั้นตอนการฝึกทุกขั้นตอน	- ความจำเป็นในการฝึกทักษะ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ - ความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ - แหล่งเรียนรู้ และสถานที่ฝึกอาชีพ - การวางแผนโดยกำหนดสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ – ความรู้และทักษะที่ต้องฝึก – วิธีการฝึก – แหล่งฝึก – วัน เวลาในการฝึก - การฝึกทักษะอาชีพ – การจดบันทึก – ปัญหาและการแก้ปัญหา – ข้อเสนอแนะ	80

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
2	การทำแผนธุรกิจ เพื่อการพัฒนา อาชีพ	1. วิเคราะห์ชุมชนโดยการระดม ความคิดเห็นของคนในชุมชน และกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน เป้าหมาย และกลยุทธ์ ตามแนวคิดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 2. วางแผนปฏิบัติการ	1. การวิเคราะห์ชุมชน – จุดแข็ง – จุดอ่อน – โอกาส – อุปสรรค 2. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ ในการ กำหนดแผนพัฒนาธุรกิจของ ชุมชน 3. การวางแผนปฏิบัติการ	10
3	การจัดการ ความเสี่ยง	1. วิเคราะห์ศักยภาพ และจัดการ เกี่ยวกับผลการดำเนินการ ในอดีตที่ผ่านมา 2-3 ปี จนถึงปัจจุบัน 2. อธิบายวิธีแก้ปัญหาความเสี่ยง เพื่อความมั่นคงของอาชีพ 3. สามารถวางแผนปฏิบัติการ	1. การวิเคราะห์ศักยภาพ และ การจัดการความเสี่ยงกับ ผลการดำเนินงาน – ประเภสินค้า – ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ – ผลกำไร – คู่แข่งขัน – ส่วนครองตลาด – สมรรถนะของธุรกิจ – สถานะแวดล้อมภายใน จุดแข็ง จุดอ่อน – สถานะแวดล้อมภายนอก ด้านโอกาสและอุปสรรค 2. การแก้ปัญหาความเสี่ยง 3. การวางแผนปฏิบัติการ	20
4	การจัดการ การผลิตหรือ การบริการ	1. จัดการเกี่ยวกับการควบคุม คุณภาพ 2. อธิบายวิธีการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต	1. การจัดการเกี่ยวกับการควบคุม คุณภาพ 2. การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ในการผลิต	10

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. อธิบายขั้นตอนการลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ 4. จัดทำแผนการผลิตหรือการบริการ	3. การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ 4. การจัดทำแผนปฏิบัติการ	
5	การจัดการการตลาด	1. จัดการการตลาดเพื่อนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด 2. สามารถจัดทำแผนการจัดการการตลาด	1. การจัดการการตลาด – การโฆษณา – การประชาสัมพันธ์ – การวิจัยตลาด – การส่งเสริมการขาย – การทำข้อมูลฐานลูกค้า – การกระจายสินค้า 2. การจัดทำแผนปฏิบัติการ	10
6	การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาธุรกิจ	1. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนพัฒนาธุรกิจ 2. พัฒนาแผนพัฒนาอาชีพ 3. บอกขั้นตอนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาอาชีพ 4. อธิบายปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการขับเคลื่อนแผนธุรกิจ	1. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนพัฒนาอาชีพ 2. การพัฒนาแผนพัฒนาอาชีพ 3. ขั้นตอนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาอาชีพ 4. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการขับเคลื่อนแผนธุรกิจ	20
7	โครงการพัฒนาอาชีพ	1. อธิบายความสำคัญของการทำโครงการพัฒนาอาชีพ 2. เขียนโครงการ 3. เขียนแผนปฏิบัติการ 4. ตรวจสอบโครงการได้ถูกต้องและเหมาะสม	1. ความสำคัญของโครงการพัฒนาอาชีพ 2. ขั้นตอนการเขียนโครงการ 3. การเขียนแผนปฏิบัติการ 4. การตรวจสอบโครงการ	10

คำอธิบายรายวิชา อช21003 พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง จำนวน 2 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ

ศักยภาพธุรกิจตนเอง ชุมชน ความจำเป็นและคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ (ระยะเริ่มต้น ระยะสร้างตัว ระยะทรงตัว ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น) การวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจบนเส้นทางของเวลา

การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การกำหนดทิศทางการตลาด กำหนดเป้าหมายการตลาด การกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมายบนพื้นฐานศักยภาพธุรกิจที่เป็นอยู่ การวิเคราะห์กลยุทธ์กำหนดกิจกรรมแผนพัฒนาการตลาด

การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ การกำหนดคุณภาพผลผลิตหรือการบริการ การวิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิตหรือการบริการ การกำหนดเป้าหมายการผลิตหรือการบริการ การกำหนดแผนกิจกรรม พัฒนาระบบการผลิตหรือบริการ

การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก ความจำเป็นและคุณค่าของธุรกิจเชิงรุก การแทรกความนิยมเข้าสู่ความต้องการแท้จริงของผู้บริโภค ระบุลักษณะ คุณภาพใหม่ เพิ่มช่องทางเข้าถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผน และโครงการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา หรือพาไปศึกษาของจริงเพื่อฝึกปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่าง ๆ เข้าสู่ชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง (พออยู่ พอกิน มีรายได้ มีการออม)

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้การจัดทำแผน และโครงการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช21003 พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง
จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ศักยภาพธุรกิจ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนาอาชีพเพื่อความเข้มแข็ง 2. อธิบายความจำเป็น และคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจ 3. สามารถวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจในระยะต่าง ๆ 4. สามารถวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจบนเส้นทางของเวลา	1. ความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ 2. ความจำเป็นของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ 3. การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ – ระยะเริ่มต้น – ระยะสร้างตัว – ระยะทรงตัว – ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น 4. การวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจบนเส้นทางของเวลา	20
2	การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด	1. กำหนดทิศทางการตลาด 2. กำหนดเป้าหมาย การตลาด 3. กำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมาย 4. วิเคราะห์กลยุทธ์ 5. กำหนดกิจกรรมและแผนการพัฒนาการตลาด	1. การกำหนดทิศทางการตลาด 2. การกำหนดเป้าหมายการตลาด 3. การกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมาย 4. การวิเคราะห์กลยุทธ์ 5. กิจกรรมและแผนการพัฒนาการตลาด	15

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
3	การจัดทำแผน พัฒนาการผลิต หรือการบริการ	1. อธิบายการกำหนดคุณภาพ ผลผลิตหรือการบริการ 2. วิเคราะห์ต้นทุนปัจจัยการผลิต หรือการบริการ 3. กำหนดเป้าหมายการผลิตหรือ การบริการ 4. กำหนดแผนกิจกรรมการผลิต 5. พัฒนาระบบการผลิตหรือ การบริการ	1. การกำหนดคุณภาพการผลิต หรือการบริการ 2. การวิเคราะห์ต้นทุนปัจจัยการผลิต หรือการบริการ 3. การกำหนดเป้าหมายการผลิต หรือการบริการ 4. การกำหนดแผนกิจกรรม 5. การพัฒนาระบบการผลิตหรือ การบริการ	15
4	การพัฒนาธุรกิจ เชิงรุก	1. อธิบายความจำเป็น และคุณค่า ของธุรกิจเชิงรุก 2. อธิบายการแทรกความนิยม เข้าสู่ความต้องการของผู้บริโภค อย่างแท้จริง 3. อธิบายการสร้างรูปลักษณ์ คุณภาพสินค้าใหม่ 4. อธิบายการพัฒนาอาชีพให้มี ความเข้มแข็ง	1. ความจำเป็น และคุณค่าของ ธุรกิจเชิงรุก 2. การแทรกความนิยมเข้าสู่ ความต้องการของผู้บริโภค 3. การสร้างรูปลักษณ์คุณภาพ สินค้าใหม่ 4. การพัฒนาอาชีพให้มีความ เข้มแข็ง (พออยู่ พอกิน มีรายได้ มีการออม)	15
5	โครงการพัฒนา อาชีพให้มีความ เข้มแข็ง	1. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของ แผนต่าง ๆ 2. เขียนโครงการการพัฒนาอาชีพ 3. ตรวจสอบความเป็นไปได้ของ โครงการพัฒนาอาชีพ 4. ปรับปรุงโครงการพัฒนาอาชีพ	1. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ของแผนต่าง ๆ 2. การเขียนโครงการการพัฒนา อาชีพ 3. การตรวจสอบความเป็นไปได้ ของโครงการ 4. การปรับปรุงแก้ไขโครงการ พัฒนาอาชีพ	15

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

คำอธิบายรายวิชา อข22001 การพัฒนาแผนและโครงการอาชีพ จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ศึกษา วิเคราะห์แผนและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง ทบทวนองค์ความรู้ในอาชีพ ทักษะในอาชีพที่ต้องฝึกเพิ่มเติม วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ทั้งด้านความต้องการ และคุณภาพ ระบบการจัดการด้านการผลิต การจัดการการตลาด ระบบการบัญชี ประเมินผลการประกอบอาชีพ พัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพให้มีรายได้ และเหลือเงินออมตามศักยภาพ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เน้นการศึกษา วิเคราะห์การพัฒนาแผนและโครงการพัฒนาอาชีพเพื่อให้มีความเข้มแข็ง มีรายได้ และเหลือเงินออมตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากแผนและโครงการพัฒนาอาชีพที่ได้รับการพัฒนามาจากการปฏิบัติการศึกษา วิเคราะห์เพื่อให้มีความเข้มแข็ง มีรายได้ และเหลือเงินออมตามศักยภาพ

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช22001 การพัฒนาแผนและโครงการอาชีพ
จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือนเงินออมตามศักยภาพ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การวิเคราะห์แผนและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีรายได้ และเหลือนเงินออมตามศักยภาพ	- วิเคราะห์เหตุผลของแผนและโครงการสัมพันธ์ต่อการมีรายได้ และเหลือนเงินออม - วิเคราะห์เป้าหมายของแผนและโครงการสัมพันธ์ต่อการมีรายได้ และเหลือนเงินออม - วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของแผนและโครงการสัมพันธ์ต่อการมีรายได้ และเหลือนเงินออม - วิเคราะห์วิธีการและขั้นตอนของแผนและโครงการสัมพันธ์ต่อการมีรายได้ และเหลือนเงินออม	- ความสัมพันธ์ของเหตุผลของแผนและโครงการกับการมีรายได้ และเหลือนเงินออม - ความสัมพันธ์ของเป้าหมายของแผนและโครงการกับการมีรายได้ และเหลือนเงินออม - ความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์ของแผนและโครงการกับการมีรายได้ และเหลือนเงินออม - ความสัมพันธ์ของวิธีการและขั้นตอนของแผนและโครงการกับการมีรายได้ และเหลือนเงินออม	5
2	การทบทวนองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาอาชีพต่อการมีรายได้ และเหลือนเงินออม	- ทบทวน ระบุความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้พัฒนาอาชีพให้มีรายได้ และเหลือนเงินออม - จัดลำดับความสำคัญจำเป็นของความรู้ที่ใช้ในการเรียนรู้พัฒนาอาชีพให้มีรายได้ และเหลือนเงินออม	- การทบทวนองค์ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้ - การจัดลำดับความสำคัญจำเป็นขององค์ความรู้	15

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. ตัดสินใจเลือกความรู้ที่จำเป็น ต้องใช้ในการเรียนรู้พัฒนา อาชีพให้มีรายได้ และเหลือ เงินออม 4. ระบุน้ำความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ ในการเรียนรู้พัฒนาอาชีพ ให้มีรายได้ และเหลือเงินออม 5. แสวงหาความรู้จัดเป็นระบบ สารสนเทศของความรู้ที่จำเป็น ต้องใช้ในการเรียนรู้พัฒนา อาชีพให้มีรายได้ และเหลือ เงินออม	3. การตัดสินใจเลือกความรู้ ที่จำเป็นต้องใช้ 4. การระบุน้ำความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ ในการเรียนรู้ 5. การแสวงหาความรู้และจัดทำ ระบบสารสนเทศ	
3	การระบุทักษะ ในความรู้ที่จำเป็น ต้องฝึกเพิ่มเติม เพื่อการมีรายได้ และเหลือเงินออม	ระบุทักษะที่มีความจำเป็นต้องฝึก เพิ่มเติมเพื่อการมีรายได้และเหลือ เงินออม	ทักษะที่มีความจำเป็นต้องฝึก เพิ่มเติม	10
4	การพัฒนากระบวนการ การผลิต	1. วิเคราะห์ปัจจัยการผลิตตาม ความต้องการและคุณภาพ ของตลาดได้ 2. ระบุกระบวนการผลิตให้ ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพตามความ ต้องการของตลาดได้ 3. ระบุผลผลิตพอเพียงต่อการ มีรายได้และเหลือเงินออม	1. ปัจจัยการผลิต เช่น ทุน เครื่องมือ เพียงพอต่อการ จัดการ 2. ขั้นตอนการผลิต 3. ผลผลิตที่คาดหวังต่อการ มีรายได้และเหลือเงินออม	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
5	การวิเคราะห์ การตลาด	1. ระบุความต้องการผลิตภัณฑ์ และคุณภาพตามความต้องการ ของลูกค้าได้ 2. ระบุกลุ่มลูกค้าช่องทางการตลาดได้ 3. อธิบายวิธีการส่งเสริมการขายได้ 4. จดบันทึกการขายเพื่อขยาย กลุ่มลูกค้า	1. ความต้องการผลิตภัณฑ์และการควบคุมคุณภาพ 2. ช่องทางการตลาด 3. การส่งเสริมการขาย 4. การจดบันทึกการขาย	30
6	การพัฒนาระบบการบัญชี	1. วิเคราะห์การจดบันทึก เพื่อระบุกลุ่มเป้าหมายเพื่อขยายการตลาดได้ 2. วิเคราะห์การจดบันทึก เพื่อระบุผลิตภัณฑ์ที่ตลาดต้องการได้ 3. วิเคราะห์รายรับ รายจ่าย เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ได้ 4. บอกวิธีการพัฒนาระบบบัญชีได้	1. การจดบันทึกเพื่อระบุกลุ่มเป้าหมาย 2. การจดบันทึกเพื่อระบุผลิตภัณฑ์ที่ตลาดต้องการ 3. การวิเคราะห์รายรับ รายจ่าย 4. การพัฒนาระบบบัญชี	20
7	การพัฒนาแผนและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีรายได้และเหลือเงินออม	พัฒนาแผนและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีรายได้ และเหลือเงินออม	การพัฒนาแผนและโครงการพัฒนาอาชีพตามผลการวิเคราะห์ - แผนและโครงการพัฒนาอาชีพ - องค์ความรู้ - ทักษะในความรู้ - การตลาด - การผลิต - ระบบการบัญชี	20

สาระทักษะการดำเนินชีวิต

สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา ความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต การมีศิลปะและสุนทรียภาพ ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน ไทยและสากล

สาระทักษะการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะ และสุนทรียภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	รู้ เข้าใจ ยอมรับ เห็นคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างมีความสุข
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายแนวคิด หลักการ ความหมาย ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ 2. บอกแนวทางในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ 3. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 4. แนะนำ ส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวและชุมชนให้เห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีและทักษะเกี่ยวกับการดูแล ส่งเสริมสุขภาพ พลานามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแล และสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและสภาพแวดล้อมที่ดีในชุมชน
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายธรรมชาติการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง 2. บอกหลักการดูแลและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของตนเองและครอบครัว 3. ป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยด้วยกระบวนการทักษะชีวิต 4. แนะนำการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการดูแลและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพแก่ครอบครัวและผู้อื่น 5. ปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพอนามัยและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของตนเอง รวมทั้งสภาพแวดล้อมในชุมชนจนเป็นกิจนิสัย

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย และสามารถวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ ได้อย่างเหมาะสม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความหมายของธรรมชาติ ความงามและความไพเราะของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 2. อธิบายความรู้พื้นฐานของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 3. สร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ความรู้พื้นฐาน ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 4. ชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 5. วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ งานด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย 6. อนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย

**สาระทักษะการดำเนินชีวิต
รายวิชาบังคับ**

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
4.1	ทักษะการดำเนินชีวิต	ทข21001	เศรษฐกิจพอเพียง	1
4.2		ทข21002	สุขศึกษา พลศึกษา	2
4.3		ทข21003	ศิลปศึกษา	2
รวม				5

**สาระทักษะการดำเนินชีวิต
รายวิชาเลือก**

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
4.1	ทักษะการดำเนินชีวิต	ทข02002	วิสาหกิจชุมชน	1
รวม				1

คำอธิบายรายวิชาบังคับ

และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา ทช21001 เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ ยอมรับ เห็นคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างมีความสุข

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความเป็นมา ความหมาย หลักการ แนวคิด ตามปรัชญาของเศรษฐกิจเพื่อการประกอบอาชีพ การวางแผนการประกอบอาชีพ การสร้างเครือข่ายเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง เพื่อให้เป็นคนมีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างมีความสุข

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษาข้อมูลตนเอง ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงเข้ากับความรู้และประสบการณ์ โดยศึกษาจากกรณีตัวอย่าง สภาพจริง สื่อทุกประเภท การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภูมิปัญญา การทดลอง ฝึกปฏิบัติ ประเมินผลและวางแผนประยุกต์ใช้ในชีวิต

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ชิ้นงาน ผลงาน โดยวิธีการทดสอบ สังเกต สัมภาษณ์ ตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติจริง และประเมินสภาพจริง

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทช21001 เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ ยอมรับ เห็นคุณค่า ประเมินของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างมีความสุข

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ความพอเพียง	อธิบายความเป็นมา ความหมาย หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. ความเป็นมา ความหมาย หลักการแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. การแสวงหาความรู้	4
2	ประกอบอาชีพอย่างพอเพียง	1. นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ของตนเอง ครอบครัว ชุมชน 2. กำหนดแนวทางและปฏิบัติตนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ	1. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ของตนเอง ครอบครัว ชุมชน 2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประกอบอาชีพ	16
3	การวางแผนประกอบอาชีพแบบพอเพียง	1. วางแผนในการประกอบอาชีพให้เป็นไปตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามข้อมูลที่มีอยู่ 2. วางแผนในการเรียนรู้ประกอบอาชีพ โดยการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจัดทำโครงการตามแผนงานที่วางไว้ได้อย่างเหมาะสม	1. การวางแผนประกอบอาชีพที่เป็นไปตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. การวางแผนการเรียนรู้ และการทำโครงการประกอบอาชีพ โดยใช้กระบวนการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข	10

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
4	สร้างเครือข่าย ดำเนินชีวิต แบบพอเพียง	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของชุมชน ในการประกอบอาชีพและการ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	1. การส่งเสริม เผยแพร่ ขยายผลงานการปฏิบัติตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของบุคคล ชุมชน ที่ประสบผลสำเร็จ 2. การสร้างเครือข่ายการประกอบ อาชีพและการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 3. กระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พอเพียง	10

คำอธิบายรายวิชา ทช21002 สุขศึกษา พลศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรมและเจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแล และสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและสภาพแวดล้อมที่ดีในชุมชน

ศึกษา และฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

พัฒนาการของร่างกาย การดูแลรักษาสุขภาพ สารอาหาร โรคระบาด ยาแผนโบราณและสมุนไพร การป้องกันสารเสพติด ทักษะชีวิตเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี และสามารถดูแลสุขภาพ พลานามัย สร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดี มีสมรรถภาพทางกายและทางจิต ป้องกันโรคได้ ปฏิบัติเป็นกิจนิสัย ดำรงสุขภาพที่ดีและประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชนได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย มีความสุข มีส่วนร่วม ในการส่งเสริมสุขภาพ พลานามัยและสิ่งแวดล้อมที่ดีในชุมชน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษาเอกสาร สื่อทุกประเภท วิเคราะห์ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาจากสภาพจริง สาธิต ทดลองฝึกปฏิบัติ ค้นคว้า สรุป บันทึก ตรวจสอบ การประเมินตนเอง จัดทำชิ้นงาน/ผลงาน จัดแสดงนิทรรศการ ศึกษาดูงาน กิจกรรมค่าย ฯลฯ

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ตรวจสอบ ชิ้นงาน/ผลงานและประเมินการปฏิบัติจริง โดยวิธีการทดสอบ สังเกต สัมภาษณ์ ประเมินสภาพจริง

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทช21002 สุขศึกษา พลศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรมและเจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแล และสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพพลานามัย และสภาพแวดล้อมที่ดีในชุมชน

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	พัฒนาการของร่างกาย	- อธิบายโครงสร้าง หน้าที่การทำงานของระบบอวัยวะสำคัญของร่างกาย 5 ระบบ ได้อย่างถูกต้อง - ปฏิบัติตนในการดูแลรักษา และป้องกันอาการผิดปกติของระบบอวัยวะสำคัญ 5 ระบบ ได้อย่างถูกต้อง - อธิบายพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงตามวัยของมนุษย์ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ได้อย่างถูกต้อง	- โครงสร้าง หน้าที่ การทำงาน และการดูแลรักษาระบบต่าง ๆ ที่สำคัญของร่างกาย 5 ระบบ - ระบบผิวหนัง - ระบบกล้ามเนื้อ - ระบบกระดูก - ระบบไหลเวียนโลหิต - ระบบหายใจ - พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงตามวัยด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา - วัยทารก - วัยเด็ก - วัยรุ่น - วัยผู้ใหญ่ - วัยชรา	10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
2	การดูแลรักษาสุขภาพ	- อธิบายประโยชน์ของการออกกำลังกายและโทษของการขาดการออกกำลังกาย - อธิบายรูปแบบและวิธีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ - ระบุการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าวัยหนุ่มสาว - อธิบายวิธีการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ การล่วงละเมิดทางเพศและการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ - อธิบายวิธีการดูแลสุขภาพทางเพศที่เหมาะสมและไม่ทำให้เกิดปัญหาทางเพศ	- หลักการดูแลสุขภาพเบื้องต้น การดูแลสุขภาพตามหลัก 5 อ ได้แก่ อาหาร อากาศ อารมณ์ อุจจาระ อนามัย - การออกกำลังกาย รูปแบบและวิธีออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ - ประโยชน์และโทษของการออกกำลังกาย - รูปแบบและวิธีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ - การเดินเร็ว - การวิ่งเหยาะ - การขี่จักรยาน - การเล่นโยคะ - เต้นแอโรบิก - ว่ายน้ำ - ฯลฯ - สุขภาพทางเพศ - การคุมกำเนิด - การท้องไม่พร้อม - การทำแท้ง - การติดเชื้อ HIVS - พฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ - การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว - การป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการล่วงละเมิดทางเพศและการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
3	สารอาหาร	- วิเคราะห์ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ - บอกปริมาณสารอาหารที่ร่างกายต้องการตามเพศ วัย และสภาพร่างกาย - อธิบายวิธีการประกอบอาหารเพื่อรักษาคูณค่าของสารอาหาร	- ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการบริโภคอาหารไม่ถูกหลักโภชนาการ - ภาวะทุพโภชนาการ - ภาวะโภชนาการเกินอาหาร - ปริมาณความต้องการสารอาหารตามเพศ วัย และสภาพร่างกาย - วิธีการประกอบอาหารเพื่อคงคุณค่าของสารอาหาร	10
4	โรคระบาด	อธิบายสาเหตุ อาการ การป้องกัน และการรักษา โรคที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพได้อย่างถูกต้อง	สาเหตุ อาการ การป้องกันและการรักษาโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุข - โรคไข้เลือดออก - โรคมาลาเรีย - โรคไข้หวัดนก โรคซาร์ - โรคอหิวาตกโรค ฯลฯ	6
5	ยาแผนโบราณ และสมุนไพร	- บอกหลักและวิธีการใช้ยาได้อย่างถูกต้อง - อธิบายอันตรายจากการใช้ยาประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง	- หลักและวิธีการใช้ยา - ยาแผนโบราณ - ยาสมุนไพร - อันตรายจากการใช้ยา	6
6	การป้องกันสารเสพติด	- อธิบายปัญหา สาเหตุ ประเภท และชนิดของสารเสพติด และการป้องกันแก้ไข - บอกลักษณะอาการของผู้ติดสารเสพติด	- ปัญหา สาเหตุ ประเภทและชนิดของสารเสพติด และการป้องกันแก้ไข - ลักษณะอาการของผู้ติดสารเสพติด	6

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. อธิบายอันตราย วิธีการป้องกัน และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติด	3. อันตราย การป้องกันและการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติด	
7	อุบัติเหตุ อุบัติภัย	1. อธิบายปัญหา สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัย และภัยธรรมชาติ 2. วิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3. บอกเทคนิค วิธีการขอความช่วยเหลือและการเอาชีวิตรอดเมื่อเผชิญอันตรายและสถานการณ์คับขันได้อย่างเหมาะสม 4. อธิบายวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ อุบัติภัยได้อย่างถูกต้อง	1. ปัญหา สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัย และภัยธรรมชาติ 2. การป้องกันอันตรายและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่ความไม่ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อุบัติภัย และภัยธรรมชาติ 3. เทคนิค วิธีการขอความช่วยเหลือและการเอาชีวิตรอดเมื่อเผชิญอันตรายและสถานการณ์คับขัน 4. การปฐมพยาบาลเมื่อได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ อุบัติภัย และภัยธรรมชาติ	12
8	ทักษะชีวิตเพื่อการสื่อสาร	1. บอกความหมายและความสำคัญของทักษะชีวิต (Life Skill) ได้ทั้ง 10 ประการ 2. บอกทักษะชีวิตที่จำเป็นได้อย่างน้อย 3 ประการ 3. ประยุกต์ใช้กระบวนการทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม 4. แนะนำผู้อื่นในการนำทักษะการแก้ปัญหาในครอบครัวและการทำงาน	1. ความหมาย ความสำคัญของทักษะชีวิต 10 ประการ 2. ทักษะชีวิตที่จำเป็น 3 ประการ – ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ – ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล – ทักษะในการเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น	10

คำอธิบายรายวิชา ทช21003 ศิลปศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทัศนศิลป์ คนตรี และนาฏศิลป์ไทย และสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ ได้อย่างเหมาะสม

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ทัศนศิลป์ไทย ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมา คุณค่าและความงามของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นต้นกำเนิดของงานทัศนศิลป์ของไทย การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ การอนุรักษ์ ภูมิปัญญา ด้านวัฒนธรรมประเพณี โบราณสถานของทัศนศิลป์ไทย

ดนตรีไทย ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมา วิวัฒนาการ รูปแบบเทคนิควิธีการของดนตรีประเภทต่าง ๆ คุณค่าความงาม ความไพเราะของดนตรีไทย การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ การอนุรักษ์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี ทางด้านดนตรีไทยทุกประเภท

นาฏศิลป์ไทย ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมา วิวัฒนาการ รูปแบบเทคนิควิธีการ คุณค่าความงามของนาฏศิลป์ไทย การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ การอนุรักษ์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี นาฏศิลป์ไทย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษาจากเอกสาร จากธรรมชาติ สื่อ ทุกประเภท และแหล่งเรียนรู้ ฝึกจินตนาการ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ สร้างสรรค์ ฝึกปฏิบัติ ทักษะศึกษา กิจกรรมค่าย ฯลฯ ให้เห็นคุณค่าและชื่นชมความงามของทัศนศิลป์ ดนตรีนาฏศิลป์ และการอนุรักษ์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อม ของทัศนศิลป์ไทย

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ชิ้นงาน ผลงาน โดยวิธีการทดสอบ สังเกต สัมภาษณ์

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทช21003 ศิลปศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ไทย และสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ ได้อย่างเหมาะสม

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ทัศนศิลป์ไทย	- อธิบายความสำคัญของงานทัศนศิลป์ที่ใช้ของจุด เส้น สี แสง-เงา รูปร่าง ในการสร้างงานทัศนศิลป์ไทยได้อย่างเหมาะสม - อธิบายความเป็นมาของงานทัศนศิลป์ไทยในด้านต่าง ๆ - อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ ความหมาย และความงามของทัศนศิลป์ไทยที่เกิดจากความงามตามธรรมชาติ - อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ วิธีการนำความงามจากธรรมชาติมาสร้างสรรค์จินตนาการให้ออกมาเป็นความงามทางทัศนศิลป์ไทย	- ความสำคัญของทัศนศิลป์ที่ใช้ของจุด เส้น สี แสง-เงา รูปร่าง และรูปทรง เพื่อความซาบซึ้งในงานทัศนศิลป์ของไทย - ความหมาย ความเป็นมาของทัศนศิลป์ไทยด้าน - จิตรกรรม - ประติมากรรม - สถาปัตยกรรม - ภาพพิมพ์ - ความงามของทัศนศิลป์ไทยที่เกิดจากความงามตามธรรมชาติ เช่น ดันไม้ ทะเล แม่น้ำ ลำธาร ภูเขา และสัตว์ประเภทต่าง ๆ - วิธีการนำความงามของธรรมชาติมาสร้างสรรค์งาน	30

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		5. อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าของงานทัศนศิลป์ไทย เรื่องของความงามที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ 6. อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าของความซาบซึ้ง ความรัก และความหวังแห่งวัฒนธรรม ประเพณี โบราณวัตถุ และโบราณสถานของชาติ	5. ความคิดสร้างสรรค์เหมาะสม และความพอดีของการนำวัตถุหรือวัสดุสิ่งของต่าง ๆ มาประดับตกแต่งร่างกายและที่อยู่อาศัยหรือตกแต่งสถานที่สิ่งแวดล้อมทั่ว ๆ ไป 6. คุณค่าของความซาบซึ้ง ความงดงามของวัฒนธรรม ประเพณี และความสวยงามของวัด โบสถ์ วิหารยุคต่าง ๆ ของชาติ	
2	ดนตรีไทย	1. อธิบายความสำคัญ ความเป็นมา และวิวัฒนาการของเครื่องดนตรีไทยชนิดต่าง ๆ 2. อธิบายประเภทของดนตรี และเทคนิควิธีการเล่นเครื่องดนตรีไทย 3. อธิบายวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าของความงาม และความไพเราะของเพลง และเครื่องดนตรีไทย 4. อธิบายประวัติ ของคุณค่า ความรัก และความหวังแห่งตลอดจนร่วมสืบสานกระบวนการถ่ายทอดของภูมิปัญญาทางด้านเพลงและดนตรีไทย	1. ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของเครื่องดนตรีไทย 2. เทคนิควิธีการเล่นของเครื่องดนตรีไทยแต่ละประเภท 3. คุณค่าของความงามและไพเราะของเพลงและเครื่องดนตรีไทย 4. ประวัติของคุณค่าความรักและความหวังแห่งของภูมิปัญญาตลอดจนกิจกรรมกระบวนการถ่ายทอดของภูมิปัญญาทางด้านเพลงและดนตรีไทย	20
3	นาฏศิลป์ไทย	1. อธิบายประวัติ ความเป็นมา และวิวัฒนาการในการแสดงนาฏศิลป์ไทยในแต่ละภาคต่าง ๆ	1. ประวัติ ความเป็นมา และวิวัฒนาการของการแสดงนาฏศิลป์ไทยประเภทต่าง ๆ	30

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2. บอกรูปแบบ องค์ประกอบ และวิธีการแสดงนาฏศิลป์ไทย ประเภทต่าง ๆ 3. แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่อการแสดงประเภทต่าง ๆ 4. บอกประโยชน์และเลือกชมการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่ตนสนใจ เพื่อสร้างความสุขและประโยชน์ต่อตนเอง 5. อธิบายท่ารำและสื่อความหมายของนาฏศิลป์ไทย 6. บอกหลักและวิธีการฝึกการใช้ท่าทางสื่อความหมาย 7. บอกประโยชน์และคุณค่าของนาฏศิลป์และภาษาท่า เพื่อการอนุรักษ์ด้านนาฏศิลป์ 8. อธิบายความสัมพันธ์ของประวัติความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวิวัฒนาการของรำวงมาตรฐาน 9. อธิบายการประยุกต์ทำรำวงมาตรฐานไปใช้กับเพลงอื่น ๆ ในโอกาสต่าง ๆ 10. บอกแนวทางอนุรักษ์การเล่นตามวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาตามแนวทางนาฏศิลป์ไทยของภาคต่าง ๆ	2. รูปแบบ/องค์ประกอบและวิธีการแสดงนาฏศิลป์ไทยในแต่ละภาคประเภทต่าง ๆ 3. การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่อการแสดงนาฏศิลป์ไทยประเภทต่าง ๆ 4. ประโยชน์และวิธีเลือกชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย 5. ท่ารำ และการสื่อความหมายในนาฏศิลป์ไทย 6. การใช้ท่าทางสื่อความหมายรวมทั้งโอกาสที่ใช้แสดง 7. ประโยชน์และคุณค่าของนาฏศิลป์ไทยและภาษาท่าที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม 8. ประวัติ ความเป็นมา วิวัฒนาการความหมายของเนื้อเพลงที่ใช้และการแต่งกายประกอบการแสดงรำวงมาตรฐาน 9. การนำทำรำวงมาตรฐานไปประยุกต์ใช้ประกอบกับเพลงอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม 10. การอนุรักษ์ การเล่นตามวัฒนธรรมประเพณีของภูมิปัญญาทางนาฏศิลป์ไทยของภาคต่าง ๆ	

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

คำอธิบายรายวิชา ทช02002 วิสาห์กิจชุมชน จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด หลักการตามปรัชญาเพื่อวิสาห์กิจชุมชน การวางแผนทำวิสาห์กิจชุมชน วิเคราะห์ ประยุกต์ กระบวนการวิสาห์กิจชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว และชุมชน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษาข้อมูลตนเอง ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงกับประสบการณ์ เข้ากับความรู้และประสบการณ์ โดยศึกษาจากกรณีตัวอย่าง สภาพจริง สื่อทุกประเภท การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภูมิปัญญา และวางแผนการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ทำแผนปฏิบัติการ โครงการและประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ประเมินแผนปฏิบัติการ โครงการ โดยสังเกต สัมภาษณ์ ตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติจริง และประเมินสภาพจริง

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทว02002 วิสาหกิจชุมชน จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถ
 ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	หลักการของวิชา วิสาหกิจชุมชน	อธิบายความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด หลักการ ของวิสาหกิจชุมชนได้	1. ความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด หลักการ 2. ลักษณะ องค์ประกอบของ วิสาหกิจชุมชน 3. ประเภทของวิชาวิสาหกิจชุมชน 4. กระบวนการวิสาหกิจชุมชน 5. ลักษณะของธุรกิจ 6. การประกอบธุรกิจ	6
2	การเปรียบเทียบ ความเหมือน และ ความแตกต่างของ วิสาหกิจชุมชนกับ ธุรกิจ	วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างของวิสาหกิจ ชุมชนกับธุรกิจได้	ความเหมือนและความแตกต่าง ของวิสาหกิจชุมชนกับธุรกิจ	4
3	การก้าวสู่ วิสาหกิจชุมชน	ประยุกต์ใช้กระบวนการวิสาหกิจ ชุมชนให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ได้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	องค์ความรู้การดำเนินงานวิสาหกิจ ของชุมชนกับของตนเอง – การศึกษากระบวนการวิสาหกิจ ของชุมชน – การวิเคราะห์องค์ความรู้ – แนวทางการประยุกต์ใช้ กระบวนการวิสาหกิจชุมชน ให้เกิดประโยชน์กับตนเองตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	18

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
4	การพัฒนา วิสาหกิจชุมชน	มีการแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้อง กับวิสาหกิจชุมชน	1. การสร้าง การรักษาและการ ขยายเครือข่าย – เครือข่ายกับวิสาหกิจชุมชน – การสร้างเครือข่าย – การรักษาและการขยาย เครือข่าย 2. สถานการณ์ด้านการตลาด 3. เทคโนโลยีเกี่ยวข้องกับ วิสาหกิจชุมชน 4. ผลงานวิจัยองค์ความรู้ที่ เกี่ยวข้องในการทำวิสาหกิจ ชุมชน	12

สาระการพัฒนาสังคม

สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

สาระการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต
- มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะ เพื่อความสงบสุขของสังคม
- มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา และสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละมาตรฐาน

- มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจตระหนักเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมืองการปกครองในทวีปเอเชีย และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความมั่นคงของชาติ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองที่เกี่ยวข้องกับประเทศในทวีปเอเชีย 2. นำเสนอผลการเปรียบเทียบสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง ของประเทศในทวีปเอเชีย 3. ตระหนักและวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับประเทศในทวีปเอเชียที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อการ
อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศ ในทวีปเอเชีย
ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	1. อธิบาย ประวัติ ความสำคัญ หลักคำสอน ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศ ในทวีปเอเชีย 2. ยอมรับและปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมที่มีความหลากหลาย ทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะ เพื่อความสงบสุขของ
สังคม

มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎระเบียบของประเทศเพื่อนบ้าน
ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	1. อธิบายสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2. ตระหนักในปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย 3. มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา และสามารถพัฒนาตนเอง
ครอบครัว ชุมชน/สังคม

มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม สามารถวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนด แนวทางการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์ปัจจุบัน
ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการพัฒนาชุมชน สังคม 2. มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม 3. วิเคราะห์ข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม เพื่อใช้ในการจัดทำแผนชีวิต และ ชุมชน/สังคม 4. เกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมของชุมชน 5. นำผลที่ได้จากการประชาคมไปเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันได้ 6. สามารถพัฒนาการจัดการทำแผนชีวิตชุมชน/สังคมให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ของชุมชนสังคม

**สาระการพัฒนาสังคม
รายวิชาบังคับ**

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
5.1	การพัฒนาสังคม	สค21101	สังคมศึกษา	3
5.2-5.3		สค21102	ศาสนา และหน้าที่พลเมือง	2
5.4		สค21103	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1
รวม				6

**สาระการพัฒนาสังคม
รายวิชาเลือก**

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
5.1	การพัฒนาสังคม	สค22004	การพัฒนาจิตและปัญญา	2
รวม				2

คำอธิบายรายวิชาบังคับ

และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา สค21101 สังคมศึกษาจำนวน 3 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจตระหนักเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์การเมือง การปกครอง ในทวีปเอเชีย และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความมั่นคงของชาติ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์กายภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์กายภาพ และความสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์กายภาพ ที่ส่งผลกระทบต่อถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร ตลอดจนการเกิดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย
2. ความเป็นมาของประวัติศาสตร์ประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย
3. ความหมาย และความสำคัญของเศรษฐกิจ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และทรัพย์สินทางปัญญา ระบบเศรษฐกิจ และกลุ่มของเศรษฐกิจในทวีปเอเชีย
4. การเมือง การปกครอง และการเปรียบเทียบรูปแบบการเมือง การปกครองของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. จัดให้มีการสำรวจสภาพภูมิศาสตร์กายภาพประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ของชุมชน จัดกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สืบค้นข้อมูลทางกายภาพ จากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา แผนที่ Website ฯลฯ และสรุปผลการเรียนรู้ นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ
2. จัดให้มีการศึกษาจากสื่อการเรียนรู้ เช่น เอกสาร ตำรา CD แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา สถานที่สำคัญ
3. จัดให้มีการสืบค้นรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การศึกษาดูงาน การเก็บข้อมูล จากองค์กร ฝั่งการบรรยายจากผู้รู้ จัดกลุ่มอภิปราย การวิเคราะห์ เสนอแนวคิด ทางเลือก
4. จัดกิจกรรมการศึกษาจากสภาพจริง การเล่าประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นคว้าจากผู้รู้ แหล่งการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี สื่อเอกสาร การจำลองเหตุการณ์ การอภิปราย การวิเคราะห์ สรุปผลการเรียนรู้ และนำเสนอ ในรูปแบบที่หลากหลาย

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการทดสอบ การสังเกต การประเมินการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการตรวจผลงาน ฯลฯ

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค21101 สังคมศึกษา จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจตระหนักเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ในทวีปเอเชีย และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความมั่นคงของชาติ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ภูมิศาสตร์ กายภาพ ทวีปเอเชีย	1. มีความรู้ ความเข้าใจ ลักษณะภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย 2. มีความรู้ ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์กายภาพที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรไทย และประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย 3. มีทักษะในการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ ลูกโลก Website ดาวเทียม GIS GPRS ฯลฯ	1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย - ที่ตั้งอาณาเขตของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย - ภูมิประเทศของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย - ภูมิอากาศของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย 2.1 หลักการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์กายภาพ 2.2 กรณีตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิศาสตร์กายภาพที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรไทยและทวีปเอเชีย 3. วิธีใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์แผนที่ ลูกโลก Website ดาวเทียม GIS GPRS ฯลฯ	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสภาพภูมิศาสตร์กายภาพที่มีต่อการเกิดทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย 5. สามารถนำความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยและทวีปเอเชียมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตและความมั่นคงของชาติ	4. สภาพภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทยที่ส่งผลต่อทรัพยากรต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ คือสภาพป่าไม้ ดิน หิน แร่ แม่น้ำ ภูเขา ลำคลอง หนอง บึง ทะเล ชายฝั่ง สัตว์ป่า สัตว์ทะเล สัตว์น้ำจืด เปลือกหอย แนวปะการัง และอื่น ๆ 5.1 ความสำคัญในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพทรัพยากรในประเทศไทย และประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย 5.2 กรณีตัวอย่างการปรับตัวในการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพทรัพยากรในประเทศไทย และประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย	20
2	ประวัติศาสตร์ทวีปเอเชีย	1. อธิบายความเป็นมาของประวัติศาสตร์ของประเทศในทวีปเอเชีย	1. ประวัติศาสตร์สังเขปของประเทศในทวีปเอเชีย – จีน – อินเดีย – เขมร – ลาว – มาเลเซีย – พม่า – อินโดนีเซีย – ฟิลิปปินส์ – ญี่ปุ่น ฯลฯ	20

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		7. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย	7.1 สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย 7.2 ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย 8. ลักษณะ ประเภทสินค้าเข้าและสินค้าออก ของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย	
4	การเมือง การปกครอง	1. รู้และเข้าใจระบอบการเมืองการปกครองต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน 2. วิเคราะห์ความแตกต่าง ของรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย และระบอบอื่น ๆ รวมทั้งตระหนักในคุณค่าของการปกครองระบอบประชาธิปไตย	1. การปกครอง ระบอบประชาธิปไตย และอื่น ๆ 2. เปรียบเทียบรูปแบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย และระบอบอื่น ๆ ของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย	20

คำอธิบายรายวิชา สค21102 ศาสนา และหน้าที่พลเมือง จำนวน 2 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศไทยในทวีปเอเชีย
2. มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎระเบียบของประเทศเพื่อนบ้าน

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของศาสนาในประเทศไทย และประเทศในทวีปเอเชีย
2. หลักธรรมสำคัญ ของการปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
3. การบริหารจัดการ ตามหลักศาสนา
4. การปฏิบัติตนเป็นคนดีตามหลักคำสอนของแต่ละศาสนา (พุทธ คริสต์ อิสลาม)
5. วัฒนธรรม ประเพณี ที่สำคัญของประเทศไทยและทวีปเอเชีย
6. การอนุรักษ์ สืบสาน วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยม จริยธรรมทางสังคม ที่พึงประสงค์ของสังคมไทย
7. โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพหน้าที่ของประชาชน
8. การปฏิรูปการเมืองและจุดเด่นของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพหน้าที่ของประชาชน
9. หลักการอยู่ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตยบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม
10. สถานการณ์และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในสังคมไทย
11. สิทธิมนุษยชนพื้นฐาน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดให้มีการค้นคว้าหาความรู้ จากสื่อเอกสาร ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ภูมิปัญญา สถาบันทางศาสนา การฝึกปฏิบัติ การทำโครงการ การจัดกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์ สถานการณ์จำลอง การสรุปผลการเรียนรู้ และนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการทดสอบ การสังเกต การประเมินการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการตรวจผลงาน ฯลฯ

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค21102 ศาสนาและหน้าที่พลเมือง จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศไทย
เอเชีย
2. มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎระเบียบของประเทศเพื่อนบ้าน

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความเป็นมาของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย และประเทศ ในทวีปเอเชีย 2. นำหลักธรรมสำคัญ ๆ ใน ศาสนาของตน มาประพฤติ ปฏิบัติให้สามารถอยู่ร่วมกัน กับศาสนาอื่นได้อย่างสันติสุข 3. เห็นประโยชน์ในการนำ หลักธรรมคำสอนในศาสนา ที่ตนนับถือมาประพฤติ ปฏิบัติตน เพื่อให้เป็นคนดี ในสังคม	1. ความเป็นมาของศาสนา ในประเทศไทย – พุทธ – คริสต์ – อิสลาม – ฮินดู 2. ความเป็นมาของศาสนาในทวีป เอเชีย – พุทธ – คริสต์ – อิสลาม – ฮินดู 3. หลักธรรมในแต่ละศาสนา ที่ทำให้อยู่ร่วมกับศาสนาอื่น ได้อย่างมีความสุข – ศาสนาพุทธ คือ พรหมวิหาร 4 มรรคาธรรม ฯลฯ – ศาสนาคริสต์ – ศาสนาอิสลาม – ศาสนาฮินดู	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. นำข้อปฏิบัติของบุคคลตัวอย่างที่ใช้หลักธรรมทางศาสนา มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มาใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเอง 5. มีความรู้ ความเข้าใจใน วัฒนธรรมประเพณีของ ประเทศไทยและประเทศ ในเอเชีย 6. ตระหนักถึงความสำคัญ ในวัฒนธรรมประเพณีของ ประเทศไทยและประเทศ ในเอเชีย 7. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตน ตามวัฒนธรรมประเพณีของ สังคมไทย 8. ประพฤติตนตามค่านิยม จริยธรรมที่พึงประสงค์ของ สังคมไทย	4. หลักธรรมในแต่ละศาสนา ที่ทำให้ผู้นำนามประพฤติปฏิบัติ เป็นคนดีในศาสนาพุทธคือ เบญจศีล เบญจธรรม พรหมวิหาร ธรรมที่ทำให้งาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาฮินดู 4.1 กรณีตัวอย่างบุคคลตัวอย่าง ในแต่ละศาสนา 5. วัฒนธรรมประเพณีใน ประเทศไทยและประเทศ ในเอเชีย – ภาษา – การแต่งกาย – อาหาร – ประเพณี ฯลฯ 6. การอนุรักษ์ และสืบสาน วัฒนธรรมประเพณีของ ประเทศไทย และประเทศ ในเอเชีย (กรณีตัวอย่าง) 7. การประพฤติปฏิบัติตน เพื่อ การอนุรักษ์ และสืบสาน วัฒนธรรมประเพณีของ ประเทศไทยและประเทศ ในเอเชีย 8. ค่านิยมที่พึงประสงค์ของ ประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย	20

คำอธิบายรายวิชา สค21103 การพัฒนาตนเองชุมชน สังคม จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม สามารถวิเคราะห์ ข้อมูล และกำหนดแนวทาง การพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ปัจจุบัน

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความหมาย ความสำคัญ ของข้อมูล ประโยชน์ของข้อมูลตนเอง ชุมชน สังคม
2. เทคนิคและวิธีการจัดเก็บข้อมูล เช่น การจัดเวทีประชาคม การสำรวจข้อมูลการประชาพิจารณ์ โดยใช้แบบสอบถาม การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ฯลฯ
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม
4. การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคมและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดให้ผู้เรียนฝึกทักษะจากการปฏิบัติจริงการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม โดยการเข้าร่วมสังเกตการณ์ สร้างสถานการณ์จำลอง จัดทำเวทีประชาคม และการศึกษาดูงาน เปรียบเทียบการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม ระหว่างกลุ่ม ระหว่างชุมชน

การวัดและประเมินผล

จากผลงาน และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค21103 การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม
จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม สามารถวิเคราะห์ ข้อมูล และกำหนดแนวทางการพัฒนา ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ปัจจุบัน

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	พัฒนาชุมชน สังคม	1. มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการ พัฒนา ชุมชน สังคม 2. มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็น ความสำคัญของข้อมูลตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม 3. วิเคราะห์และอธิบายข้อมูล 4. เกิดความตระหนัก และ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน พัฒนาชุมชน สังคม	1. หลักการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม 2. ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ ของข้อมูลด้าน – ภูมิศาสตร์ – ประวัติศาสตร์ – เศรษฐศาสตร์ – การเมือง การปกครอง – ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี – หน้าที่พลเมือง – ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม – สาธารณสุข – การศึกษา 3. วิธีการจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และ เผยแพร่ข้อมูล 4. การมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		5. สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองครบถ้วนชุมชน สังคม	5.1 เทคนิคการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เช่น - การจัดทำเวทีประชาคม - การประชุมกลุ่มย่อย - การสัมมนา - การสำรวจประชาคม - การประชาพิจารณ์ ฯลฯ 5.2 การจัดทำแผน - ทิศทาง นโยบาย - โครงการ - ผู้รับผิดชอบ - จัดลำดับความสำคัญ ฯลฯ 5.3 การเผยแพร่สู่การปฏิบัติ - การเขียนรายงาน - การเขียนโครงการ ฯลฯ	20

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

คำอธิบายรายวิชา สค22004 การพัฒนาจิตและปัญญา จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศไทยในทวีปเอเชีย

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. วิวัฒนาการด้านเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. จุดประสงค์การทำสมาธิเพื่อพัฒนาจิตและปัญญา
3. อริยาบถสำหรับการทำสมาธิ
4. ขั้นตอนการทำสมาธิอย่างง่าย
5. สมาธิกับการเรียนและการทำงาน
6. ลักษณะต่อต้านสมาธิ
7. ประโยชน์การทำสมาธิ
8. การเจริญสติด้วยการพิจารณาอนิจจา ทุกข์ขัง อนัตตา
9. วิธีการทำสมาธิพัฒนาจิตและปัญญาในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดกิจกรรมการศึกษาความรู้จากสื่อ เอกสาร สื่อเทคโนโลยี ภูมิปัญญา องค์กร สถาบันสถานศึกษา จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการทำสมาธิเป็นหมู่คณะและเดี่ยว ร่วมกิจกรรมทางศาสนา การเดินธุดงค์ปฏิบัติธรรม นอกสถานที่ จัดกลุ่มอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่และจัดปฏิบัติการเรียนรู้ การทำสติให้กับกลุ่ม/ชุมชนในพื้นที่

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการทดสอบภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ประเมินการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและตรวจสอบผลการปฏิบัติ การทำสมาธิเดี่ยว

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค22004 การพัฒนาจิตและปัญญา จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีของประเทศไทยในทวีปเอเชีย

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การพัฒนาจิต และปัญญา	1. อธิบายเกี่ยวกับการวิวัฒนาการ ด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข 2. อธิบายและเห็นคุณค่าจุดประสงค์ การทำสมาธิเพื่อพัฒนาจิตใจ และปัญญา 3. อธิบายเกี่ยวกับอิริยาบถสำหรับ การทำสมาธิ 4. อธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนการทำ สมาธิอย่างง่ายและสามารถปฏิบัติ 5. อธิบายและเห็นคุณค่าประโยชน์ การทำสมาธิเพื่อการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข 6. อธิบายและตระหนักการเจริญ สติด้วยการพิจารณาอนิจจัง ทุกข์ขังอนัตตา 7. นำความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาจิตและ ปัญญามาปรับใช้ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถแนะนำการทำสมาธิ อย่างง่ายให้กับกลุ่มชุมชนได้	1. การวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมยุคโลกาภิวัตน์ 2.1 จุดประสงค์การทำสมาธิ เพื่อพัฒนาจิตและปัญญา 2.2 สมาธิตั้งและสมาธิลัก 3. อิริยาบถสำหรับการทำสมาธิ 4. ขั้นตอนการทำสมาธิอย่างง่าย 5.1 สมาธิกับการเรียนและ การทำงาน 5.2 ลักษณะต่อต้านสมาธิ 5.3 การทำสมาธิอย่างง่าย 6. การเจริญสติตามหลักไตรลักษณ์ อนิจจังทุกข์ขังอนัตตา 6.1 การพิจารณาธาตุ 6.2 การละขั้น 6.3 จิตวิมุตติพระนิพพาน 7. วิธีการทำสมาธิพัฒนาจิตและ ปัญญาในชีวิตอย่างต่อเนื่อง 7.1 จิตพระอรหันต์ 7.2 อยู่ด้วยวิหารธรรม	80

แผนการลงทะเบียนเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	สาระการเรียนรู้	ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 3		ภาคเรียนที่ 4				
		รหัส	รายวิชา	นค.	รหัส	รายวิชา	นค.	รหัส	รายวิชา	นค.		
วิชาบังคับ												
1	ทักษะการเรียนรู้	พร21001	ทักษะการเรียนรู้	5	-	-	-	-	-	-		
2	ความรู้พื้นฐาน	พท21001	ภาษาไทย	4	พท21001	คณิตศาสตร์	4	พท21001	ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	4		
		พว21001	วิทยาศาสตร์	4	-	-	-	-	-	-	-	
3	การประกอบอาชีพ	อช21001	ช่องทางการพัฒนาอาชีพ	2	อช21002	ทักษะการพัฒนาอาชีพ	4	อช21003	พัฒนาอาชีพใหม่ ความเข้มแข็ง	2		
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	ทช21001	เศรษฐกิจพอเพียง	1	ทช21002	สู่ศึกษา พลศึกษา	2	-	ทช21003	ศิลปะศึกษา		
5	การพัฒนาสังคม	-	-	-	สค21001	สังคมศึกษา	3	สค21002	ศาสนาและหน้าที่พลเมือง	2		
		-	-	-	-	-	-	สค21003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1	-	
วิชาเลือก												
1	ทักษะการเรียนรู้	-	-	-	พร02006	โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้	3	พค22001	สมการ อสมการ และระบบสมการ	1		
2	ความรู้พื้นฐาน	-	-	-	-	-	-	พท22003	บันทึกไว้ได้ประโยชน์	1		
		-	-	-	-	-	-	พว02017	เทคโนโลยีชีวภาพ	2	-	
3	การประกอบอาชีพ	-	-	-	-	-	-	อช22001	การพัฒนาแผนและโครงการอาชีพ	3	-	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ทช02002	
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5	การพัฒนาสังคม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	สค22004	
รวม							16	รวม		16	รวม	8

วิธีการจัดการเรียนรู้

การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

1. **การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเองตามรายวิชา ที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ภูมิปัญญา ผู้รู้ และสื่อต่าง ๆ
2. **การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาข้อสรุปร่วมกัน
3. **การเรียนรู้แบบทางไกล** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียนและครูจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกันเป็นครั้งคราว
4. **การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดรายวิชา เวลาเรียน และสถานที่ที่ชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีเวลาเข้ามาชั้นเรียน
5. **การเรียนรู้ตามอัธยาศัย** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. **การเรียนรู้จากการทำโครงการ** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่องโดยสมัครใจตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริง และมีการสรุปผลการดำเนินการตามโครงการ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้
7. **การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน

วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียนโดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของ ผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นคน “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และชุมชน สังคม จึงกำหนดรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ กศน. หรือ ONIE MODEL ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบตามปรัชญา “คิดเป็น” ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation)**
2. **ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning)**
3. **ขั้นปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation)**
4. **ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation)**

ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation)

เป็นการเรียนรู้จากสภาพปัญหา หรือความต้องการของผู้เรียน และชุมชน สังคม โดยให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะได้มาจากสถานการณ์ในขณะนั้น หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง หรือเป็นประเด็นที่กำลังขัดแย้ง และกำลังอยู่ในความสนใจของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะหาทางออกของปัญหา หรือความต้องการนั้น ๆ
2. ทำความเข้าใจกับสภาพ ปัญหา ความต้องการในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ โดยดึงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เน้นการมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนความคิดและอภิปราย โดยให้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่
3. วางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดสามารถเห็นแนวทางในการค้นพบความรู้หรือคำตอบได้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning)

การแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ โดยศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และรวบรวมข้อมูลของตนเอง ข้อมูลของชุมชน สังคม และข้อมูลทางวิชาการ จากสื่อและแหล่งความรู้ที่หลากหลายมีการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ผู้เรียนแสวงหาความรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ กระบวนการกลุ่ม ศึกษาจากผู้รู้/ภูมิปัญญา และวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม
2. ครูและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปความรู้เบื้องต้น โดยใช้คำถามปลายเปิดในการชวนคิด ชวนคุย เป็นเครื่องมือ ด้วยกระบวนการการระดมสมอง สะท้อนความคิดและอภิปราย ซึ่งจะได้ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อใช้ปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้
3. ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อประเมินความเป็นไปได้โดยวิธีต่าง ๆ เช่น การทดลอง การทดสอบ การตรวจสอบกับผู้รู้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation)

นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เหมาะสมกับวัฒนธรรม และสังคม

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตโดยสังเกตปรากฏการณ์ จดบันทึกผลการนำไปใช้
2. ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง สรุป จัดทำรายงานและรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมงาน

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation)

ประเมิน ทบทวน แก้ไขข้อบกพร่อง ผลจากการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้แล้วสรุปเป็นความรู้ใหม่ พร้อมกับเผยแพร่ผลงาน

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ครู และผู้เรียนนำแฟ้มสะสมงาน และผลงานที่ได้จากการปฏิบัติมาสรุปเป็นองค์ความรู้ ใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน โดยประเมินคุณภาพการเรียนรู้ ได้แก่ ประเมินผลการเรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติงาน แหล่งเรียนรู้ และสารสนเทศที่นำมาใช้

2. ครู และผู้เรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพการเรียนรู้

3. ครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมิน พัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพการเรียนรู้

ทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น เป็นวงจรของกระบวนการเรียนรู้ ตามปรัชญาคิดเป็น ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำหลักการ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอน ใช้เป็นหลักในการจัดแผนการเรียนรู้โดยปรับใช้ ขั้นตอนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของรายวิชา หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ผู้เรียน ครู สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัว และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา

การเทียบโอน

สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยสถานศึกษาต้องจัดทำระเบียบหรือแนวปฏิบัติการเทียบโอนให้สอดคล้องกับแนวทางการเทียบโอนที่สำนักงาน กศน. กำหนด

การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการที่ให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เกิดทักษะกระบวนการและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบ และแนวทางปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

1. การวัดและประเมินผลรายวิชา เป็นการประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ

กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด และต้องมีการประเมินผลรวมเพื่อทราบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร ดังนั้น การวัดและประเมินผลจึงต้องใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลจากการปฏิบัติ กิจกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียนโดยประเมินจากกิจกรรม การเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อ เสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4. การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมิน คุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ ในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับการศึกษาในสาระการเรียนรู้ ที่สำนักงาน กศน. กำหนด การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียนของ ผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบต่อไป การประเมิน ดังกล่าวไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละ ระดับการศึกษา ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

1. ผ่านการประเมิน และได้รับการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดทั้ง 5 สาระ การเรียนรู้ และได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร
2. ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง
3. ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม
4. เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้ เอกสารหลักฐานการศึกษาเหมือนกัน เพื่อประโยชน์ในการสื่อความเข้าใจที่ตรงกันและการส่งต่อ ได้แก่

1. ระเบียบแสดงผลการเรียน
2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร)
3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษอื่น ๆ สถานศึกษาต้องพิจารณาจัดทำ เพื่อใช้ประกอบการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่เห็นสมควร เช่น แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ธำรง บัวศรี. 2531. **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ : เอรวิณการพิมพ์.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2550. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ : มปท.
- วิชัย ดิสสระ. 2535. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก. 2553. **บริบทพื้นฐาน**. (อัดสำเนา)
- สมนึก ธาตุทอง และนุชนาถ ธาตุทอง. 2545. **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : เพชรเกษมการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551. **พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ : มปท.
- _____. 2552. **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : มปท.
- _____. 2553 ก. **คู่มือการดำเนินงาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ข. **แนวทางการจัดการเรียนรู้**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ค. **แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ง. **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 จ. **มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : รัชการพิมพ์.
- _____. 2553 ฉ. **สาระการประกอบอาชีพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ช. **สาระการพัฒนาสังคม**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ซ. **สาระความรู้พื้นฐาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ฌ. **สาระทักษะการดำเนินชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ฎ. **สาระทักษะการเรียนรู้**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พิมพ์ลิข เอ็ดดูเคชั่น.
- เสาวพร เมืองแก้ว. 2538. **การพัฒนาหลักสูตรครุศาสตร**. กรุงเทพฯ : หจก. พี. เอ็นท์. การพิมพ์.
- อำภา บุญช่วย. 2537. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2543. การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร. 2545. การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Beauchamp, G. A. 1975. **Curriculum Theory**. (3 rd ed.). Wilmette, Illinois: The Kage Press.

Cheng, Y.C. 1996. **School Effectiveness and School-Based Management : A Mechanism for Development**. London : the Farmer Press.

David, J. L. 1996. "The Who, What, and Why of Site- Based Management". **Educational Leadership**. 53, 4 (December 1995-January 1996): 4-9.

Good, C. V. 1973. **Dictionary of Education**. (3 rd ed.). New York : McGraw-Hill Book.

Saylor, J. G. and W. M. Alexander. 1974. **Planning Curriculum for Schools**. New York : Holt, Rhinehart and Winston.

Taba, H. 1962. **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace & Word.

Tyler, R. W. 1949. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : The University of Chicago Press.

กระทรวงมหาดไทย. ข้อมูลจังหวัด อำเภอ ในประเทศไทย

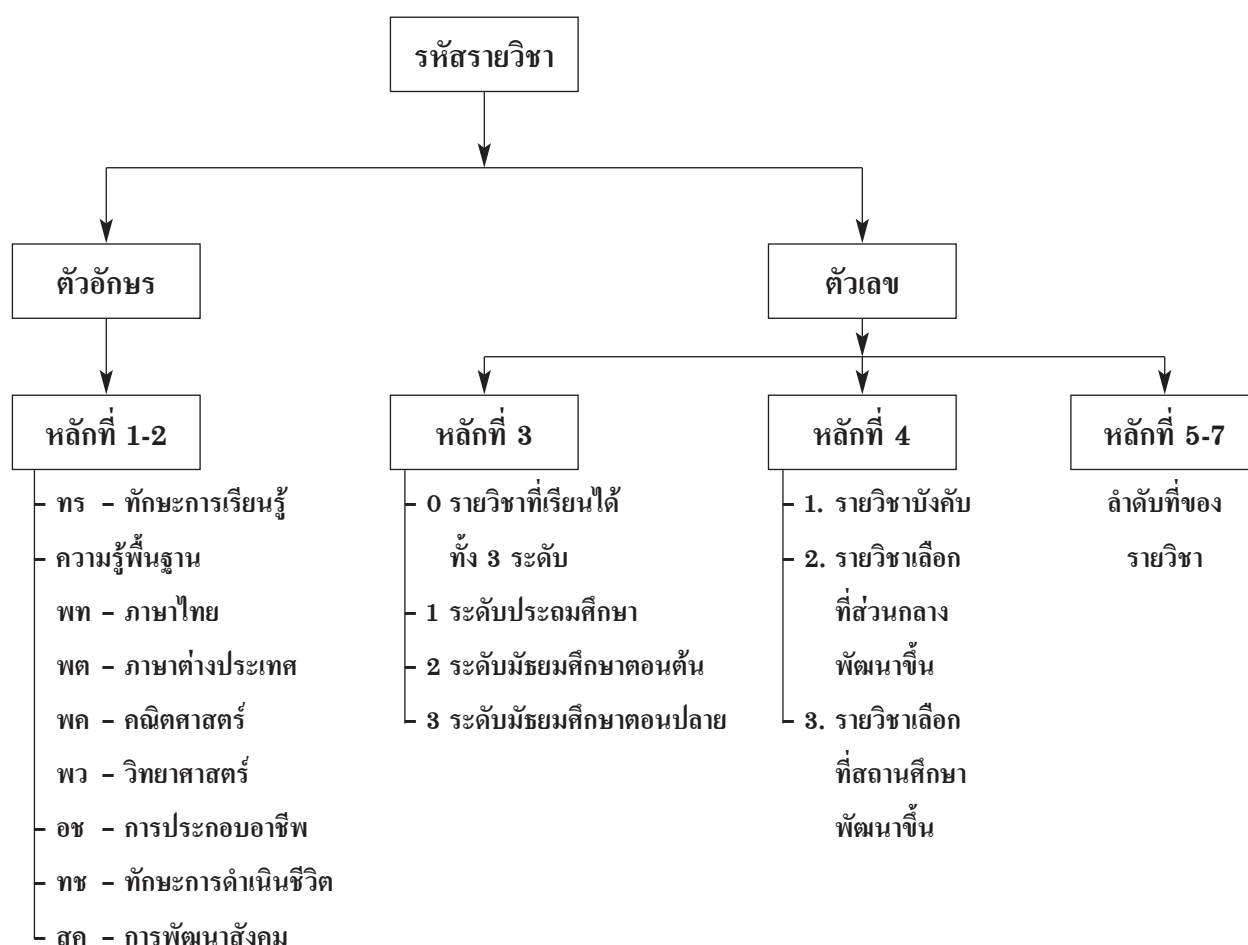
http://www.moi.go.th/portal/page?_pageid=33,162297&_dad=portal&_schema=PORTAL

<http://www.amphoe.com/main.php>

ภาคผนวก

การกำหนดรหัสรายวิชา

การกำหนดรหัสรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดเป็นตัวอักษร 2 หลัก และตัวเลข 5 หลัก ดังนี้ คือ

การกำหนดรหัสรายวิชาบังคับกำหนดให้มี 7 หลัก ดังนี้คือ

หลักที่ 1 และ 2 เป็นตัวอักษร แทน 5 สาระดังผังข้างบน

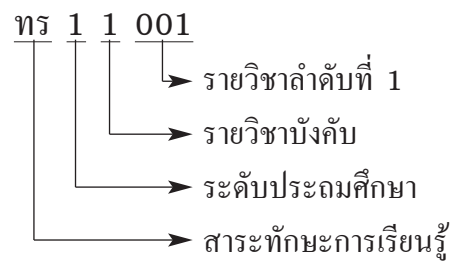
หลักที่ 3 หมายถึง ระดับการศึกษา ตัวเลข 1, 2 และ 3 แทนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ สำหรับเลข 0 หมายถึง รายวิชา ที่เรียนได้ทั้ง 3 ระดับ

หลักที่ 4 หมายถึง ประเภทของรายวิชา ตัวเลข 1 หมายถึง รายวิชาบังคับ และตัวเลข 2 หมายถึง รายวิชาเลือกที่ส่วนกลางพัฒนาขึ้น สำหรับ เลข 3 ให้เป็นประเภทของรายวิชาที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเอง

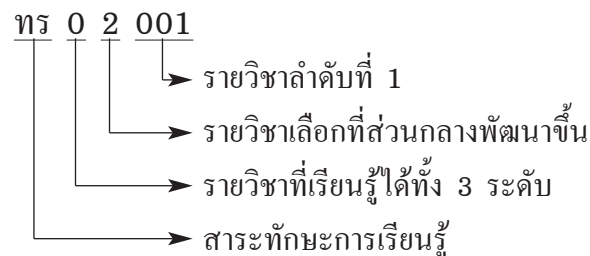
หลักที่ 5-7 หมายถึง ลำดับที่ของรายวิชาตามสาระต่าง ๆ

ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 รายวิชา “ทักษะการเรียนรู้” เป็นรายวิชาบังคับในสาระทักษะการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา

ตัวอย่างที่ 2 รายวิชา “วิจัยในชุมชน” เป็นรายวิชาเลือกในสาระทักษะการเรียนรู้ สามารถเรียนได้ทั้ง 3 ระดับ

ตัวอย่างที่ 3 รายวิชา “การคิดดอกเบี้ย” เป็นรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น ในสาระความรู้พื้นฐาน วิชาคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเลือก

จากโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายวิชาที่ให้เลือกเรียน จำนวน 12, 16 และ 32 หน่วยกิต ตามลำดับในส่วนรายวิชาที่ให้เลือกนั้น ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความต้องการ หรือตาม ปัญหาของสังคม หรือของผู้เรียนในขณะนั้น โดยรายวิชาเลือกเหล่านี้ อาจจะได้มาจากที่สำนักงาน กศน. หรือ ที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น โดยการกำหนดเป็นคำอธิบายรายวิชา และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาดังปรากฏในหน้าต่อไป

คำอธิบายรายวิชา และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

ความหมายของคำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา หมายถึง ข้อมูลรายละเอียดของแต่ละรายวิชา ประกอบด้วย รหัสรายวิชา ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต ระดับการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางที่ครูใช้ในการวางแผน และออกแบบการเรียนรู้

หลักการจัดทำคำอธิบายรายวิชา

1. เป็นรายวิชาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ชั้น ๆ มีเนื้อหาจบในตัวเอง และมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม
2. เขียนให้กระชับระบุว่าต้องศึกษาเรื่องอะไร หรือต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ได้อะไร เมื่อเรียนจบรายวิชานี้แล้ว มีขั้นตอนการวัดและประเมินผลอย่างไรโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง
3. ในการพัฒนาหลักสูตร จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ ข้อมูลทางด้านความต้องการ ความจำเป็นและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ตลอดจนนโยบายทางการศึกษาของรัฐ ข้อมูลทางด้านจิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน
4. การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อความสมบูรณ์ให้ได้วิชาความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม จึงมีการจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้นว่า เนื้อหาสาระใดควรเป็นพื้นฐานของเนื้อหาใดบ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อน อะไรหลัง ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ในการเขียนคำอธิบายรายวิชาให้เขียนเป็นวลีและกระชับ
5. การประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของหลักสูตรว่าเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ แล้วนั้น ผู้ที่จบหลักสูตรนั้น ๆ ไปแล้ว มีคุณสมบัติ มีความรู้ความสามารถที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่

ขั้นตอนการจัดทำคำอธิบายรายวิชา

1. ครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นที่จะนำมาจัดทำหลักสูตรรายวิชา เลือก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน และชุมชน สังคม
2. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันจัดทำ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
3. รูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชา ใช้แบบฟอร์มที่ปรากฏในหน้าต่อไป

รูปแบบการกำหนดคำอธิบายรายวิชา

รหัสรายวิชา..... ชื่อรายวิชา..... จำนวน..... หน่วยกิต
ระดับ.....

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ
.....
.....

ศึกษาและฝึกทักษะ

.....
.....
.....

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

.....
.....
.....

การวัดและประเมินผล

.....
.....
.....

การเขียนคำอธิบายรายวิชาตามแบบที่กำหนด ดังนี้

3.1 กำหนดรหัสและชื่อรายวิชา โดยครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาเนื้อหาที่จะมาทำหลักสูตรรายวิชาเลือก แล้วกำหนดรหัสรายวิชาและชื่อรายวิชาให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะนำมาจัดทำเป็นหลักสูตร

3.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เมื่อได้ชื่อรายวิชาแล้ว ให้เปิดเอกสารสาระการเรียนรู้ว่าชื่อรายวิชาตามข้อ 3.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ใด เช่น การทำนาเกษตรอินทรีย์ อยู่ในสาระการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ มาตรฐานที่ 3.2 และ 3.3

3.3 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ระดับ พิจารณาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในข้อ 3.2 ว่ารายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาเลือก สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ระดับใด ดูได้จากเอกสารสาระการเรียนรู้ เช่น การทำนาเกษตรอินทรีย์ ระดับประถมศึกษา จากสาระการประกอบอาชีพมาตรฐานที่ 3.2 และ 3.3 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ระดับใด

1. มีความรู้ความเข้าใจทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม

2. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงาน และโครงการธุรกิจเข้าสู่ตลาดการแข่งขันตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีอยู่มีกิน

3.4 การศึกษาและฝึกทักษะ ในหัวข้อนี้ให้ใส่เนื้อหา ว่ามีเนื้อหาใดบ้างที่ต้องเรียนรู้ และเรื่องใดบ้างที่ต้องนำไปปฏิบัติ หรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ให้กำหนดไว้โดยให้เขียนเป็นคำอธิบายดังตัวอย่าง เช่น

งานเกษตร เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และการประมงตามกระบวนการผลิต และการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

3.5 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากเนื้อหาที่เป็นความรู้ ทักษะ เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่น

เน้นการสำรวจอาชีพในชุมชน ประเทศ และโลก เพื่อพิจารณาสิ่งที่ต้องพัฒนาแล้วนำมาวิเคราะห์ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สรุปเป็นองค์ความรู้ในสิ่งที่ต้องพัฒนา

ดังนั้น ชิ้นงานที่เกิดจากการจัดประสบการณ์นำมาใช้เป็นคะแนนเก็บระหว่างภาคได้ เช่น ผลการสำรวจ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์

3.6 การวัดและประเมินผล สามารถวัดและประเมินผลจากการจัดประสบการณ์ได้ เช่น รายงาน แบบบันทึก ผลการสังเกต

3.7 จำนวนหน่วยกิต เป็นเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ว่าใช้เวลากี่ชั่วโมง และให้เทียบค่า 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

ขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา เป็นการนำคำอธิบายรายวิชามาเขียนรายละเอียด เพื่อให้ครูนำไปจัดแผนการเรียนรู้ หรือใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน หรือไปจัดหาสื่อ โดยใช้รูปแบบตามแบบฟอร์มดังปรากฏในหน้าต่อไป

รูปแบบการกำหนดรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

รหัสรายวิชา..... ชื่อรายวิชา..... จำนวน..... หน่วยกิต
ระดับ.....

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง

ขั้นตอนการกำหนดรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา มีดังนี้

1. ให้นำรหัสรายวิชาและชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต ระดับการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ จากคำอธิบายรายวิชามาสืบให้เหมือนกัน

2. หัวเรื่อง หมายถึง เนื้อหาจากขั้นตอน “การศึกษาและฝึกทักษะ” ในคำอธิบายรายวิชา มาพิจารณาว่ามีหัวเรื่องอะไรบ้าง มาบรรจุลงในตารางตามลำดับการเรียนรู้

3. ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสถานภาพ ที่ต้องการศึกษา ณ จุดเวลา หรือช่วงเวลาหนึ่ง ค่าของตัวชี้วัด แสดง/ระบุ บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมกว้าง ๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอ ที่จะใช้ในการประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้ หรือใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างจุดเวลาที่ต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงเปลี่ยนแปลง เป็นการกำหนดตัวชี้วัดจากหัวเรื่อง ดังตัวอย่าง

หัวเรื่อง การจัดการการผลิต

- ตัวชี้วัด
1. จัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ
 2. อธิบายวิธีการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต บริการ
 3. อธิบายขั้นตอนการลดต้นทุนการผลิต บริการ
 4. จัดทำแผนการผลิต บริการ

4. เนื้อหา ให้เป็นการกำหนดเนื้อหาย่อย ๆ ตามตัวชี้วัด ดังตัวอย่าง

1. การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ
2. การใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต บริการ
3. การลดต้นทุนการผลิต บริการ
4. การจัดทำแผนการผลิต บริการ

5. จำนวนชั่วโมง หมายถึง จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่บรรลุตัวชี้วัดที่กำหนดในแต่ละหัวเรื่อง จำนวนชั่วโมงนี้เป็นการกำหนดสำหรับผู้เรียนทั่วไป เพื่อให้ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างคร่าว ๆ แต่เมื่อจัดการเรียนรู้จริง จำนวนชั่วโมงที่กำหนดในแต่ละหัวเรื่องอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน

รายวิชาบังคับ
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551

มาตรฐาน ที่	ระดับประถมศึกษา			ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		
	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต
สาระทักษะการเรียนรู้									
1.1-1.5	ทร11001	ทักษะการเรียนรู้	5	ทร21001	ทักษะการเรียนรู้	5	ทร31001	ทักษะการเรียนรู้	5
สาระความรู้พื้นฐาน (ภาษาไทย)									
2.1	พท11001	ภาษาไทย	3	พท21001	ภาษาไทย	4	พท31001	ภาษาไทย	5
สาระความรู้พื้นฐาน (ภาษาต่างประเทศ)									
2.1	พต11001	ภาษาอังกฤษ พื้นฐาน	3	พต21001	ภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวัน	4	พต31001	ภาษาอังกฤษ เพื่อชีวิตและสังคม	5
สาระความรู้พื้นฐาน (คณิตศาสตร์)									
2.2	พค11001	คณิตศาสตร์	3	พค21001	คณิตศาสตร์	4	พค31001	คณิตศาสตร์	5
สาระความรู้พื้นฐาน (วิทยาศาสตร์)									
2.2	พว11001	วิทยาศาสตร์	3	พว21001	วิทยาศาสตร์	4	พว31001	วิทยาศาสตร์	5
สาระการประกอบอาชีพ									
3.1	อช11001	ช่องทางการเข้าสู่ อาชีพ	2	อช21001	ช่องทางการพัฒนา อาชีพ	2	อช31001	ช่องทางการขยาย อาชีพ	2
3.2-3.3	อช11002	ทักษะการประกอบ อาชีพ	4	อช21002	ทักษะการพัฒนา อาชีพ	4	อช31002	ทักษะการขยาย อาชีพ	4
3.4	อช11003	พัฒนาอาชีพ ให้มีอยู่มีกิน	2	อช21003	พัฒนาอาชีพ ให้มีความเข้มแข็ง	2	อช31003	พัฒนาอาชีพ ให้มีความมั่นคง	2
สาระทักษะการดำเนินชีวิต									
4.1	ทช11001	เศรษฐกิจพอเพียง	1	ทช21001	เศรษฐกิจพอเพียง	1	ทช31001	เศรษฐกิจพอเพียง	1
4.2	ทช11002	สุขศึกษา พลศึกษา	2	ทช21002	สุขศึกษา พลศึกษา	2	ทช31003	สุขศึกษา พลศึกษา	2
4.3	ทช11003	ศิลปศึกษา	2	ทช21003	ศิลปศึกษา	2	ทช31003	ศิลปศึกษา	2
สาระการพัฒนาสังคม									
5.1	สค11001	สังคมศึกษา	3	สค21001	สังคมศึกษา	3	สค31001	สังคมศึกษา	3
5.2-5.3	สค11002	ศาสนา และ หน้าที่พลเมือง	2	สค21002	ศาสนา และ หน้าที่พลเมือง	2	สค31002	ศาสนา และ หน้าที่พลเมือง	2
5.4	สค11003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1	สค21003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1	สค31003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1

การลงทะเบียนเรียนรายวิชา

การลงทะเบียนเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 ให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชาและตามจำนวนหน่วยกิตในแต่ละภาคเรียนดังนี้

1. **ระดับประถมศึกษา** ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 14 หน่วยกิต
2. **ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต ให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 16 หน่วยกิต
3. **ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต ให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 20 หน่วยกิต

มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต
จำนวน 6 มาตรฐาน 27 ตัวบ่งชี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1.1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ การดำเนินงานสอดคล้องกัน 1.2 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ครอบคลุมทุกพันธกิจ 1.3 การกำกับ ติดตามการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและนำผลไปใช้ในการพัฒนา
มาตรฐานที่ 2 การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2.2 การพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 2.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักการจัดการศึกษานอกระบบ 2.5 คุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา 2.6 คุณภาพของพนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง และครูสอนเสริม 2.7 คุณภาพของผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษานอกระบบ
มาตรฐานที่ 3 การจัดการศึกษานอกระบบ ประเภทการศึกษาต่อเนื่อง	3.1 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น 3.2 สื่อและแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 3.3 ครูและผู้สอนมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร 3.4 คุณภาพครูและผู้สอน 3.5 คุณภาพของผู้เรียน/ผู้รับบริการเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 4 การจัดการศึกษาตามอรรถาัย	4.1 สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีหลากหลายเพียงพอและตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 4.2 กระบวนการจัดการมีคุณภาพเอื้อต่อการเรียนรู้ 4.3 คุณภาพของบุคลากรในการจัดการศึกษา 4.4 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ
มาตรฐานที่ 5 การบริหารจัดการ	5.1 ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารองค์กร 5.2 คุณภาพของการบริหารจัดการ 5.3 คุณภาพของการพัฒนาบุคลากร 5.4 คุณภาพการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนางานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถาัย 5.5 ระบบประกันคุณภาพภายใน 5.6 การจัดระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ
มาตรฐานที่ 6 การทำงานร่วมกับภาคี	6.1 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถาัย 6.2 การสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถาัย

ตัวอย่าง บริบทพื้นฐาน

ประวัติความเป็นมาของจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่เก่าแก่จังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประวัติสืบทอดกันมานานหลายร้อยปี ซึ่งเดิมพื้นที่จังหวัดนครพนมเคยเป็นมหานครของอาณาจักรศรีโคตรบูรณที่รุ่งเรืองในอดีตประมาณราวต้นพุทธศตวรรษที่ 12 เป็นอาณาจักรอิสระไม่ขึ้นกับใคร มีอาณาจักรร่วมสมัยคือ อาณาจักรทวารวดี อาณาจักรละโว้ และอาณาจักรศรีวิชัย เป็นต้น ซึ่งอาณาจักรต่าง ๆ ได้ผลัดเปลี่ยนกันมีอำนาจเหนืออาณาจักรอื่น ประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 อาณาจักรศรีโคตรบูรณได้เสื่อมอำนาจลง ตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรขอม ต่อมาในราวพุทธศตวรรษที่ 18 ชื่อของ **ศรีโคตรบูรณ** ได้ปรากฏขึ้นอีกครั้งในนาม **เมืองโคตรบูรณ** เป็นเมืองในอาณาจักรล้านช้าง มีฐานะเป็นเมืองลูกหลวง โดยพระเจ้ากรุงศรีสัตนาคนหุตล้านช้างทรงสร้างเมืองที่ปากห้วยหินบูรณ (ปากห้วยบรรจบลำน้ำโขงฝั่งซ้ายตรงข้ามอำเภอท่าอุเทน เหนือเมืองนครพนม) ให้ชื่อเมืองใหม่ว่า ศรีโคตรบูรณ สืบราชสมบัติมาได้หลายองค์ ต่อมาย้ายเมืองมาตั้งที่ป่าไม้รวก ห้วยศรีมังริมแม่น้ำโขงฝั่งซ้าย (คือเมืองเก่าใต้เมืองท่าแขกในปัจจุบัน)

ถึงปี พ.ศ. 2297 มีพระนครานุรักษ์ ครองเมืองศรีโคตรบูรณ มีความเห็นว่าเมืองมิได้ตั้งอยู่ที่ปากห้วยหินบูรณแล้ว จึงได้เปลี่ยนนามเมืองใหม่ว่า **เมืองมรุกขนคร** เพราะถือว่าสร้างขึ้นในดงไม้รวก นามเมืองศรีโคตรบูรณ จึงได้เปลี่ยนไปตั้งแต่นั้น

ปี พ.ศ. 2330 ย้ายเมืองมาตั้งทางฝั่งขวาแม่น้ำโขงที่ปากห้วยบังฮวก บรรจบกับแม่น้ำโขง (ปัจจุบันอยู่ระหว่างบ้านคอนนางหงส์ท่า ตำบลคอนนางหงส์ อำเภอธาตุพนม เลยลงไปถึงบ้านธาตุน้อยศรีบุญเรือง ตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม) เมืองมรุกขนคร เมื่อย้ายมาตั้งที่ปากห้วยบังฮวก โดยประมาณ 20 ปี น้ำได้กัดเซาะตลิ่งพังลงมามาก จึงได้ย้ายเมืองมาตั้งที่บ้านหนองจันทร์ (ห่างจากตัวเมืองนครพนมปัจจุบันไปทางทิศใต้ประมาณ 4 กิโลเมตร) ตั้งชื่อเมืองใหม่ว่า **นครบุรีราชธานี**

ปี พ.ศ. 2337 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามเมืองเสียใหม่ว่า **เมืองนครพนม** ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ การที่พระราชทานนามว่า **เมืองนครพนม** สันนิษฐานได้ว่าอาจจะเนื่องด้วยแต่เดิมเมืองนี้เป็นเมืองลูกหลวงมาก่อน เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงให้ใช้คำว่า **นคร** หรืออีกนัยหนึ่งคำว่า **นคร** นี้ อาจรักษาชื่อเมืองเดิมคือเมืองนครบุรีราชธานีไว้ ส่วนคำว่า **พนม** อาจจะเนื่องด้วยจังหวัดนี้มีองค์พระธาตุพนมประดิษฐานอยู่ หรืออาจจะเนื่องจากเดิมมีอาณาเขตกินไปถึงดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง คือบริเวณเมืองท่าแขก ซึ่งมีภูเขาสลับซับซ้อนมากมายไปถึงดินแดนของประเทศเวียดนาม จึงใช้คำว่า **พนม** เพราะแปลว่า **ภูเขา**

จังหวัดนครพนม มีองค์พระธาตุพนมเจดีย์อันศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณกาล เป็นศูนย์รวมศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวลาว มีงานเฉลิมฉลององค์พระธาตุพนมในระหว่างวันเพ็ญเดือนสามของทุกปี

นโยบายพัฒนาของจังหวัดนครพนม

วิสัยทัศน์ : “เมืองน่าอยู่ คู่สัมพันธ์อินโดจีน”

มีพันธกิจ 4 ด้าน คือ

1. ด้านสังคม : ประชาชนมีสุขภาพดี มีการศึกษา มีอาชีพและชีวิตมั่นคง โดยใช้หลักศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น และมีความพอเพียงในการดำเนินชีวิต
2. ด้านเศรษฐกิจ : สร้างความมั่งคั่งอย่างยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
3. ด้านความมั่นคง : ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และทรัพยากรที่ยั่งยืน พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง และปลอดภัย
4. ด้านการบริหารจัดการ : ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาธรรมาภิบาล และองค์กร ภาครัฐ มีขีดสมรรถนะ และระบบที่ทันสมัยพึงพอใจการให้บริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์จังหวัด ระยะ 4 ปี ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาการค้าชายแดน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : บ้านเมืองน่าอยู่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

- เป้าประสงค์
- 1.1 เพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนา ออกแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ ในท้องถิ่น
 - 1.2 การปรับโครงสร้างระบบการผลิตทางการเกษตร/อุตสาหกรรมเกษตร
 - 1.3 พัฒนาระบบตลาดกลางสินค้าเกษตร
 - 1.4 ส่งเสริมพัฒนา การวิจัยปลูกพืชทดแทนพลังงาน
 - 1.5 สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความสามารถในการแข่งขัน
 - 1.6 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ 2 : ป้องกันและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาระบบการผลิต และผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ 4 : พัฒนาช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

กลยุทธ์ที่ 5 : พัฒนาผู้ประกอบการและเครือข่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาการค้าชายแดน

- เป้าประสงค์ 2.1 ผลักดันกลุ่มจังหวัดให้มี “เขตเศรษฐกิจชายแดน เขตปลอดอากร และศูนย์กระจายสินค้า”
- 2.2 ส่งเสริมผู้ประกอบการค้า การลงทุนในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน
- 2.3 การพัฒนาเชื่อมโยงเมืองคู่แฝด แผลดสาม และ 3 ประเทศ 8 จังหวัด
- กลยุทธ์ที่ 1 : เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน
- กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการด้านโลจิสติกส์
- กลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมการลงทุน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

- เป้าประสงค์ 3.1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ และอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง
- 3.2 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ
- 3.3 ส่งเสริมด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์ท่องเที่ยว
- กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมฟื้นฟูองค์ความรู้ทางศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
- กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยว
- กลยุทธ์ที่ 3 : ประชาสัมพันธ์ และสร้างตลาดเชิงรุก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ประเด็นยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่

- เป้าประสงค์ 4.1 เมืองที่สงบสุข สะดวก สะอาด สวยงามและปลอดภัย
- 4.2 สังคมที่เข้มแข็งภายใต้การดำรงชีวิตแบบ สก.พอเพียง
- กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตบนพื้นฐานหลักศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น
- กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาการให้บริการประชาชน
- กลยุทธ์ที่ 4 : อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน
- กลยุทธ์ที่ 5 : พัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กลยุทธ์ที่ 6 : รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- กลยุทธ์ที่ 7 : ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- กลยุทธ์ที่ 8 : สร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน
- กลยุทธ์ที่ 9 : ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ ICT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการบริการ
- กลยุทธ์ที่ 10 : ส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- กลยุทธ์ที่ 11 : ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ มีศักยภาพและมีความมั่นคงในการทำงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป้าประสงค์ 5.1 ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรู้คู่คุณธรรม

5.2 พัฒนาขีดความสามารถของสถาบันการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี

กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ มีการประกอบอาชีพ มีรายได้

กลยุทธ์ที่ 4 : ส่งเสริมให้มีหลักประกันความมั่นคงในการทำงาน

ข้อมูลอำเภอปลาปาก

สภาพภูมิศาสตร์

สภาพโดยทั่วไปของอำเภอปลาปากเป็นที่ราบลุ่มสลับกับดอนป่าไม้เบญจพรรณ ซึ่งมีป่าประมาณ 40% ของพื้นที่ ลักษณะของดินเป็นลูกรังปนดินเหนียว ป่าเบญจพรรณนี้เป็นที่หาของป่าของชาวบ้าน อาทิ ผักหวาน ดอกกระเจียว ไช้ผดแดง แม้งแดง จักจั่นและเห็ดป่าหลายชนิด เช่น เห็ดเผาะหนัง เห็ดบด เห็ดระโงก เป็นต้น ซึ่งเกิดตามฤดูกาลต่าง ๆ สามารถเก็บของป่าดังกล่าวไปขายสร้างอาชีพและรายได้ให้กับราษฎรในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่ง ผู้คนจึงมีขนานนามปลาปากว่าเป็น ดินอุดมแห่งเห็ดป่า ดอกกระเจียว ไช้ผดแดง แม้งแดงและจักจั่น

ประวัติความเป็นมาของอำเภอปลาปาก

สถานที่ตั้งรกรากของชาวปลาปาก มีความเป็นมาของบรรพบุรุษของชาวปลาปากเดิมมีถิ่นที่อยู่ในเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่เมืองมหาชัย (อยู่ในแขวงคำม่วน) ในยุคสมัยเมื่อพระยาภูแก้วเป็น เจ้าเมือง ได้ถูกพวกจีนฮ่อรุกราน เจ้าเมืองมหาชัยจึงได้นิมนต์พระหลวงพ่อดมและพระน้อยชายชื่อเพียรหาญ อพยพพลเมืองจำนวนหนึ่งข้ามมาฝั่งขวาของแม่น้ำโขง ในเขตแดนของประเทศไทย การเดินทางครั้งนั้นได้มา ขอสัญญากับเจ้าพรหมมา ซึ่งเป็นเจ้าเมืองนครพนมในขณะนั้น เจ้าพรหมมานี้เป็นบุตรของเจ้าเมืองมหาชัย เมื่ออพยพมาถึงบริเวณที่เรียกว่า ทามแคม ซึ่งเป็นบริเวณห้วยบังขั่งในปัจจุบัน เห็นว่าเป็นสถานที่อุดมสมบูรณ์ ด้วยเหือก มัน กลอย ปลา และมีแหล่งน้ำเหมาะสม บริบูรณ์ สำหรับการทำการหาเลี้ยงชีพ ทั้งทำเลก็กว้างขวาง จึงได้พากันสำรวจ และตั้งที่พักอาศัย แต่เนื่องจากทามแคมเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝน จึงอพยพผู้คนขึ้นไปสร้าง บ้านเรือนและวัดอยู่บนเนินสูงใกล้เคียงกับทามแคมนั้น ซึ่งต่อมามีหลักฐานพบว่าบริเวณนั้นเป็นบ้านเรือนร้าง วางเปล่าไม่มีผู้อาศัยอยู่ วัดก็ทรุดโทรมเก่าแก่มากมีสภาพปรักหักพัง มีพระทองสัมฤทธิ์ และพระพุทธรูปเก่าแก่ องค์เล็ก ๆ จำนวนหนึ่ง ซึ่งยังหลงเหลือมาจนถึงปัจจุบันนี้ และในวัดก็มีป้ายเป็นตัวอักษรลาวเขียนด้วยสีดำ อ่านแล้วแปลความได้ว่า “วัดบ้านนาบุงทุ่งปลาแก้ว”

วัดบ้านนาบุงทุ่งปลาแก้วนี้ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดศรีบุญเรืองเนื่องจากประชาชนได้มากราบไหว้ บูชาพระทองสัมฤทธิ์ศักดิ์สิทธิ์ทำให้วัดนาบุงทุ่งปลาแก้วมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น และต่อมาในสมัยพระอาจารย์ มหาแผลงดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอเมืองนครพนม จึงได้เปลี่ยนชื่อวัดศรีบุญเรืองเป็นวัดคณิตธรรมมิการาม ในปัจจุบัน

พระทองสัมฤทธิ์ที่กล่าวถึงในตำนานนี้มีอยู่จริง และประดิษฐานอยู่ที่วัดคณิศรธรรมมิการาม

คำว่า “เว้า” นี้เป็นภาษาท้องถิ่นซึ่งความหมายก็คือ พุด ตำนานเกี่ยวกับ ปลาเว้า มีประวัติความเป็นมาว่าบริเวณนี้ในฤดูฝนมีน้ำหลาก จึงทำให้มีปลาชนิดหนึ่งลักษณะคล้ายปลาคะเพียนทองมารวมอยู่เป็นจำนวนมาก และส่งเสียงร้องอึงคะนองคล้ายเสียงคนพูดกัน ชาวบ้านจึงพากันเรียกขานบริเวณแห่งนี้ว่า ปลาเว้า (ปลาพูด) คำว่า “ปาก” นี้ในภาษาถิ่นอีสานเป็นคำกริยาหมายถึง พุด ดังนั้น ปลาปากก็คือ ปลาพูด หรือ ปลาเว้านั่นเอง ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อว่า ปลาปากตั้งแต่นั้นมา

ประวัติการตั้งเป็นอำเภอปลาปาก

ปลาปากเดิมเป็นตำบลหนึ่งขึ้นอยู่กับอำเภอเมืองนครพนม ต่อมาเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2507 ทางราชการได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ประกอบด้วย 3 ตำบล คือ ตำบลปลาปาก ตำบลหนองฮี และตำบลกุดาไ้ ได้แต่งตั้งร้อยโทวิชัย บุญรัตนพลิน รักษาการในฐานะปลัดอำเภอหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอปลาปาก ต่อมาเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2514 จึงได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอปลาปาก ประกอบด้วย 8 ตำบล คือ ตำบลปลาปาก ตำบลหนองฮี ตำบลกุดาไ้ ตำบลนามะเขือ ตำบลโคกสูง ตำบลมหาชัย ตำบลโคกสว่าง และตำบลหนองเทาใหญ่ (ตำบลหนองเทาใหญ่ยกฐานะขึ้นเป็นตำบลเมื่อปี 2521)

ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอปลาปากเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองนครพนม ห่างจากจังหวัดประมาณ 44 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 675 กิโลเมตร

อาณาเขต

อำเภอปลาปากมีเนื้อที่ทั้งสิ้น ประมาณ 547 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 36,875 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดเขตอำเภอเมืองนครพนม
ทิศตะวันตก	ติดเขตอำเภอกุสุมาลย์ และอำเภอโพนนาแก้วจังหวัดสกลนคร
ทิศใต้	ติดเขตอำเภอนาแก กิ่งอำเภอวังยางและอำเภอปลาปาก
ทิศตะวันออก	ติดเขตอำเภอเมืองนครพนมและอำเภอปลาปาก

[illegible]

ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศในเขตอำเภอปลาปาก แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – พฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าว

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน – กันยายน มีฝนตกชุก

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์ อากาศหนาวเย็นถึงหนาวจัด แห้งแล้ง และมีลมพัดแรง

การปกครอง

อำเภอปลาปาก แบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 85 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลปลาปาก	16	หมู่บ้าน
2. ตำบลหนองฮี	12	หมู่บ้าน
3. ตำบลกุตาไก้	12	หมู่บ้าน
4. ตำบลนามะเขือ	11	หมู่บ้าน
5. ตำบลโคกสูง	10	หมู่บ้าน
6. ตำบลมหาชัย	8	หมู่บ้าน
7. ตำบลโคกสว่าง	8	หมู่บ้าน
8. ตำบลหนองเทาใหญ่	8	หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น

1. เทศบาลตำบล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลปลาปาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบล 8 แห่ง คือ
 - 1) องค์การบริหารส่วนตำบลปลาปาก
 - 2) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี
 - 3) องค์การบริหารส่วนตำบลกุตาไก้
 - 4) องค์การบริหารส่วนตำบลนามะเขือ
 - 5) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง
 - 6) องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย
 - 7) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง
 - 8) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเทาใหญ่

ลักษณะประชากร

อำเภอปลาปากมีประชากรรวมทั้งสิ้น 99,434 คน แยกเป็นชาย 49,602 คน หญิง 49,832 คน (ข้อมูล ณ เดือน กันยายน 2551)

สภาพเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ

ราษฎรชาวอำเภอปลาปากส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทางการเกษตร คือ การทำนา ทำไร่ ปลุกผัก และเลี้ยงสัตว์ ปัจจุบันทางราชการกำลังส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพารา นอกจากนี้ยังประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยของประชากรประมาณ 27,676 บาท ต่อปี (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2550)

สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมสิ่งสำคัญและสิ่งโดดเด่นในชุมชน

ชาวปลาปากส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติตามประเพณี “ฮีตสิบสองครองสิบสี่” เช่น การสืบทอดประเพณีการเลี้ยงผีปู่ตา ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา การรดน้ำดำหัวญาติผู้ใหญ่ในประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเหยา ประเพณีลงแขก บุญมหาชาติ บุญแจกข้าว บุญข้าวประดับดิน ทำบุญตักบาตรในวันขึ้นปีใหม่ การส่งเสริมการเล่นพื้นบ้าน ดนตรีพื้นเมือง คณะกลองยาวและการได้เป็นตัวแทนรำศรีโคตรบูรณไปรำบูชาพระธาตุพนมในช่วงวันออกพรรษาของทุกปี

ข้อมูลสถานศึกษา กศน. อำเภอปลาปาก

ชื่อสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก ตั้งอยู่ เลขที่ 193 หมู่ที่ 1 ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ 48160 โทรศัพท์ 042 – 589095 โทรสาร 042 – 589095 เว็บไซต์ : E-mail :

ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา

เมื่อปี พ.ศ. 2530 เดิมศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปลาปาก เป็นศูนย์ประสานงานเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2530 โดยอาศัยเช่าบ้านของชาวบ้านในเขตบ้านปลาปาก หมู่ที่ 2 ตำบลปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เป็นอาคารสำนักงาน โดยมีนายวีระกุล อริยยะมาต ทำหน้าที่ผู้ประสานงานอำเภอปลาปากและมีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนครบพื้นที่ คือ 8 คน 8 ตำบล

ปี พ.ศ. 2535-2536 ศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปลาปาก ได้ย้ายจากบ้านเช่ามาตั้งสำนักงานอยู่ที่อาคารห้องพัสดุที่ว่าการอำเภอปลาปาก จนถึงปี พ.ศ. 2536 ราวประมาณเดือนกรกฎาคม ได้งบประมาณก่อสร้างห้องสมุดประชาชนอำเภอ

ปี พ.ศ. 2537 เดือนมิถุนายน ได้ย้ายจากอาคารพัสดุที่ว่าการอำเภอมาอยู่อาคารห้องสมุดประชาชนจนถึงปี พ.ศ. 2540 โดยมีนายภักดี คงปาน มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปลาปาก

ปี พ.ศ. 2540 ได้รับงบประมาณจากนักเรียน-นักศึกษา ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า บริจาคสมทบทุนก่อสร้างอาคารสำนักงาน ภายในบริเวณเดียวกันกับห้องสมุดประชาชน

ปี พ.ศ. 2541 ได้ย้ายเอกสารสำนักงานลงมาอยู่อาคารที่สำนักงานจนถึงปัจจุบันโดยมีนายภักดี คงปาน ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปลาปาก

ปี พ.ศ. 2548 นายปราชญ์ แขวงเมือง ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปลาปาก และในวันที่ 4 มีนาคม 2551 เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก

วันที่ 12 ตุลาคม 2552 นางพิชญ์สินี ปาพรหม ย้ายมาดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก จนถึงปัจจุบัน

สังกัด

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ครูและบุคลากร

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก มีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน ดังนี้

1. ผู้บริหารและข้าราชการครู	2 คน
2. บรรณารักษ์	1 คน
3. พนักงานราชการ	4 คน
4. ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	15 คน
รวมทั้งสิ้น	22 คน

รายชื่อ

ที่	ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา	ตำแหน่ง
1	นางพิชญ์สินี ปาพรหม	กศ.ม. บริหารการศึกษา	ผอ.กศน.อ.ปลาปาก
2	นางหงษา ปีกสังคะเนย์	กศ.ม. บริหารการศึกษา	ครูชำนาญการ
3	นางกันยรัตน์ แก้วนามไชย	อนุปริญญา	จพง.ห้องสมุดชำนาญงาน
4	นายอาคเนย์ อินาตา	ค.บ.	ครูอาสาสมัครฯ
5	นายประยูร ยตะโคตร	ค.บ.	ครูอาสาสมัครฯ
6	นางอักษร คำตา	ศศ.บ.	ครูอาสาสมัครฯ
7	นางนภัสสร วรรณขามป้อม	ค.บ.	ครูอาสาสมัครฯ
8	นายศิริชัย เหลืองศิริ	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
9	นางจินตนา วาชัยยุง	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
10	นายพลสวัสดิ์ คำตา	ศศ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
11	นายสาวิตรบุรพา พอดาแสง	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ที่	ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา	ตำแหน่ง
12	นางสาววิไลพร พระราชัน	บธ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
13	นางสาวอารยา สมสวัสดิ์	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
14	นางสาวรัศมี มาแพง	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
15	นายวัลลภ จวงจันทร์	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
16	นายอภิรักษ์ คำเหิน	กศ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
17	นายโกเมศ โกพลรัตน์	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
18	นางสาวปณัญญา สัพโส	ศศ.บ.	รัฐประศาสนศาสตร์
19	นางสาวจิราอร บัวสาย	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
20	นางสาวขวัญฤดี กิมาลี	บธ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
21	นางปิยภัสค์ เทพคำดี	ศศ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
22	นางสาวกัญญาภรณ์ เห็นหลอด	บธ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษา

1. นายชวณณ เกตุสระ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความมั่นคง ประธานกรรมการ
2. พระครูภวนาสุตาภรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม กรรมการ
3. นายตระกูล สุขวี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพัฒนาสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม กรรมการ
4. นายวันดี ศรีสุธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเมือง การปกครอง กรรมการ
5. นายสุรพล มีหนองหว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา กรรมการ
6. นายพยัทย์ บัวชุม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสารสนเทศ กรรมการ
7. นายเหลือ แสงผา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น กรรมการ
8. นายไพโรจน์ คำหาญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข กรรมการ
9. ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอปลาปาก กรรมการ
และเลขานุการ
10. นางกัญรัตน์ แก้วนามไชย ผู้ช่วยเลขานุการ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีจำนวน 16 แห่ง ดังนี้

ที่	ชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ที่ตั้ง
1	กสน.ตำบลปลาปาก	บ.ปลาปาก หมู่ 2 ต.ปลาปาก อ.ปลาปาก
2	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านวังลิ้ม	บ.วังลิ้ม หมู่ 6 ต.ปลาปาก อ.ปลาปาก
3	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านปลาปากน้อย	บ.ปลาปากน้อย หมู่ 3 ต.ปลาปาก อ.ปลาปาก
4	กสน.ตำบลโคกสว่าง	บ.วังกะเบา หมู่ 4 ต.โคกสว่าง อ.ปลาปาก
5	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านโพนสว่าง	บ.โพนสว่าง หมู่ 2 ต.โคกสว่าง อ.ปลาปาก
6	กสน.ตำบลโคกสูง	บ.โคกสูง หมู่ 1 ต.โคกสูง อ.ปลาปาก
7	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านนกเหาะ	บ.นกเหาะ หมู่ 8 ต.โคกสูง อ.ปลาปาก
8	กสน.ตำบลมหาชัย	บ.ทันสมัย หมู่ 7 ต.มหาชัย อ.ปลาปาก
9	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านห้วยไหล่	บ.มหาชัย หมู่ 2 ต.มหาชัย อ.ปลาปาก
10	กสน.ตำบลนามะเขือ	บ.แสนสำราญ หมู่ 10 ต.นามะเขือ อ.ปลาปาก
11	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหนองบัวคำ	บ.หนองบัวคำ หมู่ 8 ต.นามะเขือ อ.ปลาปาก
12	กสน.ตำบลกุดไเก้	บ.กุดไเก้ หมู่ 4 ต.กุดไเก้ อ.ปลาปาก
13	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านดอนคู้	บ.ดอนคู้ หมู่ 3 ต.กุดไเก้ อ.ปลาปาก
14	กสน.ตำบลหนองฮี	บ.หนองฮี หมู่ 12 ต.หนองฮี อ.ปลาปาก
15	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านผักอีตู๋	บ.ผักอีตู๋ หมู่ 5 ต.หนองฮี อ.ปลาปาก
16	กสน.ตำบลหนองเทาใหญ่	บ.หนองเทาน้อย หมู่ 2 ต.หนองเทาใหญ่

จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชนมี จำนวน 25 แห่ง

ที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	สถิติการใช้แหล่งเรียนรู้ (จำนวนครั้ง/ผู้ใช้บริการ/ปี)
1	ห้องสมุดประชาชนอำเภอปลาปาก	360/22,600
2	กสน.ตำบลปลาปาก	75/310
3	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านวังลิ้ม	65/265
4	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านปลาปากน้อย	63/165
5	กสน.ตำบลโคกสว่าง	80/180
6	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านโพนสว่าง	50/120
7	กสน.ตำบลโคกสูง	53/120
8	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านนกเหาะ	56/378
9	กสน.ตำบลมหาชัย	122/681
10	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านห้วยไหล่	50/120

ที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	สถิติการใช้แหล่งเรียนรู้ (จำนวนครั้ง/ผู้ให้บริการ/ปี)
11	กศน.ตำบลนามะเขือ	48/245
12	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหนองบัวคำ	51/182
13	กศน.ตำบลกุดดาก	90/170
14	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านดอนคู	60/170
15	กศน.ตำบลหนองฮี	25/284
16	กศน.ตำบลหนองเทาใหญ่	43/120
17	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	16/240
18	ศูนย์ฝึกอาชีพช่างเงินช่างทอง	12/120
19	วัดหลวงปู่อน	52/104
20	วัดพระธาตุมหาชัย	99/260
21	ศูนย์ศิลปาชีพบ้านทันสมัย	60/168
22	โครงการพระราชดำริหนองปลาเคือง	15/225
23	ฟาร์มตัวอย่างบ้านวังกะเบา-นาสีนวล	32/184
24	โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่	50/600
25	วัดป่าอรัญญคาม (วัดป่ามหาชัย)	45/800

การวิเคราะห์ SWOT ของสถานศึกษา

การวิเคราะห์หาจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการ SWOT ในการตรวจสอบ เพื่อหาวิธีการที่จะทำงานให้ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ตลอดจนหาหนทางในการควบคุมจุดอ่อนไม่ให้เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นน้อยที่สุดซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษามีทิศทางในการทำงานและมีความมั่นใจมากขึ้น

ปัจจัยภายในสถานศึกษา	
จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
ความสอดคล้องของปรัชญา พันธกิจ กลยุทธ์ กับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนโยบายของต้นสังกัด การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของชุมชน ผู้บริหารและบุคลากร มีความตั้งใจ หุ่นเทในการปฏิบัติงาน	ระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษายังไม่ค่อยต่อเนื่อง สถานศึกษาขาดการประเมินผลการใช้หลักสูตรในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อการประกันคุณภาพของหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน ครูขาดทักษะเฉพาะด้าน ในการทำหลักสูตร เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การทำแผน

ปัจจัยภายในสถานศึกษา	
จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
ผู้บริหารและบุคลากรมีความพร้อมที่จะทำงาน ผู้บริหารและบุคลากร สามารถปฏิบัติงาน ทำงานกับหน่วยงานชุมชน เครือข่ายทุกภาคส่วน ได้อย่างกลมกลืน บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจในโอกาสต่าง ๆ ได้ไปศึกษาดูงาน เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ มีสื่อ เอกสาร อุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยีสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม และมีระบบ มีระบบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีต่อเนื่อง มีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ มีการทำงานร่วมกับเครือข่าย มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน มีการนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ การวัดผล ประเมินผล การจัดทำแบบทดสอบ การออกแบบ การเรียนรู้การออกแบบใบงาน และการทำวิจัยในชั้นเรียน บุคลากรรู้สึกไม่มั่นคงในอาชีพ เพราะเป็นตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว และมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ระบบสารสนเทศบางงานดำเนินการไม่ต่อเนื่อง อัตรากำลังของบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และไม่เป็นไปตามโครงสร้าง บุคลากรมีบทบาทหน้าที่ ภารกิจที่หลากหลาย งานด้านธุรการ การประสานงานในพื้นที่ร่วมกับชุมชนและเครือข่าย และจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และชุมชน ส่งผลให้การปฏิบัติไม่สอดคล้องกับเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด
ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา	
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
ชุมชน และองค์กรชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา มีผู้สนับสนุนที่หลากหลายจากภาครัฐ ภาคเอกชน และศิษย์เก่า การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารที่สะดวก และเป็นเมืองผ่านไปทางภาคใต้ ภาคกลาง มีทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นเอกลักษณ์ ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ พ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ. 2542 กระจายอำนาจ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมองเห็นความสำคัญ และจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น	ผู้ปกครองและนักศึกษายังเห็นความสำคัญของการศึกษาในระบบมากกว่าการศึกษานอกระบบ นโยบายของต้นสังกัดเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นโยบายปรับลดอัตราของภาครัฐทำให้สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากร กลุ่มเป้าหมายไม่มีเวลาที่เรียนต่อในเวลายาวนาน เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพที่แน่นอนและไม่เป็นหลักแหล่ง ต้องหาเช้ากินค่ำ จึงไม่มีเวลาที่จะมาเรียน มาฝึกปฏิบัติทักษะอาชีพได้นาน ๆ เพราะต้องหารายได้ในการครองชีพแต่ละวัน

เป้าหมายการจัดการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน กศน. อำเภอปลาปาก

1. ให้ผู้เรียนมีศักยภาพ ด้านการคิด วิเคราะห์ และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิต ชุมชน และสังคมได้
2. ให้ผู้เรียนมีศักยภาพเพียงพอต่อการศึกษาต่อ
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตด้านการเกษตร ให้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยอนุรักษ์และสืบสานความเป็นไทยของท้องถิ่นให้คงไว้

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ	จิระวุฒิ	เลขาธิการ กศน.
นายวิมล	จำนงบุตร	รองเลขาธิการ กศน.
ดร.ทองอยู่	แก้วไพเราะ	ที่ปรึกษาด้านหลักสูตร
ดร.ชัยยศ	อัมสุวรรณ์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหลักสูตร
นางพรทิพย์	กล้ารบ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

คณะทำงาน

นางคุณฤดี	ศรีวัฒนาโรทัย	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	ประธานคณะทำงาน
นางพรทิพย์	เจียมทอง	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	คณะทำงาน
นางสาวสมถวิล	ศรีจันทร์วิโรจน์	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	คณะทำงาน
นางสาวผดนิทร์	แซ่เอ็ง	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	คณะทำงาน
นายกิตติพงศ์	จันทวงศ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	คณะทำงาน
นางสาวชาลินี	ธรรมธิยา	นักวิชาการศึกษา	คณะทำงาน
ดร.รุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	คณะทำงานและเลขานุการ

ผู้เขียนและเรียบเรียง

ดร. รุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
--------------	---------	------------------------------	-------------------------------

ผู้รับผิดชอบ

นางคุณฤดี	ศรีวัฒนาโรทัย	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
ดร.รุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

ออกแบบปก

นายวิวัฒน์ไชย	จันทน์สุคนธ์	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
---------------	--------------	------------------------------	-------------------------------

